

<p>CANER ASAL</p>	<p>T.C. MARMARA ÜNİVERSİTESİ ORTA DOĞU VE İSLAM ÜLKELERİ ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ ORTADOĞU SİYASİ TARİHİ VE ULUSLARARASI İLİŞKİLER ANABİLİM DALI</p> <p><i>İSRAİL'İN KURULUŞUNDA REVİZYONİST SİYONİZM VE İRGUN ÖRGÜTÜ</i></p> <p>Yüksek Lisans Tezi</p> <p>CANER ASAL</p> <p>İstanbul, 2018</p>
<p>İSRAİL'İN KURULUŞUNDA REVİZYONİST SİYONİZM VE İRGUN ÖRGÜTÜ</p>	
<p>ORTADOĞU SİYASİ TARİHİ VE ULUSLARARASI İLİŞKİLER ANA BİLİM DALI</p>	
<p>İstanbul, 2018</p>	

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
ORTA DOĞU VE İSLAM ÜLKELERİ ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ
ORTADOĞU SİYASİ TARİHİ VE ULUSLARASI İLİŞKİLER ANABİLİM DALI

İSRAİL'İN KURULUŞUNDA REVİZYONİST SİYONİZM VE İRGUN ÖRGÜTÜ

Yüksek Lisans Tezi

CANER ASAL

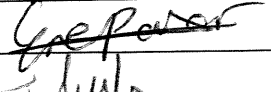
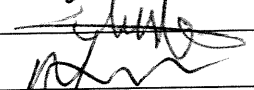
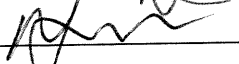
Danışmanı Doç.Dr. Emel PARLAR DAL

İstanbul, 2018

TEZ ONAYI

Marmara Üniversitesi Orta Doğu ve İslam Ülkeleri Araştırmaları Enstitüsü Ortadoğu Siyasi Tarihi ve Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalında Yüksek Lisans öğrenimi gören 50631201 no'lu Caner ASAL'ın hazırladığı "İsrail'in Kuruluşunda Revizyonist Siyonizm ve İrgun Örgütü" konulu YÜKSEK LİSANS TEZİ ile ilgili TEZ SAVUNMA SINAVI M.Ü.Lisansüstü Öğretim ve Sınav Yönetmeliği uyarınca 26/11/2018 tarihinde saat 13:00 de yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonucunda adayın tezinin *Kaboline.....* ne OYBİRLİĞİ/OYÇOKLUĞUYLA karar verilmiştir.

Tez tarafımızdan okunmuş, kapsam ve kalite yönünden Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

JÜRİ ÜYESİ	KANAATI	İMZA
Doç.Dr. Emel Parlar DAL	olumlu	
Doç. Dr. İdris SARISOY	Red	
Dr.Öğretim Üyesi Muzaffer ŞENEL	olumlu	

Yukarıdaki jüri kararı Enstitü Yönetim Kurulu'nun 06.112.2018 tarih ve 2018/25-07 sayılı kararı ile onaylanmıştır.

Prof. Dr. Ahmet TABAKOĞLU
Orta Doğu ve İslam Ülkeleri Araştırmaları
Enstitüsü Müdürü

* -Tez Onayı 3 iş günü içinde ıslak imzalı 3 (üç) kopya halinde Enstitüye teslim edilmelidir.

ÖZET

İSRAİL'İN KURULUŞUNDA REVİZYONİST SİYONİZM VE İRGUN ÖRGÜTÜ

Bu tezde İsrail'in kuruluş sürecinde etkili olan akımlardan biri olan revizyonist siyonizm düşüncesini ve bu düşüncenin bir ürünü olan İrgun Örgütü'nü araştırma konusu olarak seçtik.Tarihsel perspektifte baz alarak önce İsrail devletinin kuruluşunda etkili olan siyonist düşünceleri tartıştık sonra siyonist akımlar içerisinde yer alan revizyonist siyonizm üzerinde yoğunlaştık.Revizyonist siyonizmin fikir babası olan Vladimir Jabotinsky ve kurulmasında öncülük ettiği Betar gençlik örgütü Yeni Dünya Siyonist Örgütü gibi bu ideolojiyi temel alan örgütleri tanıttık.Sonra İrgun Örgütünden ayrılmış olan Lehi örgütünü tartıştık.Sonuç olarak İsrail devleti'nin kurulmasıyla birlikte oluşturulan savunma gücüne İrgun örgütünün katılmasını açıkladıktan sonra İsrail'in kuruluşu sonrası revizyonist siyonizmin etkisini siyasal olarak ele aldık.Böylece kuruluşundan siyasal partiye evrilmesine kadar olan süreçte revizyonist düşünceleri ve etkilerini ele almış olduk.

Anahtar kelimeler: Revizyonist Siyonizm,İrgun Örgütü,Filistin,İsrail'in kuruluşu

ABSTRACT

THE REVISIONIST ZIONISM IN THE ESTABLISHMENT OF ISRAEL AND IRGUN PARAMILITARY ORGANIZATION

In this thesis, we have chosen revisionist zionism being one of the main streams in the establishment process of Israel and Irgun paramilitary organization and also a product of this thought as a subject. Firstly, we discussed the zionist thought which influenced the establishment of Israel in a historical perspective then we concentrated on revisionist zionism as a right wing movement in the zionist movement. We have presented organizations based on revisionist zionism such as New World Zionist Organization, Betar youth movement and Vladimir Jabotinsky (founding father of revisionist zionism). We also have discussed Lehi movement – it is a fraction separated from Irgun paramilitary organization. - Consequently, we have explained the participation of Irgun to the Israel Defence Forces. On the other hand, we dealt with the impact of revisionist zionism on the establishment of Israel. Thus, we have discussed the process of revisionist zionism from the establishment to the evolution as a political party and its impact.

Key words: Revisionist Zionism, Irgun Paramilitary Organization, Palestine, The Establishment of Israel.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	i
ABSTRACT	ii
EKLER LİSTESİ.....	v
KISALTMALAR.....	vi
GİRİŞ.....	1
1. BİRİNCİ BÖLÜM İSRAİL'İN KURULUŞU'NDA REVİZYONİST SİYONİZM.....	5
1.1. Siyonizm'in Kökenleri.....	5
1.2. Theodor Herzl ve Siyasal Siyonizmin Gelişimi.....	8
1.2.1.Balfour Deklarasyonu	14
1.2.2.Filistin'de Osmanlı Yönetiminin Bitişi	17
1.2.3.Filistin'de İngiliz Manda Yönetimi'nin Kurulması	21
1.3. Revizyonist Siyonist Hareket'in Doğuşu ve Gelişimi	22
1.3.1.Revizyonist İdeolojinin Genel Çerçevesi	27
1.3.2. Revizyonizmin Sosyolojik Yapısı.....	28
2.İKİNCİ BÖLÜM REVİZYONİZMİN GÜÇ KAYNAKLARI: REVİZYONİST DÜŞÜNÜRLER VE REVİZYONİST ÖRGÜTLER	29
2.1. Revizyonist Hareket ve Liderlik Olgusu.....	29
2.2. Propaganda Faaliyetleri.....	31
2.3.Revizyonizm ve Filistin	32
2.4.Revizyonistlerin Amerika Birleşik Devletleri'ndeki Faaliyetleri	34
2.5.Revizyonizm'in Düşünürleri Jabotinsky, Achimeir ve Klausner'in Görüşleri.....	37
2.5.1. <i>Din</i>	38
2.5.2. <i>Milliyetçilik ve Milli Kültür</i>	40
2.5.3. <i>Ekonomi</i>	43
2.6. <i>Revizyonist Harekete Bağlı Örgütler</i>	45
2.6.1. <i>Betar</i>	45
2.6.2. <i>Yeni Siyonist Örgüt (1935-1946)</i>	48
2.6.3. <i>Hatzohar</i>	50
2.6.4. <i>Yahudi Devleti Partisi</i>	52

3.ÜÇÜNCÜ BÖLÜM REVİZYONİST SİYONİZM VE TERÖRİST GRUPLAR	53
3.1. Revizyonist Siyonizm ve Terörist Gruplar'ın Oluşumu	53
3.2. İrgun Örgütü'nün Kuruluşu	54
3.2.1. İrgun'un İdeolojisi.....	56
3.2.2. İrgun Örgütü'nün Yönetim Kadrosu'nun Gelişimi ve Yapısı.....	59
3.2.3.İrgun'un Stratejisi ve Propaganda Metotları	63
3.2.4.Menahem Begin'in liderliği sonrası İrgun Z'vai Leumi'nin Faaliyete Geçmesi	64
3.2.5.İrgun ve Arapların Filistin'deki Konumu.....	66
3.3.Revizyonist Siyonizm Hareketine Bağlı Diğer Gruplar: <i>Berit ha-Hayal ve Berit ha- Biryonim, Berith Yeshurun, Histadrut haOvdim haLeumit ve Lohamei Herut Yisrael (Lehi)</i>	67
3.3.1. <i>Lehi</i>	70
3.4. Siyonist Revizyonist Parti ve Paramiliter Gruplarla İlişkisi	75
3.5.İrgun Örgütü'nün Terör Faaliyetleri ve Britanya'nın Aldığı Önlemler..	76
3.5.1. <i>Kara Cumartesi</i>	77
3.5.2. <i>King David Oteli Saldırısı</i>	79
3.5.3. <i>Akka Hapishanesi Olayı</i>	81
3.5.4. <i>Deir Yasin Katliamı</i>	83
3.5.5. <i>Altalena Olayı</i>	85
3.5.6.İrgun Örgütü'nün <i>İsrail Savunma Gücü'ne katılması</i>	88
SONUÇ	89
EKLER	94

EKLER LİSTESİ

EK-1 : BÜYÜK BRİTANYA DIŞİŞLERİ BAKANİ BALFOUR'UN LORD ROTHSCHILD'E GÖNDERDİĞİ MEKTUBUN ORIJİNALI

EK-2: 1943 YILINDA AMERİKA'DAKİ REVİZYONİSTLERİN NEW YORK TIMES GAZETESİ'NE VERDİKLERİ İLAN

EK-3: IRGUN ÖRGÜTÜ'NÜN 1 ŞUBAT 1944 TARİHLİ İSYAN İLANI

EK-4 : FİLİSTİN'DEKİ YAHUDİ YERLEŞİMLERİNİN DÖNEMLERE GÖRE DAĞILIMI

EK-5 : 29 KASIM 1947 TARİHLİ BİRLEŞMİŞ MİLLETLER PAYLAŞIM PLANI

KISALTMALAR

A.g.e.: Adı geçen eser

AYSÖ: Amerikan Yeni Siyonist Örgütü

Bkz.: Bakınız

BM: Birleşmiş Milletler

Çev.:Çeviren

Dr.: Doktor

DSÖ: Dünya Siyonist Örgütü

Ed.: Editör

IZL: Irgun Z'vai Leumi / Ulusal Askeri Örgüt

ISK:İsrail Savunma Kuvvetleri

M.Ö.: Milattan Önce

M.S.: Milattan Sonra

S.: Sayfa

SRP: Siyonist Revizyonist Parti

TDTD:Türk Dili ve Tarihi Dergisi

USA: United States of America / Amerika Birleşik Devletleri

UK: United Kingdom / Birleşik Krallık

VOL: Volume / Sayı

ÖNSÖZ

Ortadoğu Siyasi Tarihi ve Uluslararası İlişkileri alanında ülkemizde bir boşluğu doldurduğuna inandığım bu tezi hazırlarken tez kaynaklarına ulaşmamda destek olmuş olan Marmara Üniversitesi Kütüphanesi Görevlisi Sayın Ayla ÇOBAN'a, teze başlangıç döneminde burs desteğinden dolayı Türkiye Milli Kültür Vakfı'na ve de tezi yazarken manevi desteklerinden dolayı aileme özellikle okumanın değerini her zaman vurgulayan ve beni bu konuda teşvik eden annem Sayın Ayşe ASAL'a şükranlarımı sunarım.

İstanbul, 2018

Caner ASAL

GİRİŞ

Araştırmanın Arka Planı

Ortadoğu bölgesi gerek üç dinin ortaya çıktığı yer olması gerekse de tarihi, kültürel ve ekonomik açıdan büyük önemi haiz olduğundan ötürüdür ki dünya gündemini en çok meşgul ve en dikkat çeken bölgelerin başında gelmiştir. Roma İmparatorluğu başta olmak üzere Sasaniler, Emeviler, Abbasiler, Selçuklular, Memlûklüler, Osmanlılar gibi birçok büyük devlet bu coğrafyada doğmuş ve yine burada tarih sahnesinden çekilmişlerdir. Yukarıda isimlerini saydıklarımızın sonuncusu olan Osmanlı İmparatorluğu ise Ortadoğu bölgesinde kurulu olan son büyük imparatorluk olarak Birinci Dünya Savaşı sonucu mağlup olup yıkılınca yüzyıllardır hakimiyeti altında tuttuğu Ortadoğu vilayetleri İngiltere ve Fransa arasında bölüşüldü ve işte bundan sonradır ki bir asra yakındır süregelen Ortadoğu Sorunu böylelikle ortaya çıkmış oldu. Filistin ise bu sorunun odak noktası olarak kendini uluslararası camiada gösterdi. Daha öncesinde bu sorunun 19.yüzyılda ortaya çıkan milliyetçilik akımı Avrupa uluslarını etkiledi ve onları kendi tarihi ve kültürel miraslarını açığa çıkararak uluslar camiasında kendilerine yer aramaya itti. O sıralarda birçok Avrupa ülkesinde önemli bir azınlık olarak hayatlarını sürdüren Yahudiler ise ister istemez bu yeni ortaya çıkan akıma kapılan kesimler tarafından olumsuzluklara maruz kaldı. Kendilerini eskisi gibi güvende hissetmeyen ve yüzyıllardır ata topraklarından uzakta yaşayan Yahudiler ise diğer uluslar gibi kendi devletlerini inşa etme sürecine girdi. Bunu da Siyonizm başlığı altında örgütlenerek gerçekleştirme yoluna gittiler. Ancak elbette önderliğini Teodor Herzl'in yaptığı bu akım hedefini gerçekleştirme şekli, örgütlenmesi ve üyeleri arasındaki fikir ayrılıkları sebebiyle bir yol ayrımı sürecine girdi. Bu fikir ayrılıklarından birisi de Siyonizm'in hedeflerinin yeniden gözden geçirilmesini savunan Revizyonist Siyonizm anlayışı idi. Teodor Herzl'in ölümünden sonra ortaya çıkan fikirlerden belki de en önemlisi ve İsrail'in kuruluşu sonrası İsrail siyasetine damga vuracak olan bu akım, tezimizin konusu olan İrgun Örgütü'nün ve sonrasında İsrail devletinin ilanı ile birlikte bu örgütün partileşmesiyle bir siyasi hareket halini alan Herut'un ideolojik temelini oluşturmaktadır.

Ortadoğu bölgesindeki sorunların başlıca kaynağını oluşturan Filistin Sorununun taraflarından biri olan İsrail'in kurulmasına katkıda bulunan Revizyonist Siyonizm ve bu ideolojinin sahadaki uygulamasını terör faaliyetleriyle gerçekleştiren İrgun Örgütü, kamuoyunda yıllardır gündemden düşmeyen İsrail-Filistin çatışmalarında İsrail tarafının aldığı kararların tarihteki temelini göstermektedir. İşte bu nedenle bu konuyu seçtik. Ülkemiz bir Ortadoğu ülkesi olmakla birlikte Ortadoğu siyasi tarihi ve uluslararası ilişkileri konusunda yapılan çalışma ve araştırmalar hem nitelik hem de nicelik açısından oldukça kısıtlıdır. Son yıllarda bu alanda yapılan çalışma ve araştırmalar artmış olsa da bunlar Batılı ülkelerinkine kıyaslandığında aradaki fark oldukça büyüktür.

Filistin sorunu ve özellikle İsrail konusunda yapılan çalışmalar genel konuları kapsamakta olup tarihsel bazda ciddi bir değerlendirme maalesef bugüne kadar yapılamamıştır. İsrail'in kuruluşu 20.yüzyıla damga vuran önemli olaylardan biri olduğu kadar bugüne kadar süregelen siyasi sorunların temelini oluşturmuştur. Ancak literatürdeki hiçbir çalışma İsrail'in kuruluşuna etki eden farklı akımları ve bunların paramiliter örgütler aracılığıyla uygulamaya geçirilmesini ortaya koymamıştır. Bu çalışma da biz İsrail'in kuruluşuna katkıda bulunan Revizyonist Siyonizm ve uygulamadaki yansıması olan İrgun Örgütü'nü işleyeceğiz. İsrail kurulurken hiç şüphesiz Siyonizm ideolojik olarak temel alınmıştı ancak Revizyonist Siyonizm'in ortaya çıkışı ve etkileri hakim akım olan İşçi Siyonizm'ini birtakım tedbirler almaya zorlamış ve Revizyonist Siyonizm, Siyonizm içinde ana muhalefet işlevi görerek İsrail devletinin kurulmasında önemli katkılar ortaya koymuştur. 1925-1948 yılları arasında Revizyonist Siyonizm'in lokomotif paramiliter yapılanması olan İrgun Örgütü, çap olarak küçük olsa da belli başlı eylemleriyle Manda idaresini zorda bırakmıştır. Tez başlığımızın diğer yarısını oluşturan İrgun Örgütü, tezimizin ikinci bölümünde kuruluş, örgütlenme ve eylemler itibarıyla detaylı olarak incelenecektir.

Araştırmanın Amaç ve Soruları

Bir önceki bölümde bahsedilen olgu ve olaylara bakılarak araştırmanın amacı bugün İsrail'in politikasına yön veren Revizyonist Siyonist hareketin doğuşu, gelişimi ve İsrail devletinin kuruluşuna olan katkısını ortaya koymaktır. Bundan hareketle bu çalışmanın temel sorusu şudur:

“İsrail’in 21.yüzyıldaki iç ve dış politikasına yön veren Revizyonist ideoloji neden ortaya çıkmış ve nasıl geliştirilmiştir? İsrail’in kuruluşuna olan katkısı nedir?”

Bu soru baz alınarak araştırma ve inceleme yapılmış ve bunun sonuçları değerlendirmeleriyle birlikte ifade edilmiştir.Bunun dışında şu sorulara da cevap verilmiştir:

- 1- Revizyonist Siyonistlerin Siyonistler içindeki yeri ve önemi nedir?
- 2- Revizyonist Siyonistlerin Sosyalist Siyonistler ile farklılıkları nedir?
- 3- Revizyonist Siyonistlerin Sosyalist Siyonistler ile ilişkileri nasıl gelişmiştir?
- 4- Revizyonist Siyonist Hareket içinde neden ve nasıl terör örgütleri meydana gelmiştir?
- 5- Revizyonist Siyonistlerin Filistin Manda Yönetimi’ne olan tutumları nedir ve sonuçları neler olmuştur?

Araştırmanın Önemi

Tezin ilk kısmında yukarıda bahsettiğimiz Revizyonist Siyonizm ideolojisi ortaya çıkış, gelişimi ve öncüleri baz alınarak incelenirken diğer yarısında bunun sahadaki ayağı olan İrgun Örgütü, az evvel bahsettiğimiz şekilde kuruluş, örgütlenme ve eylemler baz alınarak incelenecektir.Bugün İsrail-Filistin sorununun çözülmemesinin ardından yatan en önemli ideoloji olan Revizyonist Siyonizm bu çalışmayla bir yandan tanıtılmış olurken diğer yandan 9 seneden beri hükümet eden Likud partisinin İsrail devletinin kuruluş öncesi çekirdeğini oluşturan İrgun Örgütü’de Ortadoğu kurulmuş olan paramiliter örgütlerin önemlilerden biri olarak tanıtılmış olacaktır. Çalışmamız böylelikle hem Ortadoğu alanında yapılacak olan çalışmalara tarihsel olarak kaynaklık edecek hem de alanla ilgili önemli bir boşluğu dolduracaktır.

Araştırmanın Metodolojisi ve Zaman Aralığı

Çalışmamızda Türkçe kaynaklar kısıtlı olmasına rağmen Mim Kemal Öke’nin *Siyonizm ve Filistin Sorunu*, Saime Leyla Gürkan’ın *Yahudilik* gibi kitaplarını kullanmanın yanında çoğunlukla yabancı kaynaklardan yararlanılmıştır. Bunların başında Walter Laqueur’un *A history of Zionism* ve Yaakov Shavit’in *Jabotinsky and the Revisionist Movement 1925-1948* , Eran Kaplan’ın *The Jewish Radical Right* ile

David Goldberg'in *To The Promised Land* gibi kitaplar gelmektedir. Yine İsrail eski Başbakanı ve aynı zamanda İrgun Örgütü'nün liderliğini yapmış olan Menahem Begin'in *The Revolt* ile İsrail eski Dışişleri ve Savunma Bakanı aynı zamanda Betar Gençlik Örgütü'nün liderlerinden Moshe Arens'in *In defense of Israel:A Memoir of a Political Life* adlı anı kitapları da önemli bir kaynak teşkil etmiştir.Begin kitabında Irgun örgütünün faaliyetleri ve yaptıkları operasyonlar hakkında bilgiler paylaşmıştır.Bu bilgiler ışığında yapılan terörist faaliyetler rahatlıkla anlaşılmıştır. Bunun yanında Revizyonist Siyonizm ve İrgun Örgütü hakkında yayımlanmış çeşitli makaleler de yine tezimizin kaynakçasında önemli bir yer işgal etmiştir. Tezimizin genelinde anlattığımız olayları, onları meydana getiren koşullar ve Revizyonist Siyonizm ideolojisi perspektifinden ele aldığımızda bugünkü olayların kökenini daha iyi kavramış oluyoruz.

Tezin zaman aralığı olarak ise Siyonizm'in ortaya çıktığı 19.yüzyılın ilk yarısı ile İsrail'in kuruluş tarihi olan 1948 yılları arasındaki zaman dilimi seçilmiş olup bu zaman aralığında ağırlıklı olarak tezimizin konusunu oluşturan Revizyonist Siyonizm ve İrgun Örgütü'nün kurulup faaliyette bulunduğu 1925 ile 1948 yıllarındaki gelişmeler değerlendirilmiştir.

Tezin Yapısı

Tez Giriş bölümü hariç 2 bölüme ayrılmış olup bu bölümlerde kronolojik olarak Siyonizm ve Revizyonist Siyonizm akımları ve bunlara bağlı örgütler ile bu örgütlerden tezimizin konusunu teşkil eden İrgun Örgütü'nün terör faaliyetleri ele alınmıştır.Sonuç kısmında da bu konular üstüne değerlendirme yapılmış ve sonuçları ortaya konulmuştur.

Son olarak ifade etmek gerekirse basın ve akademik çevrelerde meydana gelen olayları yorumlarken bu olayların tarihsel açıdan ve Revizyonist Siyonist ideoloji çerçevesinde ele alınmaması çeşitli problemlere yol açmakta ve Filistin sorununun tarihsel ideolojik bütünlüğünde önemli bir yer tutan bu ideolojinin önemini ve uygulamalarını anlamamıza engel olmaktadır. Bu çalışmayla literatürde önemli bir boşluk doldurulmuş olmakla kalınmamış aynı zamanda gelecekte aynı konu üzerinde çalışma yapacaklara kılavuz olacak bir kaynak hazırlanmıştır.

1. BİRİNCİ BÖLÜM İSRAİL'İN KURULUŞU'NDA REVİZYONİST SİYONİZM

İsrail devleti 15 Mayıs 1948 tarihinde ilan edildiği vakit, bu devletin kuruluşunu ilan eden David Ben Gurion¹'un mensubu olduğu ana akım Sosyalist Siyonizm kadar taraftarlarınca Sosyalist Siyonizme uzun müddet bir alternatif olarak ortaya konulan Revizyonist Siyonizm ve ona bağlı kuruluşların da katkıları olmuştur. Siyasi, ekonomik ve kültürel anlamda Yahudiler arasında en etkin akım İşçi Siyonizmi olsa da Revizyonist Siyonizm'in İsrail'in kuruluşu sürecinde oynadığı rol bu muhalif akımın daha sonra İsrail devletinin hem iç hem de dış politikasında oynayacağı rolün bir provasası gibiydi. Bu nedenle bu bölümde Revizyonist hareketin kökenleri, doğuşu ve gelişimi incelenecektir.

1.1. Siyonizm'in Kökenleri

Siyonizm, 1897 yılında Basel kongresinde siyasi ve örgütsel bir kimlik kazanan ancak kökeni oldukça eski bir tarihe dayanan bir harekettir. Kudüs civarında bulunan Sion dağından ismini alan ve kutsal topraklara dönüşü amaçlayan Siyonizm'in kökeni Musa Peygamber'in İsrail oğullarını Mısır'dan vaat edilen topraklara götürme hadisesine kadar dayanmaktadır. Bu durum Tevrat'ta ise şöyle geçer:

“Ve Rab Avram'a, “Ülkeni, akrabalarını, baba evini bırak, sana göstereceğim ülkeye git” dedi, “Seni büyük bir ulus yapacağım, seni kutsayacak, sana ün kazandıracam, bereket kaynağı olacaksın.” “... Karısı Sâre'yi, yeğeni Lût'u, Harran'da kazandıkları malları, edindikleri uşakları yanına alıp Kenan ülkesine doğru yola çıktı. Oraya vardılar. Rab, Avram'a görünerek, “Bu toprakları senin soyuna vereceğim” dedi.”²

¹ **David Ben-Gurion** (1886-1973) : İsrail devleti'nin kurucularından ve ilk başbakanı (1948-53 ve 1955-63). Bkz. Sara Karesh and Mitchell M. Hurvitz, **Encyclopedia of Judaism**, Facts On File, Inc, An imprint of Infobase Publishing, 2006, s.50-51.

² **Eski Ahit**, Tekvin, 12:1-7.

Mısır'dan ayrıldıktan 40 yıl sonra vaat edilen topraklara ulaşan İsrail oğulları, bir süre sonra Davut Peygamber önderliğinde bir Yahudi Krallığı kurmuşlardır. Süleyman Peygamber döneminde ise altın çağını yaşayan krallık, Süleyman Peygamber'in ölümünden sonra güneyde Yahuda Krallığı ve kuzeyde İsrail Krallığı olmak üzere iki devlete ayrılmıştır. Kuzeydeki İsrail Krallığı, Asurlular tarafından M.Ö. 722 yılında yıkılmıştır. M.Ö. 589 yılında ise güneydeki krallık, Babil istilası sonucu tarih sahnesinden silinmiştir.³Bundan sonra devleti kuran kabileler ise sürgüne gönderilmişti.Araplarla aynı kaderi paylaşan Yahudilerin tarihlerinde yaşadıkları ilk büyük sürgün budur.⁴

Babil'e sürgün edilen Yahudiler, burada daha sonra kurulan Pers hâkimiyeti devrinde oldukça rahat bir yaşam sürmüştür. Pers Hükümdarı Koreş'in ana vatanlarına dönüşlerine izin verdiği Yahudilerin bir kısmı M.Ö 140 yılında son Yahudi devletini kurmuştur. Ancak bu devletin ömrü uzun sürmemiş ve Romalılar tarafından hâkimiyetlerine son verilmiştir. Yahudiler, M.S. 66 yılında Roma hâkimiyetine karşı ayaklanmışsa da başarısızlıkla sonuçlanan bu ayaklanmadan sonra Filistin'den sürgün edilmişlerdir.⁵Ancak bölgeye dışarıdan müdahalelerin acı sonucunu birlikte yaşamının getirdiği tarihsel tecrübeden dolayı, gelişen süreçte, en azından Filistin bölgesindeki Araplarla Yahudiler arasında kısmi bir yakınlaşma olduğu anlaşılmaktadır.Zira, Kral Hizkiya (M.Ö.715-786), Asur İmparatoru Sanherib'in Yahuda'ya karşı düzenlediği sefer sırasında Kudüs'ün savunmasında Araplardan da destek almıştı.⁶

Avrupa ve Rusya'nın değişik yerlerine dağılan Yahudiler, içinde buldukları toplumlar tarafından ayrımcılığa maruz kalmıştır.Bu durum Yahudilerin içinde buldukları toplumlara entegrasyonunu güçleştirmekle birlikte Yahudi kültür ve kimliğinin korunmasına da yardımcı olmuştur.Katolik devletlerde yaşayan Yahudiler, toprak edinmekten ve belli başlı meslekleri benimsemekten men edilmişlerdir.13.

³ Salime Leyla Gürkan, **Yahudilik**, 4.Basım, İstanbul, İSAM Yayınları, 2012, s.27-32.

⁴ Nuh Arslantaş, **Hiz.Muhammed döneminde Yahudiler**, Kuramer Yayınları, 2016, s.51.

⁵ Gürkan, s.33-39.

⁶ Arslantaş, s.52.

yüzyıldan itibaren kendilerini belirleyici kıyafetler giyinmeleri de zorunlu tutulan Yahudiler, orta çağda İspanya ve Portekiz'deki baskılar nedeniyle Hıristiyanlık dinine girmeye zorlanmıştır. Bütün bu olumsuz koşulların yanı sıra 1290 yılında İngiltere, 1306 yılında Fransa ve 1492 yılında İspanya'dan zorunlu olarak Hıristiyan topraklarından göçe mecbur edilmişlerdir. 1516 yılında Venedik devleti, Yahudilerin belli bir yerleşim alanı içinde yaşamalarını zorunlu tutan bir karar yayımlamış ve bunun sonucunda Gettolar kurulmuştur. Kurulan gettolarda yaşam süren Yahudilere günlük vergi verme şartı koşulmuştur.⁷

1789 Fransız Devrimi'ne kadar pek çok olumsuzluklar ve ayrımcılıklara maruz kalan Yahudilere 1791 yılında Fransız Hükümeti tarafından eşit yurttaşlık imkânı verilmiştir. Napolyon döneminde İtalya'ya yapılan seferler sonucu gettoların yıkılması da Yahudiler tarafından Fransa'nın özgürleştirici ve koruyucu bir ülke olarak görülmesine neden olmuştur. Özgürlüğün getirdiği yeni koşullar da Yahudilerin gettolardan çıkıp eşit yurttaşlar olarak ekonomik faaliyetlere katılmalarını sağlamıştır.⁸19.yüzyılın ortalarındaysa başta Almanya ve Avusturya-Macaristan İmparatorluğu olmak üzere birçok Avrupa ülkesinde eşit yurttaşlık imkânı kazanmalarının yanı sıra 1858 yılında ilk kez bir Yahudi Britanya Parlamentosu'nda milletvekili olarak yer almıştır. Bunu Fransa ve Hollanda hükümetlerinde Yahudi bakanların bulunması takip etmiştir.⁹

Tesis edilen yeni hoşgörü ortamında Yahudi orta sınıfı oluşmuş ve Yahudiler; endüstri, bankacılık gibi iş alanlarının haricinde üniversite eğitimi alarak doktor, mühendis ve avukatlık gibi meslekleri edinmişlerdir. Ancak önce Fransa daha sonra İngiltere ve Almanya'da ortaya çıkan bu olumlu ortam, Fransız Devrimi'nin sonuçlarından sayılan milliyetçilik akımının kuvvetlenmesiyle yerini olumsuz şartlara bırakmıştır.Yahudi karşıtlığı olarak bilinen Antisemitizm kavramı da yine bu dönemden itibaren ortaya çıkmıştır.¹⁰Bu dönemde Almanya'da ise antisemitizmin öncü

⁷ **A Brief History of Anti-Semitism** <http://www.adl.org/assets/pdf/education-outreach/Brief-History-on-Anti-Semitism-A.pdf> (Erişim Tarihi: 03/05/ 2014 20.19)

⁸ David Goldberg, **To the Promised Land**, 1.Edition, Londra, Penguin Books, 1996, s.3-4.

⁹ Walter Laqueur, **A History of Zionism**, London : Weidenfeld and Nicolson 1972, s.25.

¹⁰ Goldberg, s.3.

tarafklarından birisiyse Prusya Kraliyet Sarayı vaizi Adolf Stoecker idi.1878 yılında kurduğu Hristiyan Sosyal İşçi Partisine Yahudi düşmanlığını benimsetmiş ve 1884 yılında arkadaşlarıyla birlikte Başbakan Bismarck'a 225.000 imzayı kapsayan bir dilekçe sunarak Orta Avrupa'dan Yahudi göçmen akımının kısıtlanmasını talep etmişlerdi.¹¹ Bu olay bile Yahudilerin ileride uluslaşıp bir devlet kurma fikrini güçlendiren bir etken olarak tarihte yerini almıştır.

Bütün bu gelişmelere bakıldığında önce sürgün edilen ardından sürgünde ev sahibi devletlerin antisemitist muamelelerinin zaten dini ve tarihi olarak hak gördükleri Siyon'a dönüş ile çözülebileceğini gören Yahudiler, Siyon'a dönüşü bir politik hareket haline getirdiler.Kökenleri Allah'ın İbrahim Peygamber'e vaat edilen topraklara kadar giden Siyonizmin gelişimini ise bunu gerçekleştirme ideali belirleyecektir denilebilir.

1.2. Theodor Herzl ve Siyasal Siyonizmin Gelişimi

19.yüzyılın başında tahminler Yahudilerin toplam nüfusunu 2.5 - 3 milyon civarında ortaya koyuyordu ki bunların yüzde doksanı Avrupa ve sadece 5 bin civarındaki kısmı Filistin'de yaşıyordu.Filistin'in kendi nüfusu 250-300 bin civarındaydı ki bunun ezici çoğunluğu Sünni İslam, 25-30 bin civarındaki nüfus Hristiyan ve belirsiz bir sayıda belki birkaç bin dürzi idi.¹² Avrupa'daki Yahudilerin gettolardan çıkmasına izin verilmiş ve Yahudilerin bir kısmı Haskala denilen Yahudi aydınlanma hareketine mensup olmuşlardır.Ancak bir süre sonra bu reformist ve aydınlanmacı harekete karşı aynı dönemde Avrupa'da gelişen Milliyetçilik akımı Yahudilere karşı olan olumlu tutumu tersine çevirmiştir.Yine bu dönemde Fransa'da Napolyon Yahudilerin bir İsrail devleti kurulup burada iskan edilmesini tasarlamış ve yaptığı Mısır seferini bu niyetle de yapmıştır.Napolyon Bonaparte kendi politik çıkarları için Yahudilere Filistin'de bir Yahudi devleti teklif etmiştir.O, Yahudilerin kendi yanında Türklere karşı savaşmasını

¹¹ Mim Kemal Öke, **Filistin Sorunu ve Siyonizm**, Timaş Yayınları, İstanbul, 2018, s.33.

¹² Mehran Kamrava, **A Political History Of the Middle East, The Modern Middle East**, California,University of California Press, 2005, s.72.

istemmiştir.Bu hizmetin ödülü de bir Yahudi devleti olacaktır.¹³Öte yandan Almanya da gelişen antisemitist hareket dolayısıyla bu fikri benimseyerek destek vermiştir.Zaten Almanlar'ın Yahudilere karşı baskıcı tutumunun altında, Alman Yahudilerinin Filistin topraklarına zoraki göç ettirilmeleri amacı yatmaktadır.Öte yandan Filistin'de bir Yahudi devletinin kurulması fikri, 1880'li yıllardan itibaren, Doğu Avrupa ve Rusya'da da yayılmaya ve destek görmeye başlamıştır.¹⁴

Yine bu dönemde antisemitist hareketin geliştiği yerlerden birisi de Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'dur.Burada antisemitizmin yeşermesine neden olarak milliyetçi çevrelerin tepkisi, Musevilerin gittikçe artan güç ve nüfuzlarını gösteriyordu. Gerçekten de Museviler bilhassa Viyana'da, tüm iş çevrelerini ellerine geçirmişlerdi.¹⁵ Doğu Avrupa ve Rusya'da gelişen antisemitizm ise genellikle dinsel kaynaklardan besleniyordu. Bağnaz köylüler arasında görülen Yahudi aleyhtarlığı; Musevilerin ayinlerinde insan kanı akıttığı, iğneli fiçiler kullandığı, sihirle uğraştığı gibi alışlagelmiş motiflerle işlenmişti. ¹⁶Çar ve taraftarlarına göre Museviler gerek fikirleri ve gerekse de kadroları ile Rusya'da sosyalizmin gelişmesine neden oluyorlardı. ¹⁷Bu yüzden Yahudiler, bürokrasi, askeriye ve kilise gibi birçok Rus kurumunda sevilmiyorlardı.Bu nedenle Rus yahudilerinin sadece yüzde 15'i Rus dilindeki okullarda öğrenim görürken yüzde 85'i kendi okullarında geleneksel dini eğitim alıyordu.Yiddiş dili Yahudilerin yüzde 98'inin ana dili olarak kalmıştı.¹⁸Tüm bu gelişmelerin yanında Rusya Çarlığı'nda 1881 yılından itibaren Yahudilerin göçe zorlanması da Yahudilerin endişe etmesine ve gelecekleri hakkında onları düşünmeye sevk etmiştir. Siyonizm kavramı da bu dönemde ön plana çıkmıştır.1883 yılında Viyana'da Yahudilerin Alman öğrenci örgütlerinden dışlanmasına bir tepki olarak ilk Yahudi gençlik örgütü olan Kadima'yı kuran Natan Birnbaum, Siyonizmin toplumsal örgütlenmede savunulmasında ilk isimlerden biri olmuştur.¹⁹

---

¹³ Napoleon Bonaparte from his Headquarters in Jerusalem, April 20 , 1799, from **The Rise of Israel: A Documentary Record from the Nineteenth Century to 1948**. Hereafter referred to as R.O.I.. vol. 1, document 1, s.24.

¹⁴ Ramazan Özey, **Ortadoğu Coğrafyası**, İstanbul, Aktif Yayınları, 2018, s.179.

¹⁵ Öke,s.34.

¹⁶ Öke,s.36.

¹⁷ Öke,s.37.

¹⁸ Mark A.Tessler, **A History of the Israeli-Palestinian Conflict**, USA, Indiana University Press, 2009, s.34.

¹⁹ Benjamin Nathans, **Beyond the Pale:The Jewish Encounter with Late Imperial Russia**, London, 2002, s.253.

Birnbaum, Yahudi kültürünün temeli olarak Yiddiş diline vurgu yapmış ve 1908’de Bukovina’ya bağlı Czernowitz’de toplanan ve Yiddiş’i Yahudi dilinin resmi dili olarak ilan eden Yiddiş konferansının destekleyicilerinden olmuştur. Daha sonra Nazizm yükselince Almanya’yı terk edip Hollanda’ya yerleşti ve burada Der Ruf adlı kitabın editörlüğünü yaptı.²⁰ Öte yandan bu dönemde Fransa’da Yahudi bir yüzbaşı olan ve Almanya lehine casusluk etmekle itham edilip yargılanan Dreyfus’un²¹ olayının patlak vermesi, Yahudiler arasında Siyonizm lehine faaliyetlerin hız kazanmasına neden olmuştur. Fransa’da patlak veren Dreyfus olayını yakından izleyen Avusturyalı gazeteci Dr. Teodor Herzl, Filistin’de bir Yahudi ulusu kurmak ve bu ulusun kurulması için yapılması gerekenleri önerdiği Yahudi Devleti kitabını 1896 yılında yayımlamıştır. Herzl kitabında gittikçe artan antisemitizmin tüm Yahudilerin birleşerek Filistin topraklarında bir devlet kurmak ve burada yerleşmekle çözüm bulacağını öne sürmüştür.²² Bunun yanında Altneuland adında bir roman yazan Herzl, kitabında gelecekteki Yahudi devletini betimlemiş ve ifade özgürlüğü ile din özgürlüğünün olduğu bir İsrail’i öngörmüştür. Kitabın kahramanı David Littwak adında bir başkan adayı olup Arapça konuşur ve en yakın arkadaşlarından biri de Hayfa’lı bir Arap mühendistir. Littwak, partilerini ziyaret eden bir misafire “Kimseye ait olduğu dini ya da ırkı sormayız. Bizim için insan olması yeter!” demiştir. Ancak romanda başka görüşleri temsil eden karakterler de bulunmaktadır.²³ Altneuland, Siyonist geleceğin vizyonu açısından Siyonistlere göre problemleri olmasına rağmen bir Aydınlanma dönemi temsilcisi olan Herzl’in düşüncelerini ifade etmesi açısından önemlidir. Herzl, fikrini gerçekleştirmek amacıyla Avrupa ve Amerika’da yaşayan Yahudi ileri gelenleri ile görüşmeye başlamıştır.²⁴

---

²⁰ Bard-Schwartz, s.37.

²¹ **Dreyfus Davası:** 1894 yılında Yahudi asıllı Yüzbaşı Alfred Dreyfus’un Fransız gizli belgelerini Almanlara sızdırdığı iddiasıyla Dreyfus hakkında açılan davadır. Dava sonucu Dreyfus suçlu bulunmuş ancak ailesi itiraz edince dava tekrar açıldı ancak deliller zayıf olmasına karşın tekrar suçlu bulundu. Dreyfus, 1906 yılında Cumhurbaşkanlığı tarafından affedildi ve sonra sivil bir mahkeme tarafından aklanı. Bkz. <https://www.britannica.com/place/France/The-Dreyfus-Affair#ref1218898> (Erişim Tarihi: 18/07/2018 13.04) Bkz. Bkz. ed. Isidore Singer, **The Jewish Encyclopaedia**, New York, Funk and Wagnalls Company, 1901, s.660-688.

²² Laqueur, s.85-88.

²³ Peter Beinart, **The Crisis of Zionism**, New York, Times Books and Henry Holt Company, 2012, s.14-15.

²⁴ Asaf Hüseyin, **Ortadoğu’da devlet ve terör**, (çev: Taha Cevdet), İstanbul, 1990, s.422.

Herzl'in öncülüğünde 29 Ağustos 1897 tarihinde İsviçre'nin Basel kentinde toplanan ilk Yahudi kongresinde Dünya Siyonist Örgütü kurulmuş ve Filistin'i Yahudi milli yurdu haline getirecek olan komitenin başkanlığına da Teodor Herzl getirilmiştir.²⁵ Siyonizm'in kamu hukuku tarafından güvence altına alınmış Filistin topraklarında bir Yahudi yurdunun oluşturulması olarak ifade edildiği bu ilk kongrede kongrenin her yıl toplanılması kararlaştırılmış ve Siyonizm'in temel amaçlarını içeren Basel Programı kabul edilmiştir. Söz konusu programın ilkeleri ise şunlardır:²⁶

“1.Yahudi çiftçilerin, zanaatkârların ve tüccarların Filistin topraklarına bilinçli bir şekilde yerleştirilmesi.

2.Tüm Yahudilerin yerel ve genel gruplar halinde organizasyonu ve birleştirilmesinin vatandaşları oldukları ülkelerin yasalarıyla uygun olarak gerçekleştirilmesi.

3.Yahudi milli his ve bilincinin artırılması.

4.Siyonizm'in amaçlarının gerçekleştirilmesi için gereken değişik ülke yönetimlerinin rızasını elde etmek için hazırlayıcı adımların atılması.”

Basel Kongresinin sonucundaysa Herzl günlüğüne şunu not almıştı:

“Basel kongresini bir kelimeyle özetleyecek olsaydım şu olurdu:Basel'de Yahudi devletini kurdum.Bunu bugün söyleseydim dünyanın kahkahasıyla karşılaşırdım.5 yıl içinde belki ve kesinlikle 50 yıl içinde herkes onu görecek.”²⁷

Yahudiler, 1897 yılındaki Basel Kongresi'nden 1942 yılındaki Biltmore Programı²⁸'na kadar tepki çekeceği kesin olan devlet terimi yerine yurt terimi kullanmayı tercih ettiler.²⁹Kongre sonrası Dünya Siyonist Örgütü'nün kurulmasının ardından devlet

²⁵ Süleyman Kocabaş, “İsrail Devletine Giden Yolda Siyonizm-Osmanlı Devleti İlişkileri”, İstanbul, Türk Dünyası Tarih Dergisi, Ağustos 1991, s.56.

²⁶ Goldberg, s.55.

²⁷ Theodor Herzl, “*Tage Backer*”, Vol. II, p. 24; quoted in Cohen, Israel, *A Short History of Zionism*, op. cit., s. 11 ve 47-48.

²⁸ **Biltmore Programı:** 6-11 Mayıs 1942 tarihlerinde New York'ta Olağanüstü Siyonist Konferansı'nın çağrısıyla toplanan konferansın sonucunda yayınlanan deklarasyona verilen isimdir.Program Filistin'e sınırsız Yahudi göçü talebini tekrarlamış ve Filistin'in bir “Jewish Commonwealth olarak işlev görmesi gerektiğini ifade etmiştir.Bkz. <https://www.jewishvirtuallibrary.org/the-biltmore-conference-1942> (Erişim Tarihi:5 Temmuz 2018 20.12)

²⁹ Fayez Sayegh, *Zionist Colonialism In Palestine*, Beyrut, Research Center Palestine Liberation Organization, September 1965, s.3.

kurumu şeklinde organizasyonlar çabukça kuruldu: Bir Siyonist bankası, Yahudi Koloni Vakfı, Filistin’de toprak alımını finanse etmek için bir Milli Yahudi Fonu 1899’da kuruldu. Milli Yahudi Fonu Teşkilatının aldığı topraklar üzerinde, 1905 yılından itibaren, Rusya’dan getirilen Yahudiler yerleştirilmeye başlandı.³⁰

Yahudiler, Milli Yahudi Devleti fikrinin resmen onaylanmasına kadar boş durmamışlar ve gerekli zemini hazırlamaya koyulmuşlardır. Yahudi halkı, kurulacak olan yeni devletin temelini oluşturacak araziye temin etmek için 1883 yılında, köylü sınıfının kurulması için gerekli çalışmalar başlatılmıştır. Çalışmalar, 1898’de, sonradan Filistin adını alacak olan ilk Yahudi Kolonizasyon köyünün kurulmasıyla, ilk meyvelerini vermeye başladı. Bu köyü, diğerleri izledi.³¹ 1929 yılında kurulan Yahudi ajansı ise Filistin’deki Yahudi toplumunun işlerini idare etmekteydi ki bu ajans, devlet içinde devlet olmuştu.³²

Öte yandan 19.yüzyılın sonunda anti semitizm ve zulüm hem asimilasyoncuları hem de Haskalah’ın savunucularını kendi yurtlarının arayışında olan sıkı birer Yahudi ulusalcısına çevirmiştir. Moses Hess, Moshe Lilienblum, Perez Smolenskin ve Leo Pinsker gibi yazarların tümü Filistin’e yerleşim ve kitlesel göç için çağrıda bulunmuşlardır.³³ Bu isimlerden Leo Pinsker, 1882 yılında yazdığı *Autoemancipation* adlı kitabında o zamana dek Avrupa’daki Yahudi probleminin çözülmezliği üzerine en sistematik analizi ortaya koymuş ve ün salmıştır. Bu kitap sayesinde Aydınlanma anlamına gelen ve kültürel bazda kalan Haskalah politik bir harekete dönüşmüştür. Bu hareketin temelinde bulunan birkaç yüz aktivist, on binlerce aktiviste evrilmiş ve hareket kısa zamanda Rusya’dan Polonya ve Romanya’ya yayılmıştır. Bu nedenle Leo Pinsker, Siyonizmin tarihinde önemli bir yere sahiptir.³⁴

Yeni oluşan Siyonist harekete ise o dönemde antisemitist hareketlere sahne olan Almanya ve Rusya’nın bakış açıları ise farklıydı. Siyonistlerin siyasal amaçlarına

---

³⁰ Özey, s.179-180.

³¹ Özey, s.179.

³² Kamrava, s.74.

³³ Clive Jones and Emma C Murphy, **Israel Challenges to identity, democracy and the State**, London, Routledge Publications, 2002, s.6.

³⁴ Adam Garfinkle, **Politics and Society in Modern Israel: Myths and Realities**, 2.Edition, New York, 2015, s.38.

ulaşmalarını uluslararası politika açısından sakıncalı bulmakla beraber Filistin’de Musevi kolonizasyonunun başarıya ulaşmasında önemli çıkarları olduğu şüphesizdi.şöyle ki, Dr.Herzl’in Alman İmparatoru II.Wilhelm’e ve Rus arlığı’nın İçişleri Bakanı Plevhe’ye anlattığı gibi, Musevilerin bu ülkelerden ihracı sosyalist partileri ve devrimci örgütleri lidersiz ve taraftarsız bırakacağı için Siyonizm’in bu iki devlet tarafından benimsenmesi iç politikaları açısından son derece yerinde bir davranış olacaktır.İkinci olarak; Musevilerin ihracıyla ülkedeki milliyetçi kanatların hükümetten şikayetçi olmalarına yol açan neden ortadan kalkmış olacak, zaman zaman tehlikeli boyutlara ulaşan Yahudi aleyhtarlığı sona ermiş olacaktır.³⁵

1901 yılına kadar her yıl daha sonra iki yılda bir toplanan Dünya Siyonist Örgütü’nün başına Herzl’in ölümünden bir süre sonra Chaim Weizmann geçmiştir.³⁶Ancak Herzl öldüğünde Siyonistler kendi aralarında ikiye bölünmüş politik olarak adlandırılan bir kısım Siyonist Filistin ya da başka bir yer olsun Yahudi sorununun özölmesini desteklemiş diğer grupta pratik siyonistler adlandırılmış ve Filistin’den başka Yahudi yurdu olarak teklif edilen hiçbir yeri kabul etmeme kararı almışlardır.Bu ikinci grup 1907 yılında toplanan Yedinci Siyonist kongrede görüşlerini kabul ettirmişler ve diğer gruba karşı başarılı olmuşlardır.³⁷

Politik örgütlenme olarak gelişimini Teodor Herzl’in ve ardından yerine gelen liderlerin çabalarıyla yukarıda bahsedilen olaylar sonrasında başarıyla tamamlayan ve Batı Avrupa Yahudilerinin desteğini alan Siyonizm, 1907 yılında devletin yeri konusundaki tartışmaları tamamlaması sonrası istikametini artık bunun için diğer bir aşama olan büyük güçlerin desteğini almaya yönelmiştir.

---

³⁵ Öke, s.133.

³⁶ Laqueur, s.112.

³⁷ Dr.Alan R.Taylor, **Prelude to Israel: An Analysis of Zionist Diplomacy, 1897-1947**, USA, Pickle Partners Publishing, 2017, s.12.

1.2.1.Balfour Deklarasyonu

Siyonist hareketin Filistin’de bir İsrail devleti kurma sürecinde kazandığı ilk önemli siyasi başarı ise Britanya hükümeti tarafından 1917 yılında yayımlanan Balfour Deklarasyonu’dur (Bkz.EK-1). 1916 yılına kadar İngiliz hükümeti nezdinde Yahudiler lehine kazanımlar elde etmeye çalışan Siyonistler, bu tarihte Britanya’da Lloyd George hükümeti işbaşına gelince destek görmeye başlamışlardır.Yeni hükümetin kurulmasıyla birlikte 1917 yılı boyunca Weizmann önderliğindeki Siyonistler İngiltere nezdinde lobi faaliyetleri yürütürken Herzlci Siyonist grup Alman hükümetinin desteğini alıp Filistin’de bir yurt edinmenin resmi olarak tanınmasını istiyordu.Weizmann ise , Birinci Dünya Savaşı’nın başından itibaren İngiltere’nin içinde olduğu İtilaf devletlerinin tarafını tutuyor ve Filistin’de bir Yahudi yurdunun kurulması için İngiltere’nin himayesinin gerekli olduğunu düşünüyordu.Bu nedenle savaşın başlamasından sonra Herbert Samuel ve 1916 yılında işbaşına gelen İngiltere başbakanı David Lloyd George gibi isimlerle görüşmeler yaptı.Laqueur’e göre Lloyd George’un kendisi de küçük bir ulusun üyesi olduğu için küçük uluslara sempatisi vardı.Kendisi aynı zamanda dindar bir insan olduğu için Yahudilerin Filistin’e dönüşüne bir rüya olarak bakmıyordu.İncil’e inandıkları için Siyonizm onlara saygı duydukları bir gelenek olarak görünüyordu. Aslen bir Yahudi olan Herbert Samuel,Weizmann ile görüşmesinden sonra Başbakan Asquith’e savaş sonrası Filistin’de İngiliz himayesinde bir manda yönetimini içeren bir öneri sundu.³⁸Samuel’in sunduğu öneriye tek destek veren kişi Lloyd George idi.Asquith, öneriyi fantastik buluyordu.Ona göre Filistin’de Britanya’nın kontrolü yalnızca emperyal sorumluluklarına fazladan ve gerekli olmayan bir sorumluluk yüklemek demektir.Bu nedenle ilk girişim başarısız oldu.Daha sonra Weizmann ile Balfour birçok kez buluştu.Weizmann, Britanya’nın idealizm ile Yahudi ulusal yurdunun inşasına destek olmağdaki kendi çıkarının birleştirilebileceğini düşünüyordu.Bu sırada Britanya’yı temsilen Mark Sykes ve Fransa’yı temsilen Charles Georges Picot tarafından savaş sonrası Ortadoğu’nun sınırlarını belirleyen Sykes-Picot anlaşması imzalandı.Bu anlaşmayla birlikte Filistin’in önemli bir kısmı Britanya egemenliği altına girmiş

---

³⁸ Laqueur, s.183.

oluyordu.Kutsal mekanlar ise uluslararası bölge olarak ilan edilecekti.³⁹Anlaşma sonrası dönemde yapılan birçok toplantıya rağmen Filistin konusunda ilerleme kat edilemedi.Britanya, Filistin'den daha önemli meselerle ilgileniyordu.Bunun dışında Birinci Dünya Savaşı devam ediyordu.Ancak savaş devam ederken Başbakan Asquith'in istifası ve yerine Lloyd George'un gelmesi ile durum değişti.Britanya hükümeti Yakınoğu'da askeri açıdan sert tedbir ve Filistin'in işgali yönünde karar aldı.1917 yılının Şubat ayında ilk kapsamlı toplantı yapıldı.Bu toplantı Balfour deklarasyonunun hazırlanmasına yönelik ilk adımdı.Mart ve Nisan aylarında Başbakan George ve Dışışleri Bakanı Balfour ile yapılan görüşmelerde Weizmann, Britanya mandası altında bir Yahudi Filistin'i kurulabileceği izlenimini aldı.⁴⁰

Lord Rothschild, daha evvel Siyonist liderler tarafından hazırlanmış olan deklarasyonun taslağını inceledi ve tarafların -Britanya ve Siyonist liderler- uzlaşabileceği bir formül anlaşmayı Dışışleri Bakanı Balfour'a teslim etti.Rothschild'in hazırladığı metin ilk defa 1917 yılının Ağustos ayında savaş kabinesine sunuldu.Ancak taslak üzerinde tartışma ertelendi.Sorun Filistin gibi küçük bir bölgenin büyük bir göçü kaldırıp kaldıramayacağı ve Arap meselesinin nasıl çözümleneceği üzerinde yoğunlaşıyordu.Dışışleri Bakanı Balfour, Siyonistlerin isteklerini karşılayabilecek bir taslak metni hazırlaması için Leopold Amery'i görevlendirdi.Sonuçta hazırlanan deklarasyona başhaham ve bir çok Yahudi şahsiyet Yahudilerin çoğunluğunun onaylayacağı konusunda garanti verdi.Lord Amery'e aşağıdaki metni Siyonist federasyonun bilgisine sunması için izin verildi:⁴¹

“Değerli Lord Rothschild,

---

³⁹ Laqueur, s.190.

⁴⁰ Laqueur, s.195.

⁴¹ **The Balfour Declaration** <https://www.jewishvirtuallibrary.org/text-of-the-balfour-declaration> (Erişim Tarihi:26/06/2018 10:20) (Çev.C.ASAL)

Sizi Majestelerinin hükümeti adına bilgilendirmekten mutluluk duyarım ki aşağıdaki Yahudi Siyonist emellerine sempatiyle yaklaşan deklarasyon teslim edilmiş ve kabine tarafından onaylanmıştır.

Majestelerinin hükümeti, Yahudi halkı için Filistin’de ulusal bir yurdun kurulmasını olumlu karşılamakta ve bu amacın başarıya ulaşmasını kolaylaştırmak için tüm imkanlarını kullanacaktır.Şurası açıkça anlaşılmıştır ki Filistin’de var olan Yahudi olmayan toplumların sivil ve dini hakları ya da diğer herhangi bir ülkedeki Yahudilerin politik statü ya da hakları aşağı görülemez.

Bu deklarasyonu Siyonist Federasyon’un bilgisine sunarsanız minnettar kalırım.

Saygılarımla,

Arthur James Balfour”

Deklarasyonun kabul edildiği Weizmann’a Sykes tarafından bildirildi ve deklarasyon İngiliz basınında 8 Kasım 1917 tarihinde yer buldu.Deklarasyon uzun süren pazarlıklardan sonra ve de savaş koşullarında ortaya çıkmıştı. “Ulusal yurttan” bahsetmesi Yahudiler için bir kazanım gibi görünse de deklarasyonda devlet kelimesinin geçmemesi ve muğlak ifadelerin kullanılması taraflarda tatminsizlik yaratmıştı.Deklarasyon, Filistin’de Yahudi yurdu dışında başka yurtlara da imkan veriyordu ancak bu da kesin bir dille ifade edilmemişti.

Sonuç olarak deklarasyon hem Yahudiler hem de orada bulunan Araplar açısından tatminkar bir bildiri değildi.Çünkü ne Yahudilerin devlet kurma haklarını tam anlamıyla bildiriyor ne de Arapların Filistin’deki haklarını tam anlamıyla savunuyordu. Ancak bu belge, Siyonistlerin mücadelesinde önemli bir dayanak teşkil etmiştir.Bundan

sonra Siyonistler, faaliyetlerini deklarasyonu destekler bir manda yönetimi kurmaya yöneltmişlerdir.

1.2.2.Filistin’de Osmanlı Yönetiminin Bitişi

Osmanlı yönetimi, Filistin 'de Yahudi varlığını tanımış ve zaman zaman göç etmelerine izin vermişti. Tarihi kayıtlara göre burada eskiden beri mevcut bir Yahudi topluluğu (Yishuv) vardı. Osmanlı tabiiyetinde bulunan bu küçük topluluk yerli halkla bir hayli kaynaşmış Sefardi Yahudileriyle sonradan bazı göçlerle gelip daha çok kutsal saydıkları dört şehre yerleşen Eşkenazi Yahudilerinden oluşuyor ve bunların pek azı ticaretle, çoğu da dünya Yahudilerinin gelenekleşmiş bağışları olan "halukka" ile geçiniyordu. Aliyah hareketiyle⁴² sistemli olarak gelip yerleşen yeni göçmenlerin durumu ise çok farklı idi. Siyonizm hareketi ortaya çıktığı zaman Filistin'in Osmanlı yönetiminde bulunması Siyonistlerin bütün girişimlerinin özellikle Osmanlı Devleti üzerinde yoğunlaşmasına sebep oldu.

Filistin, Osmanlı İdaresi'nde özel bir itina gösterilen yerlerden birisi olmuş, II.Abdülhamid devrinde buraya Yahudi muhacir yerleştirilmemesine özen gösterilmiştir.İstanbul'da Yıldız arşivinde bu konuda pek çok belge vardır.Bununla beraber, Yahudiler yine II.Abdülhamid devrinde Filistin'e ve Kudüs'e yerleşme, hatta arazi satın alma imkanını bulmuşlardır.Bunun sebebi ise, kapitülasyonlarla yabancı devletlere verilmiş olan imtiyazlardır. Nitekim, Yahudiler ancak Alman veya başka bir yabancı devletin pasaportu ile gelip Arap ülkelerine, Filistin'e, Kudüs'e yerleşebilmişler,arazi sahibi olmuşlardır.⁴³

---

⁴² **Aliyah:** Çeşitli ülkelerden Filistin topraklarına yapılan yahudi göçüne verilen isim.1882'de başlayan Aliyah İsrail devletinin kuruluşuna kadar sürmüştür.Birincisi (1882-1903), İkincisi (1904-1914), Üçüncüsü (1919-1923), Dördüncüsü (1924-1929) ve Beşincisi (1929-1939)'da gerçekleşmiştir.1933'den sonra gerçekleşen **Aliyah Bet** ise yasadışı olarak manda yönetiminden gizli gerçekleşmiştir.Bkz. Sara Karesh and Mitchell M.Hurvitz, Encyclopedia of Judaism, Facts On File, Inc, An imprint of Infobase Publishing, 2006, s.10-11.

⁴³ Nejat Göyünç, "Tarihte Türk-Arap Münasebetlerine Kısa Bir Bakış", Türk-Arap İlişkileri İncelemeleri Danışma Toplantısı, İstanbul 1985, s.155-164.

Ancak Avrupa’da ortaya çıkan Siyonist hareketin amaçlarından endişe eden Sultan II.Abdülhamid, öncelikle 1883 yılında Yahudilerin Filistin’e göçünü yasaklamış ve sadece hac yapmak için gelen Yahudilere 3 ay süre ile ikamet izni vermiştir.Daha sonra 1891’de çıkarılan bir irade-i seniyye ile hiçbir Yahudinin Osmanlı vatandaşlığına alınmayacağı ve Yahudilerin Osmanlı topraklarına yerleşmelerine müsaade edilmeyeceği belirtilmiştir.Son olarak çıkartılan bir emir ile de başta Filistin olmak üzere tüm Osmanlı topraklarında Yahudilere toprak ve mülk satışı yasaklanmıştır.⁴⁴

Bu dönemde yeni kurulan Dünya Siyonist Örgütü’nün lideri Theodor Herzl başkanlığında bir heyet ise iki defa II. Abdülhamid nezdinde girişimde bulundu ve Herzl 1901’de Sultanla görüştü.Padişah, zulümden kaçan yahudilere Osmanlı topraklarında yerleşme müsaadesi vermekle birlikte Filistin’de yurt kurmaları yolundaki tasarımı kabul etmedi.Bu görüşmelere rağmen II. Abdülhamid’den istedikleri tavizleri alamayan Siyonistler, o dönemde Sultan II.Abdülhamid’e karşı etkin bir muhalefet yürüten Jön Türkler ile temasa geçtiler.Bu grubun partisi durumundaki İttihat ve Terakki içerisinde önemli bir yeri olan Emmanuel Carosso’yu kendi maksatları doğrultusunda kullanmak üzere elde ettiler.Sonrasında gerçekleşen 1908 inkılabını ise hedeflerini gerçekleştirmek için bir ümit ışığı olarak gördüler.⁴⁵

İttihat ve Terakki Cemiyeti’nin gelişinden önceki dönemde ise İngilizler, Yahudilere yerleşmek için Doğu Afrika’daki sömürgelerinden Uganda’yı teklif etmiştir.1903 yılında yapılan Altıncı Siyonist Kongre’de bazı görüş ayrılıklarına rağmen bu teklif kabul edilmişse de Chaim Weizmann’ın liderliğini yaptığı red cephesi 27 Temmuz 1905’de yapılan Yedinci Kongre’de çoğunluğun desteğini kazanarak İngiliz önerisini reddetmiştir.⁴⁶

Filistin’de ise Musevi nüfusu 1908 yılında, 1876 yılına göre üç kat artmış ve 80.000’e ulaşmış bulunuyordu.Bu döneme kadar Siyonistler 40.000 dönüm toprak satın

---

⁴⁴ Ahmet Akgündüz, “II.Abdülhamid’in Yahudilere Filistin’e yerleşmesini yasaklayan bir iradesi”, s.3, İstanbul, Türk Dünyası Tarih Dergisi, Mart 1987, s.27-29.

⁴⁵ L.M.KARAMAN, (1996), **Filistin**, DİA.cilt: 13, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, s.93.

⁴⁶ Ömer Osman UMAR, “Osmanlı Döneminde Yahudilerin Filistin’e Yerleşme Faaliyetleri”, Sayı:2, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt:12, s.425.

almayı ve 33 yerleşim merkezi kurmayı başarmışlardır.⁴⁷ 1882 ile 1908 yılları arasında Filistin'deki Yahudi popülasyonu yaklaşık 24 binden 70-80 bin civarına yükseldi ve Filistin'de 26 koloni kuruldu.⁴⁸ Öte yandan Jön Türkler, II. Meşrutiyetin ilanı ile birlikte Filistin'e Yahudi göçlerini yasaklayan II. Abdülhamid'in bütün kararlarını kaldırmışlardır. Çünkü Yahudilerin etkisinde kalmışlardır. Ancak bir süre sonra onlar da II. Abdülhamid'in yasak kararlarına dönmek zorunda kalmışlardır. Çünkü artık Jön Türkler de Siyonistlerin Filistin'de bağımsız bir Yahudi devleti kurarak Filistin'i Osmanlı topraklarından ayırmak niyetlerini anlamaya başlamışlardır. Ayrıca Yahudilerin Filistin'e göç ile yerleşmesine karşı Arap mebusların da Jön Türkleri sıkıştırılmaları ve meclis toplantılarında bu hususu dile getirmeleri de II. Abdülhamid'in göç yasağı kararlarının geri getirilmesinde etkili olmuştur.⁴⁹ Filistin'deki durumu görüşmek için 20 Haziran 1909'da toplanan kabine önce önündeki raporları değerlendirmiş ve Filistin'e yerleşen elli bin Musevi'nin yabancı uyruklu olduğuna dikkati çekerek, başta Kudüs mutasarrıflığı olmak üzere tüm Filistin'de yabancı arazi satımını yasaklamıştır.⁵⁰

Osmanlı Hükümeti, 26 Haziran 1909'da Filistin'in önemli durumundan ve Siyonist cemiyetinin emelinden dolayı şirketler vasıtasıyla Filistin'de büyük toprak parçaları satın alınmasına müsaade etmemiş ve bu husus Kudüs mutasarrıflığına da bildirilmiştir.⁵¹ Genç Türkler'in Siyonizm karşısındaki bu tutumunun ilk ve en önemli sebebi, milliyetçilik akımlarının imparatorluğun bütünlüğünü tehdit ettiği bir dönemde yeni bir ayrılıkçı hareketin doğmasına izin vermek istememeleriydi.⁵² II. Meşrutiyet'in ilanından sonra Siyonistler, merkezi Yafa olmak üzere bir Filistin Ofisi açmışlar ve bu kuruluşun girişimiyle Filistin Toprak Geliştirme Şirketini kurmuşlardır. Bu şirketin başına getirilen Alman asıllı Dr. Ruppın başarılı bir iktisatçı olarak Filistin'e gelen göçmenlere koloniler kurmuş ve onları buralarda istihdam etmiştir. 1908-1914 yılları arasında satın aldıkları elli bin dönüm arazi üzerinde dokuz yeni çiftlik ve yerleşim merkezi

⁴⁷ Mim Kemal Öke, **Kutsal Topraklarda Siyonistler ve Masonlar**, İstanbul, 1991, s.98-102.

⁴⁸ Neville J. Mandel, **The Arabs and Zionism before World War I**, Berkeley/Los Angeles/London, 1976, s.224.

⁴⁹ Süleyman Kocabaş, "İsrail Devletine Giden Yolda Siyonizm-Osmanlı Devleti İlişkileri", İstanbul, Türk Dünyası Tarih Dergisi, Ağustos 1991, s.43.

⁵⁰ Mim Kemal Öke, a.g.e., s.136.

⁵¹ Umar, s.428.

⁵² L.M.Karaman,(1996).**Filistin**.DİA.cilt: 13, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, s.94.

kurmuşlardır.Kırsal alanın yanında Ruppın, Yafa yakınlarında 139 haneden ve 1500 kişiden oluşan bir Yahudi şehri olan Tel-Aviv (İlkbahar Tepesi)'in temellerini atmıştır.⁵³

Filistin'in gittikçe "Musevileşmesi" Osmanlıları olduğu kadar bölgenin sakinleri olan Filistinlileri de kuşkulandırıyordu.Nasıra Kaymakamı, Osmanlı Ordusundaki Arap paşalardan biri olan Faruki Sami Paşa'ya yazdığı bir mektupta, Filistin'deki değişikliklerden bahsederek "Onların (Siyonistlerin), ortasında Davud'un yıldızı ve onun da altında İbrance "Siyon" yazısını ihtiva eden mavi bir bayrakları var."diyordu.Mektubunda Yahudilerin kutlama ve toplantılarında Osmanlı bayrağı yerine bunu göndere çektiklerine ve Siyonist milli marşını söylediklerine değiniyordu.Yabancı pasaportu taşımalarına ve yabancılardan himaye görmelerine rağmen, Osmanlıları aldatarak onlara kendi tebaalarına geçtiklerini söylüyorlardı.Ne zaman Osmanlı mahkemelerine çıksalar, yabancı pasaportlarını göstererek yabancılara sığınıyorlardı. ⁵⁴

Mekke Emiri Şerif Hüseyin ise bu dönemde İtilaf devletlerinin işini kolaylaştıracak şekilde Osmanlılar'a karşı isyan etti. Halbuki çıkarları çatışan İngiltere ve Fransa savaş sonrası için gizli paylaşım planlarını 1916 Mayıs'ında hazırlamışlardı. Sykes-Picot Antlaşması adıyla bilinen bu plana göre Araplar'a bağımsız devlet kurmak üzere vaad edilen topraklar belli bir çizgiden sapılarak İngiliz ve Fransız nüfuz alanları şeklinde ikiye ayrılıyor, çıkarların uzlaşmadığı Filistin toprakları için ise milletlerarası bir idare düşünülüyordu.⁵⁵ Bu anlaşmaya göre; İngilizlere Ürdün, Irak ve Filistin üzerinde, Fransızlara da Suriye ve Lübnan üzerinde egemenlik kurma hakkı veriliyordu. Antlaşmaya göre; Hayfa ve limanı, Akka ile birlikte İngilizlere ait olacak, kıyıda Hayfa'nın 15 mil kuzeyinde başlayıp Taberiye gölüne, Şeria'ya, Lut Gölü ve Gazze'ye uzanan bir sınır içinde kalan Filistin ise tarafsız ilan edilerek Fransa, İngiltere, Rusya, İtalya ve Müslümanların temsilcilerinden oluşan bir uluslararası idarenin denetimine bırakılacaktı. Böylece bağımsız Arap devleti vaatleri ile Şerif Hüseyin ve Araplar kandırılırken; İngiltere ve Fransa bölgeyi kendi aralarında paylaşıyordu.⁵⁶

---

⁵³ Umar, s.429.

⁵⁴ Öke, s.195.

⁵⁵ L.M.Karaman,(1996).**Filistin**.DİA.cilt: 13, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları. s.94.

⁵⁶ Kadir Kasalak, "Suriye'de Manda Yönetiminin Kurulması ve Türkiye'ye Etkileri", C:IV S:2, Elazığ, Fırat Üniversitesi Ortadoğu Araştırmaları Dergisi, Fırat Üniversitesi Basımevi, 2006, s. 70-71.

O tarihlerde Filistin’de yaşayan halkın büyük çoğunluğu ise Arap’tı ve Yahudi nüfus çok azdı.31 Ekim 1917’de Mareşal Allenby kumandasındaki İngiliz ordusu Filistin’in Bi'rüssebi yöresini ele geçirdi. Kudüs'ü savunmak için Osmanlı cephesinde yeni bir ordu grubu kurulduysa da başarı sağlanamadı ve Allenby 11 Aralık'ta şehre girip etrafındakilere Haçlı seferlerinin ancak şimdi bittiğini söyledi.⁵⁷ Kudüs'ün düşüşünden sonra İngilizler 1918 yılının Eylül ayına kadar Filistin topraklarının tamamını ele geçirdiler.

Allenby'nin işgaliyle birlikte 1917'den itibaren Filistin'de askeri bir idare kuruldu. Bölgedeki bütün sivil makamlar dahi İngiliz askeri otoritelerince dolduruldu.⁵⁸ 3 Ocak 1919’da Mekke Emiri Şerif Hüseyin’in oğlu Faysal ile Weizmann arasında imzalanan antlaşma ile Araplar, Yahudilerin Filistin’e yerleşmelerine izin vermiştir. Böylece İngiliz himayesinde kurulmaya çalışılan İsrail devletinin kuruluşuna Araplar da alet edilmiştir.⁵⁹

Osmanlı İmparatorluğu’nun dağılma döneminde uygulanan denge siyaseti Siyonistlere karşı da uygulanmış ve Filistin’in bir Osmanlı toprağı olduğu onlara açıkça ifade edilmiştir.Yine de dağılma dönemi Osmanlı İmparatorluğu idaresi mali durumunun olumsuz olması ve de geniş topraklarını yasa dışı Yahudi göçüne karşı koruyacak güçte olmaması hem II.Abdülhamid hem de sonrasında II.Meşrutiyet dönemindeki antisiyonist politikanın etkisiz kalmasına neden olmuştur.Bu nedenlerle Birinci Dünya Savaşı’nın sonuna doğru Osmanlı İmparatorluğu Filistin’i kaybetmiştir.

1.2.3.Filistin’de İngiliz Manda Yönetimi’nin Kurulması

1917 yılında ilan edilen Balfour deklarasyonu ve ardından 1918 yılında müttefik devletlerin kazanmasıyla biten Birinci Dünya Savaşı, Filistin’de Yahudi çoğunluğuna yönelik bir manda yönetiminin kurulması Siyonistlerin umutlarını artırmıştır.Nitekim

⁵⁷ Öke.s. 337; Adnan Ali en-Nahvl, s. 68.

⁵⁸ L.M.Karaman, (1996), **Filistin**, DİA, cilt: 13, İstanbul,Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, s.94.

⁵⁹ Süleyman Kocabaş, **Türkiye ve İngiltere**, 1.Basım, İstanbul,Vatan Yayınları, s.208,209.

Balfour Deklarasyonu'nda Britanya, bir Yahudi ulusal yurdu kurulması konusunda tüm imkanları kolaylaştırmayı vaad etmiştir.Bu vaatlerin Birinci Dünya Savaşı sonucunda toplanan San Remo Konferansı'nda Filistin'de İngilizlere manda yönetiminin verilmesi ile gerçekleşmesi zemin kazanmıştır.Kurulacak bir manda yönetiminde yöneticilerin Yahudilerin isteklerini gerçekleştirebilecek ve Siyonizme sempati ile bakacak kişilerden oluşması gerekmektedir.Böylece ileride kurulacak bağımsız bir İsrail devleti için gereken insan göçü ve göçü kolaylaştıracak kurumlar kurulacaktı.Buna ilk adım olarak Balfour deklarasyonunun ilan edilmesinde çabaları olan Sir Herbert Samuel, Filistin'e İngiliz yüksek komiseri olarak atanmıştır.⁶⁰ Herbert Samuel, Siyonist amaçların gerçekleşmesi yani Yahudi ulusunun düzenli bir şekilde Filistin'e göçü ve burada gereken kurumların kurulması için getirilmiş bir isimdi.Göreve gelir gelmez Yahudi göçlerinin devamına izin vermiştir.Bunun yanı sıra bir süre sonra çeşitli konularda manda yönetimine danışmanlık yapmak için Yahudi Ajansı (Jewish Agency) adında bir kurum da oluşturulmuştur.Böylelikle manda idaresi göreve başlamıştır.

Filistin'de manda yönetiminin kurulması demek aynı zamanda Siyonistlerin dolaylı olarak Filistin yönetiminde söz sahibi olmaya başlaması demektir. Zira manda yönetiminin üyeleri Siyonist yanlısı idi.Bu da Siyonizmin nihai amacı olan İsrail devletinin kuruluşu için hazırlıkların kolaylıkla yapılması demektir.Öte yandan Manda Yönetiminin göreve başlaması Balfour Deklarasyonunun uygulanması demektir ki bu Siyonistler için önemli bir kazançtı.Bu yüzden Filistin'de Manda Yönetiminin kurulması Siyonizmin, Balfour Deklarasyonundan sonra ikinci başarısı olarak kabul edilmelidir.

1.3. Revizyonist Siyonist Hareket'in Doğuşu ve Gelişimi

Daha evvel bahsi geçen Siyonizme kelime anlamından hareketle bakarsak Siyonizm, Filistin'de Sion dağından dolayı türeyen ve Sion'a yani Filistin'e geri dönüşü

---

⁶⁰ Tayyar Arı, *Geçmişten Günümüze Ortadoğu,Siyaset,Savaş ve Diplomasi*, Bursa, 5.Basım, Marmara Kitap Merkezi Yayınları, 2012, s.203.

temsil eden akımın ismidir.Siyonizm kendi içerisinde birçok farklılıklara sahip olmakla birlikte İşçi Siyonizmi, Kültürel Siyonizm, Revizyonist Siyonizm gibi birkaç alt kola ayrılmıştır.

İşçi Siyonizmi önderliğini Chaim Weizmann'ın yaptığı Sosyalist Siyonizmi oluşturuyordu.Sosyalist Siyonistler, Filistin'de Yahudi milliyetçiliği temelinde bir sosyalist devlet düzeni kurulmasından yana idi. Kültürel Siyonizm ise Siyonizmin bir kültürel hareket olduğunu iddia eden bir akımdı.Ve Yahudi ulusunun ortak bir kültür oluşturmasını Siyonizmin başarısı için gerekli görüyordu.Bunlar arasında tezin konusuna esas olan Revizyonist Siyonizm ise Siyonizmin Teodor Herzl'in ölümünden sonra amacından uzaklaştığını ve Siyonizmden tavizler verildiğini ileri sürmekte, manda yönetiminin Siyonistlere yeteri kadar destek olmadığını Yahudi nüfusu korumak için bir Yahudi lejyonu kurulması gerektiğini ve de Filistin'in her iki kısmında hem Ürdün hem de Batı Şeria'da bir İsrail devletinin kurulmasını savunmaktaydı.Bu akımın öncüsü olarak ise Vladimir Jabotinsky ön plana çıkmaktaydı.Eğitiminin büyük kısmını Alman kültürünün hakim olduğu İsviçre'de almasına rağmen Jabotinsky'nin entelektüel gelişiminde temel etken İsviçre'nin başkenti Bern'de eğitimini tamamladıktan sonra gittiği İtalya'da meydana geldi.Zira otobiyografisinde de İtalya ve Rusya'nın entelektüel gelişimini oluşturan ülkeler olduğunu belirtmiştir.⁶¹

Jabotinsky, kariyerinin ilk yıllarında Faşizme karşı sempati duymuyordu.İtalya'da öğrenci iken Mussolini'nin küçümsediği liberal ulusalcı gelenekleri sevmiştir.1926 yılında yayımladığı bir yazısında Faşizmle açık şekilde alay etmişti: "Bugün, programların bir adamın sözüyle değiştiği bir ülke vardır:İtalya.Peygamberlerine bir isim vermek için tüm İngilizce kelimelerin en absürdünün bir çevirisi olan Duce diye yeni bir terim icat ettiler.Ancak bufalolar bir lideri takip ederler.Medenileşmiş insanların ise lideri yoktur."⁶²

---

⁶¹El Judaismo Contribuciones y presencia en el mundo contemporaneo, Numero 51, Madrid, Cuadernos de la Escuela Diplomatica Espana, 2014, s.151.

⁶² Vladimir Jabotinsky, **Jewish Fascism**, London, The Zionist, June 25, 1926, s. 26.

Jabotinsky, gazeteciliğin yanı sıra Birinci Dünya Savaşı sırasında bir Yahudi Lejyonu kurmuş ve savaş sonrası bu lejyon dağıtılınca tepki göstermişti. Bir süre sonra ise Dünya Siyonist Örgütü yürütme kurulu üyeliğinden Chaim Weizmann ve David Ben Gurion önderliğindeki Siyonist politikaları eleştirip istifa etmişti. Ona göre Yahudi Lejyonu taktik bir hareketten daha fazla anlam ifade ediyordu. Jabotinsky, askeri eğitim ve disiplinin savunucusuydu.⁶³ Ve çok önceden devlete giden yolda askeri gücün anahtar seçenek olduğunu anlamıştı.⁶⁴ Yahudi Lejyonu'nun yaratılması, Jabotinsky'nin bir Siyonist lider olarak ilk büyük politik hamlesiydi ve bu görüş, onu artan şekilde baskın olan Siyonist sol kanattan ayıran görüş farklılıklarının somutlaşmış ilk hali idi. 1912 yılında İsyân başlıklı makalesinde Jabotinsky, sosyal ve sınıfsal meselelerin ulusal meselelerden daha önemli olduğunu iddia eden Sosyalist Siyonistlere saldırıyordu. Jabotinsky, İtalya'daki öğrencilik tecrübesinin ona ulusal bir yurt yaratımının ulusal bir hareketin tek hedefi olması gerektiğini öğrettiğini ileri sürmüştü. Ona göre sol, gelecekteki devletin doğasıyla çarpışıyordu halbuki Siyonist hareketin tek hedefi bir Yahudi devleti kurabilmek için yeterli gücü inşa etmek olmalıydı.⁶⁵

Jabotinsky'nin düşünce yapısı içinde değerlendirildiğinde Siyon ordusu fikri kolaylıkla anlamlandırılabilir. Yüzyıllarca gettolarda münzevi ve pasif bir yaşama itilen Musevilerin bir millet olmaya hak kazanabilmeleri için Jabotinsky'ye göre askeri bir disiplin almaları ve cephelerde ön saflarda çarpışma sınavını geçmeleri gereklidir. Museviler, ancak bu ateşten gömleği giydikleri takdirde kendilerini dünya devletlerine kanıtlayacaklar ve kendilerine özgü bir ülkeye -Filistin'e – sahip çıkmaya hak kazanacaklardır.⁶⁶ Bu nedenle Jabotinsky, Yahudileri bir araya getirerek kendilerine yapılan kötü muameleye karşı onları baş eğmekten kurtarmak için bir ordunun gerekli olduğuna karar verdi. 1905 yılında meydana gelen Rus-Japon savaşının tek kollu bir gazisi olan Joseph Trumpeldor da Jabotinsky'nin görüşüne katılınca, ikisi İngilizlerin resmen

---

⁶³ Laqueur, s.142-143.

⁶⁴ Steven Wagner, **The Zionist Movement in Search of Grand Strategy**, VOLUME 16, ISSUE 1, Calgary, Journal of Military and Strategic Studies, 2015, s.61-89, s.73.

⁶⁵ Eran Kaplan, **The Jewish Radical Right**, The University of Wisconsin Press, 2005, s.4.

⁶⁶ Öke, s.313.

direnmesine rağmen Siyon Katır Kıtası, Üç Tabur Tüfekli Kraliyet Askeri, 38 tabur Doğu Londra, Amerikalı Gönüllülerden oluşan 39 tabur ve Yişuv'dan⁶⁷ toplanan 40 tabur gibi unsurlarla savaşa askeri katkıda bulunmayı başardılar.Jabotinsky 38.taburda görev aldı ve Ürdün nehrinin geçişini yönetti.Filistin'deki Siyonist yetkililerinin, bu Yahudi lejyonuna hiçbir ilgi göstermemeleri Jabotinsky'yi hem çok üzdü hem de endişelendirdi.Bu ilgisizliği fırsat bilen İngilizler hiç zaman kaybetmeden lejyonu dağıttılar.Buna karşılık olarak Jabotinsky, ileride çok kudretli bir ordu haline gelecek olan gizli bir organizasyon olan Haganah'ı kurdu.⁶⁸

En büyük Siyonist silahlı grubu olan Haganah'ın başlangıcı, Yahudilerin yaşamlarını ve mal varlığını Arap hırsız ve yağmacılara karşı savunmak için Hashomer'in oluşturulduğu 1907 yılına dayanır.Hashomer; iyi eğitilmiş, ulusal çapta organize edilmiş ve sert disiplinle eğitilmiş korumalardı.Birinci Dünya Savaşından sonra Büyük Britanya, Osmanlı İmparatorluğu'ndan Filistin'in kontrolünü aldı ve Hashomer lağvedilerek Haganah kuruldu.⁶⁹Haganah'ın yasal bir statüsü olmamasına ve Britanya Manda Yönetimince tanınmamasına rağmen savunma amaçlı olduğu gerekçesiyle tolere edildi.Esas kontrol, Yahudi Ajansı üstünde uygulandı.Bununla birlikte Haganah, Dünya Siyonist Örgütü ve Yahudi Ajansı liderliğinin -Chaim Weizmann ve David Ben-Gurion-görüşlerini yansıtıyordu.⁷⁰

Tüm bu gelişmelerde rol alan Jabotinsky, daha 1923 yılında yaptığı bir konuşmadaysa Yahudilerin Arapların milliyetçilik duygularının kendilerinki kadar güçlü ve kontrol altında tutulmasının zor olduğunu kabul etmeleri gerektiğini ifade ediyordu:⁷¹

“Araplarla bizim aramızda gönüllü bir uzlaşmaya varılması hayaldir.Ne şimdi ne de ileride gerçekleşmesi imkansızdır.İlkel olsun, medeni olsun, bütün ülkeler yaşamakta oldukları toprağı vatanları olarak görüyorlar ve ebediyen de o toprağın tek sahibi olmak istiyorlar.Bu uluslar yeni ev sahiplerine razı olmayacakları gibi bir ortaklığı da kabul etmezler.Yeni yerleşenleri kovma umudu var oldukça her ulusun yerli halkı bu

⁶⁷ **Yişuv**: Filistin'deki devlet öncesi Yahudi toplumu anlamında kullanılmıştır.

⁶⁸ Paul Johnson, **Yahudi Tarihi**, Çev.F. Orman, İstanbul, Pozitif Yayınları 2001 , s.508.

⁶⁹ Peeke John Louis, **Jewish Zionist Terrorism and the establishment of Israel**, Monterey, California, Naval Postgraduate School, 1977, s.19.

⁷⁰ A.g.e. s.21.

⁷¹ Johnson, s.522.

yolda mücadele edecektir.Filistin'in de Eretz Israel'e dönüşmesinin engellenmesine imkan olduğu sürece Araplar da aynı şekilde davranacaklar.....Ancak Yahudi süngülerinden örülmüş bir duvar Arapları kaçınılmaz sonucu kabul etmeye zorlayabilir.”

Böylelikle Revizyonist Siyonizm, Britanya'nın manda yönetimine karşı, İşçi Siyonizmine çok bağlı olan bir liderlik tarafından yönetilen Yişuv'un uyguladığı taktik ve stratejiler üstüne bir tartışmadan doğdu.Ben Gurion, Britanya Manda Yönetiminin Filistin'deki Yahudi yerleşimine uyguladığı kısıtlamaları geçici olumsuzluklar olarak gördüğü için bu kısıtlamaları kabul etmeye istekliyken geniş Siyonist hareketin içinde olan diğerleriye Ürdün'ün doğu kısmını da içeren İsrail devleti boyunca yerleşimin Yahudilerin tarihsel hakkı olduğu için aksi yöndeki bir tutumu aforoz olarak gördüklerinden ötürü bu kısıtlamaları reddediyorlardı.⁷²

Esasında Vladimir Jabotinsky'nin Dünya Siyonist Örgütü (DSÖ)'nden istifası sonrası niyeti bir daha politikaya karışmamaktı.Ancak baskılar üzerine politikadan uzak duramadı.Fikir ve görüşlerini ifade etmesi için Rassvet'in -Rus siyonizminin öncü basın organlarından biriydi- editör kuruluna davet edildi.Ancak Rassvet gazetesi Yahudi kitlelerine ve özellikle genç kuşağa ulaşmak için ideal bir platform değildi.Bu nedenle Jabotinsky, daha geniş kesimlere ulaşmak için Doğu Avrupa'da bulunan Litvanya ve Letonya'ya bir gezi düzenledi.Bu gezi esnasında bir siyasi parti ve gençlik örgütü kurmak fikri kendisinde oluştu.Jabotinsky, Siyonist aktivizmi önemsiyordu ve bu konuda yerel Yahudi öğrenci örgütüne konuşması için davet edilmişti.Ancak orada kendisine, gençleri faaliyete davet etme niyeti yoksa görüşlerini açıklamaması isteniyordu ve bu nedenle gençleri hareketlendirmemesine hakkı yoktu: *“Ya sessizliğini koru ya da bir parti kur”* deniyordu.⁷³Riga'daki Siyonist öğrenciler onu siyasal yaşama katılmaya zorladı.Ve bu durum onun 1923 yılının Aralık ayında Berlin'de yeni hareketin merkezini kurmasına neden oldu.1924 yılının ilkbaharında yeni hareketin programları geçici bir organizasyon olarak “Siyonist Politikaların Revizyonu için Birlik” adı altında yayınlandı.Aynı yılın Aralık ayında kurulacak olan örgütün ismi belirlendi ve 25 Nisan 1925 tarihinde Paris'te Siyonist Revizyonistlerin Ligi'nin kuruluş konferansının yapılacağı kamuya açıklandı.Yeni hareket, göçmenlerden ayrı olarak veteran Siyonistleri kendi bünyesinde

⁷² Clive Jones - Emma C Murphy, s.37.

⁷³ J.B Schechtman and Y.Benari, **History of the Revisionist Movement**, Tel Aviv, 1970, vol 1, s.22.

katmakta çok az başarılı oldu.İlkin Orta Avrupa Üniversitelerindeki öğrencileri bünyesine katarak büyüdü.Örgüt, 1925 yılındaki 14.Dünya Siyonist Kongresi'ne sadece 4 delege gönderebildi (toplam delege sayısı 400 idi).1927 yılında ise kongreye gönderdikleri delege sayısı ise 10 idi.⁷⁴Buna rağmen ilerleyen yıllarda yeni katılımlarla Revizyonist Siyonist hareket büyümeye devam etmiştir.

Özetle, Doğu Avrupa Yahudilerinin ana akım Siyonizmden sınıfsal menfaatleri açısından umduğunu bulamaması ve Siyonizm içinde kendi temsilleri için Jabotinsky'i lider seçmeleri aslında Siyonizm içinde yeni bir dönemi başlatmıştır.Dönemin Avrupası'ndaki milliyetçi akımların Siyonizm içinde yankı bulmaması elbette düşünülemezdi.Bu nedenle Jabotinsky'nin Siyonizmin mevcut politikasının revizyonunu savunması ve maksimalist politikasıyla Avrupa Milliyetçilik akımlarının Doğu Avrupa Yahudileri üzerindeki etkisi bağdaştırıldığında Revizyonist Siyonist Hareketin doğuşu ve gelişmesi daha iyi anlaşılabilir.

1.3.1.Revizyonist İdeolojinin Genel Çerçevesi

Revizyonist ideoloji basit ve üç temel adaptasyonla Siyonizmin temel ilkelerine bağlıydı.İlk revizyon Yahudi devleti için dizayn edilmiş olan bölgenin sınırları, ikinci revizyon Siyonist politikanın taktikleri üstüne ve son revizyon ise Filistin'deki Yahudi güvenliği üzerine idi.⁷⁵ Revizyonist ideoloji, kendini Teodor Herzl ve Max Nordau⁷⁶ geleneğinin tek varisi olarak görüyordu.Siyonizmin temelden revizyonundan çok güncel politikalarının değişmesinden yana idi.Revizyonizmi ise bu açıdan ifade

---

⁷⁴ Lenni Brenner, **The Iron Wall, Zionist Revisionism from Jabotinsky to Shamir**, 1984, Aaargh Publisher On Internet, 2003, s.52.

⁷⁵ Paul Bagon, **The impact of the Jewish underground upon anglo-jewry:1945-1947**, Oxford, University of Oxford, M.Phil Thesis : 2003, s.42.

⁷⁶ **Max Nordau** (1849 – 1923) : Fizikçi, yazar ve Yahudi Milliyetçi.Dünya Yahudi Kongresi'nin eş kurucusu ve Uganda planının savunucusuydu.1923 yılında geçirdiği uzun bir hastalığın ardından vefat etmiştir.Bkz. <https://www.jewishvirtuallibrary.org/max-nordau> (Erişim Tarihi: 15 / 09 / 2018 18.17)

ediyorlardı.Jabotinsky ve arkadaşları maksimalistti yani manda yönetiminin kendilerine tanıdığı sınırlarda bir Yahudi göçü ve kendi çizdiği sınırlarda bir Yahudi devleti yerine mutlak Yahudi çoğunluğuna dayanan ve Ürdün’de dahil olmak üzere Filistin’in her iki yakasında büyük bir İsrail devletinin kurulmasını Balfour deklarasyonundaki ulusal yurt açıklamasının tek tanımı olarak görüyorlardı.⁷⁷ Jabotinsky için Ürdün kurulacak bir Yahudi devletinin ayrılmaz bir parçası idi.Daha evvel de bahsedildiği gibi Jabotinsky, çoğunluğu bulmanın başarılması için senede 40 bin Yahudi göçünü zorunlu buluyordu.Ürdün’de buna eklendiği vakit senede 60 bin göçün yapılması gerekliydi.Elbette bu Manda yönetiminin desteği olmadan mümkün değildi.Bu nedenle Manda yönetiminin göçe izin vermesi gerekliydi.Aslında bütününe bakıldığında Revizyonist ideoloji, Siyonizmin savunulması için disiplinli bir ordunun kurulmasını ve Ürdün nehrinin her iki yakası üstünde milliyetçi bilince sahip bir devletin kurulmasını istiyordu.

Jabotinsky’nin bu ilkeleri Revizyonist ideolojinin temelini oluşturmuş ve bu ilkeler, bir süre sonra aynı ideolojinin sahada yankı bulmasını kolaylaştırmıştır.İlerleyen dönemde Revizyonist hareket daha önce bahsedilen ilkeleri ölçüsünde örgütlenmesini yapmış ve eleştirdiği ana akım Sosyalist Siyonizmi yanına çekmeyi başarmıştır.Bu nedenle Revizyonist ideoloji, ana akım Siyonizme alternatif sunarak İsrail devletinin kurulmasına hem paramiliter hem de siyasi olarak katkıda bulunmuştur.

1.3.2. Revizyonizmin Sosyolojik Yapısı

Revizyonizm, sosyal açıdan muhafazakar bir görünüme sahipti.Eretz Israel’de bu ideolojiyi temsil eden parti olan Ha-zohar ise –sosyolojik açıdan-heterojen bir partiydi. 1935 yılında 26 bin üyesinden 5 bini işçilerden oluşuyordu.3 bini doğu toplumlarına aitti geri kalanıysa aşağı orta sınıf ve ücretli veya bağımsız meslek çalışanlarına aitti.Hepsini Revizyonizm cezbetmişti çünkü Revizyonizm popüler siyonizmi temsil ediyordu.

---

⁷⁷ Laqueur, s.347.

Revizyonist elit ise , bir entelijansiya yarı entelijansiya ya da lise ve üniversite mezunlarından,serbest meslek çalışanlarından oluşmaktaydı. Önde gelen isimleri gazeteciler, avukatlar, fizikçiler ve ücretli işçilerle edebiyatçılardı.Weizmann, 20.yüzyılın başlangıcında Yahudi entelijansiyasını sınıfsız olarak tarif ediyordu.Ona göre Ulusalçı entelijansiyayı ise ulusallaşmamış olarak nitelenmek daha doğru olurdu.Onların Yahudi bilinci, geçmiş Yahudi milli tarihinden esinlenmiş ama ayrıca iki dünya savaşı arasında üstün gelen doğu Avrupa milliyetçiliğinden de esinlenmişti.

Genel olarak bakıldığında Revizyonist hareket, alt-orta sınıf ağırlıkta olmak üzere değişik kesimlerden rağbet görüyordu.Bu ise hareketin programının ve buna göre hitap edeceği kesimlerin çerçevesini çiziyordu.Buna göre Revizyonist liderler, hitap ettikleri kesimi dikkate alarak program hazırladılar.Çünkü ancak hitap edilecek kesim dikkate alındığında ortaya kayda değer bir hareket çıkacaktı.Böylece hareketin gelişimi devam edebilmiştir.

2.İKİNCİ BÖLÜM REVİZYONİZMİN GÜÇ KAYNAKLARI: REVİZYONİST DÜŞÜNÜRLER VE REVİZYONİST ÖRGÜTLER

Revizyonizmin bir ideoloji güç kazanmasında çeşitli güç kaynaklarını elbette ki bu ideolojinin temel dayanaklarından biri olan revizyonist örgütler rol oynamıştır.Bu bölümde öncelikle revizyonist ideolojinin git gide ivme kazanmasında etkili olan nedenler ve bunun yanı sıra bu ideolojinin örgütsel faaliyetleri irdelenmiş olup bunlar alt başlıklar halinde açıklanmıştır.Böylelikle revizyonist siyonizmin nasıl geliştiği ve nasıl bir siyasi harekete dönüştüğü ortaya koyulmuştur.

2.1. Revizyonist Hareket ve Liderlik Olgusu

Revizyonist hareketin güç kaynaklarından biriye liderlik olgusuydu.Hareketin lideri Jabotinsky , bir lider olarak Revizyonist hareket içinde disipline önemsiyor ve disiplini bir ulusun dayanışması olarak görüyordu. Ancak karar verici faktör bireyin kendi

isteğiydi. Eğer birey anarşist olmak istiyorsa bunu yapmakta serbestti. Eğer dayanışma içinde olmak istiyorsa bu, büyük memnuniyetle karşılanacaktı. Disiplin ancak istekli olarak kabul edilirse bir değerdi. Disiplin, iç inancın ve tümünden tanımlamanın bir ürünüydü.⁷⁸Bunu da sadece hareketin lideri gerçekleştirebilirdi.Ancak başarılı bir liderle bu gerçekleştirilebilirdi.

Revizyonist hareket içinde liderliğin öneminin vurgulandığı konsept ise Uri Zvi Greenberg tarafından Kuntres ve Davar gazetelerinin sütunlarında geliştirilmişti.Greenberg, Ukrayna doğumlu milliyetçi bir şairdi.Başlangıçta sosyalist olmasına rağmen 1929 yılında Hebron’da Arap isyancıların Yahudi komşularını öldürmesinden sonra Revizyonizme yönelmişti.⁷⁹ Prototip olarak Sovyetler birliğini seçmişti ve bu rejim aykırı sese izin vermiyordu. Ona göre hiçbir şey İsrail devleti kurma vizyonuna zarar veremezdi ve Eretz Israel vizyonundan yoksun olan şeyler yasaklanmalıydı.

Öte yandan hareket içinde ortaya çıkan Greenberg’in de içinde olduğu totaliterci unsurlar ise 1932 yılında Viyana’daki Revizyonist Dünya Konferansında Jabotinsky’e hareketin içinden demokratik kurumlarından kaldırmasını ve hareketin tüm kontrolünü bir diktatör lider olarak üstlenmesi çağrısında bulunmuşlardı. Retorik olarak Jabotinsky, sonradan diktatörlük fikrine karşı çıktı ancak hareketi geliştirmek için sonradan bu hareketi totaliter bir lider hareketine dönüştürdü.⁸⁰Düşmanlarının Jabotinsky’i Bonapartizm ile suçlayıp 1933 yılında partiden ayrılınca daha da Jabotinsky, daha da otoriter oldu.Ancak ona göre bu tutum, Yahudi devletine erişmek için ilerleme döneminde temel bir zorunluluktu.⁸¹Öte yandan totaliter liderliğin taraftarlarından olan Abba Achimeir’in bu yöndeki makaleleri Londra’daki Revizyonist Siyonistlerin yürütme kurulunu korkutmuştu. Achimeir’e göre Revizyonizmin ihtiyacı Duce modelinde bir lidere sahip olmaktı.⁸² Her ne kadar yürütme kurulu bu durumdan çekinse de Jabotinsky, kendisine taraftarları tarafından yüklenen bu liderlik görevini sonuna kadar

---

⁷⁸ Shavit, s.68.

⁷⁹ Gil Troy, **The Zionist Ideas,Visions for the Jewish Homeland, Then, Now, Tomorrow**, USA, University of Nebraska Press, 2018, s.214.

⁸⁰ Kaplan, s.22.

⁸¹ Colin Shindler, **Triumph of Military Zionism: Nationalism and the Origins of the Israeli Right**, USA, I.B Tauris,2009, s.13.

⁸² Shavit, s.69.

yürüttü.Hareket içinde büyük fikir ayrılığına sahip olan tüm gruplar, Jabotinsky'e bir lider olarak her zaman saygı duydular ve bağlarını koparmadılar.Bu da liderlik olgusunun ne kadar kökleştiğini bize göstermektedir.

Sonuç olarak Revizyonist hareket, dünyanın diğer bölgelerindeki sağ kanat hareketler de olduğu gibi liderliği ve onun hareket için lokomotif görevi görmesini her zaman önemsendi.Ve güçlü bir liderliği karşı tarafa üstün olmak için bir araç olarak gördüler.Bu nedenle Revizyonist hareketin Jabotinsky dönemi ve sonrasındaki durumuna bakıldığı zaman her ne kadar Jabotinsky, hareketin içindeki çeşitli gruplarla tartışmaya girse de birleştirici bir rol oynadı.Jabotinsky sonrası dönemde ise Revizyonist hareket eskisi kadar aktif olamamış ancak onun uzantısı olan paramiliter gruplar ve liderlerinin öncülüğünde Yişuv'da yankı uyandırmışlardır.Yine Jabotinsky'nin kurduğu Yeni Siyonist Örgüt ise İkinci Dünya Savaşı sonrası etkinliğini kaybedip Dünya Siyonist Örgütü'ne katılmışlardır.Bu durumda liderlik unsurunun ne kadar etkili olduğunu göstermiştir.

2.2. Propaganda Faaliyetleri

Jabotinsky, Revizyonist hareketin kuruluşunda ona göre Siyonizmin altın çağı olan Herzl çağına geri dönmek için uygulamalı çözümler öneriyordu. Jabotinsky politik seviyede kendisinin Siyonizmin son amacına dair yorumunun Herzl'in Siyonist vizyonu ile ilgili tutarlı olduğunu ileri sürmekteydi.Siyonizm ona göre sadece Yahudi devletini diriltmeyi amaçlayan bir hareket olarak var olabilirdi. Bu da yeni bir Siyonist liderliğe ihtiyacı olan çeşitli gruplar tarafından yeni hareketin katılım görmesine neden oldu.Böylelikle Revizyonist hareket git gide güç kazanır oldu.Öte yandan bu hareketi, edebiyat özellikle de şiir Revizyonist hareketi etkiledi ve Revizyonist kültürün oluşumuna katkıda bulundu. Ulusalçı politik şiir ve edebiyat, Revizyonizmin maksimalist kanadının gelişmesine katkıda bulundu (Uri Zvi Greenberg'in şiirleri bu alanda öncüydü). Öte yandan diğer bir güç kaynağı olarak propaganda çabaları kendini, gazetecilik, şiir, satirik romanlar ve sarı basın da gösterdi.Böylelikle 1920 yılında iş özerkliği ve işçilerin ihtiyaçlarını karşılamak için kurulan ve Revizyonist siyonistlerin karşıtı olduğu

Histadrut⁸³ liderlerinin maskeleri düşürülmeye çalışılacaktı.Onlara göre Siyonist liderler ekonomik nedenlerle Siyonistti. Bu nedenle “resmi” olarak görülen ve tüm Siyonist kurumlarda hakim olan Sosyalist Siyonizme karşı geniş bir propaganda hareketına girişildi.Bu bir ölçüde etkili oldu ancak Sosyalist Siyonizmin önderliği devam ettirmesine engel olamadı.Daha sonra Begin, Revizyonist hareketin terör faaliyetlerini gerçekleştiren İrgun örgütünün başına geçince isyanın ne olduğu Yahudiler tarafından bilinsin diye İrgun ilanları, posterleri, pamphletleri ve bildirimler dağıtıldı.⁸⁴Böylelikle örgütün yaptıkları halka anlatılmış olacaktı.Yine burada da lider etkeni kendisini göstermekteydi.

Revizyonist hareket hem lider hem de örgüt üyeleri ve propaganda araçları anlamında kendi içinde ideolojik bir bütünlük arz ediyor ve bu bütünlük ise onun güç kaynağını oluşturuyordu.Buradan hareketle ana akım Siyonizme karşı getirdikleri alternatif politikalar çeşitli propaganda araçlarıyla tanıtılmaya çalışılmış bu yolla hem destek bulmak hem de Yişuv’da Sosyalist Siyonist tekel kırılmak istenmiştir.Başlangıçtaki bu güç kaynaklarına ek olarak hareketin sonradan kurulan kolları olan Yeni Siyonist Örgüt, Betar ve İrgun gibi kurumlar da eklenmiştir.Böylelikle Revizyonist ideoloji güç kazanmıştır.

2.3.Revizyonizm ve Filistin

Revizyonistler için İsrail’in kurulacağı bölge ve tarihi bir öneme sahip olmasından dolayı Filistin hareketin faaliyetlerinin odak noktasıydı.Bu nedenle burada hareketi geliştirmek gerekliydi.Ancak Revizyonistlerin kurduğu partinin Filistin’deki gelişimine etki eden farklı sebepler vardı: Hareket, Filistin’de manda yönetiminin getirdiği sorunlarla baş etmeye zorlanmaktaydı. Filistin, Varşova ve Lodz gibi yerleşik Yahudi yığınlarından yoksundu. Bu nedenle Revizyonistler, örgütlenme problemleriyle

---

⁸³ **Histadrut**: Filistin’de 1920 yılında kurulan işçi federasyonunun adıdır.Bkz.Sara Karesh and Mitchell M.Hurvitz, **Encyclopedia of Judaism, Facts On File, Inc**, An imprint of Infobase Publishing, 2006, s.214-215.

⁸⁴ J. Bowyer Bell, Moshe Arens, **Terror out of Zion (Irgun Zvai Leumi,Lehi and the Palestine Underground, 1929-1949)**, New York, St.Martin’s Press, 1977, s.118.

uğraştılar.1930'ların başından itibaren yaşanan yasal ve yasadışı göçle birlikte hareketin gençlik kolu olan Betar üyelerinin Filistin'deki hareketi güçlendi.Bundan sonra ana politik aktiviteler kademeli olarak Filistin'e kaydı. Bu, Filistin'deki liderliğin Londra'daki liderlikten artık daha az önemli olmadığını gösteriyordu.

Diğer yandan Filistin'deki Revizyonist maksimalistler mücadelenin dışarıdan değil ancak içeride yani Filistin topraklarında uygulanabileceğini sonucuna varmışlardı. Çünkü İngiltere, Polonya Yahudilerinin durumuna karşı ilgisizdi.Sosyalist Siyonistler tarafından 1930 yılında Mapai kurularak Filistin'de hegemonyasını artırmaya başlamasıyla Revizyonist maksimalistler, hareketin Basel veya Varşova'dan idare edilerek etkili olmayacağını bunun ancak Filistin toprağında olabileceğine karar verdiler.Revizyonistler içindeki maksimalistler, ılımlılar ve aktivistlerin kendi içindeki tartışmalar ile Jabotinsky'nin liderliğine ilişkin olan tartışmalar da –ki Jabotinsky İsrail dışındaydı- Filistin toprağında bir liderliğin kontrolünün önemini artırıyordu.Fakat Revizyonizmin, İşçi hareketinin aksine Filistin'de sosyal ve politik bir merkez kuramıyordu.Sosyalist hareketin Mapai partisinin Filistin'de öteden beri bulunması bunda en önemli etkendi.Parti, birçok yerde teşkilata sahipti.Öte yandan Revizyonizm, İsrail toprağında homojen bir sınıf yapısından yoksundu.Hareketin temeli olan orta sınıf, merkezi bir organizasyon yapısına sahip değildi ve 1934 yılına kadar Filistin'de ekonomik açıdan zayıftı.Parti içi hiziplerin olması ise diğer bir etkendi.Revizyonist hareket, Doğu Avrupa'da geniş bir kesimin desteğine sahip olduğu için bu yakaya öncelik verdiği için Filistin başlangıçta ihmal edilmişti.Son olarak Jabotinsky ve hareketin merkezinin başlangıçta Londra dışında olması hareketi zayıf bırakan bir diğer unsurdu.⁸⁵Bütün bu şartlar Revizyonizm'in Yişuv'da hemen ilerlemesine mani olmuştur.

Bütün bu nedenlerle Revizyonist hareket, Filistin'de güç kazanabilmek için paramiliter örgütler aracılığıyla ancak yankı uyandırabilirdi.Filistin'de daha önceden örgütlenen Kibbutz'ların ve geniş halk kitlelerinin ana akım Sosyalist Siyonizm'in örgütlerine bağlı olması ve yeni oluşan Revizyonist hareketin daha çok Doğu Avrupa Yahudilerinden oluşan sektör bir hareket olması bunun nedenlerindendi.Ancak sonraki yıllarda Revizyonist hareket, Jabotinsky öncülüğünde kurulan Betar ve Yeni Siyonist

---

⁸⁵ Shavit, s.45-46.

Örgüt'ün dışında onun öncesinde bir siyasi parti olarak faaliyete geçen Siyonist Revizyonist Parti ile Filistin'de faaliyet alanını genişletmiştir.Daha evvel de bahsedildiği gibi hareketin esas yankı bulması kurulan yeraltı paramiliter örgütlerinin sayesinde olmuştur.

2.4.Revizyonistlerin Amerika Birleşik Devletleri'ndeki Faaliyetleri

Siyonist Revizyonist Parti, 1925 yılında kurulduktan bir yıl sonra Amerika Birleşik Devletleri'nde teşkilatını kurmuştur.ABD, hem Birinci Dünya Savaşı'nın sonucunu belirleyen ülkelerden biri hem de Yahudi nüfusun yoğun olarak bulunduğu dünyanın en büyük ekonomisine sahip bir ülkeydi.Yahudilerin Filistin'de bir devlet kurması için yapılan çabalar da hem Sosyalist Siyonistler hem de Revizyonist Siyonistler için bir anahtar ve Britanya'ya karşı hem bir alternatif hem de baskı unsuru olabilecek bir aktör olarak görülmüştür.Bu nedenle harekete göre ABD'de faaliyet gösterilmesi gerekiyordu.

1929 yılında gerçekleşen Arap İsyanlarına karşı Britanya'nın yetersiz tutumu ve 1933 yılında antisemitist Nazilerin Almanya'da iktidara gelmesi sonrası bu gelişmeler Revizyonistlerin ABD'deki kuruluşu olan Amerikan Yeni Siyonist Örgütü'ne (AYSÖ) katılımın ve desteğin de artmasına neden oldu.New York'taki Rodeph Shalom Sinagogu'nun reformist rabbisi Louis I. Newman'ın AYSÖ'nün 1937-39 yılları arasında başkanlığını yapması ise örgüte itibar kazandırmıştır.⁸⁶Öte yandan -daha evvel de bahsedildiği gibi Almanya'da Nazilerin iktidara gelmesinden- bir süre sonra çoktandır beklenen İkinci Dünya Savaşı'nın çıkmasına az kala o sırada Filistin'de Ürdün adlı derginin editörlüğünü yapan ve Amerikan Yeni Siyonist Örgütü'nün başkanlığını yapan Benzion Netanyahu⁸⁷, Londra'ya gitmiş ve burada bulunan Jabotinsky'e Amerika

---

⁸⁶ Ed. Stephen Harlan Norwood, Eunice G. Pollack, **Encyclopedia of American Jewish History**, 1. Cilt, California, USA, ABC-CLIO, 2008, s.208-209.

⁸⁷ **Benzion Netanyahu (1911 -2012)** : Tarih profesörü idi.Revizyonist Siyonist harekete katıldı.Amerikan Yeni Siyonist Örgütü Başkanlığı yaptı.İsrail'in kuruluşundan sonra Kudüs'e

Birleşik Devletleri'nde bir kampanya yapmayı teklif etmiştir. Jabotinsky, ilk başta bu teklife sıcak bakmadıysa da teklifi kabul ederek bir grup varlıklı Yahudi'nin desteğiyle ABD'ye gitti.⁸⁸ Jabotinsky, burada çeşitli toplantılara katıldı ve kendi örgütü hakkında konuşmalar yaptı. Ancak Avrupa'da gördüğü ilgiyi burada başlangıçta göremedi. Benzion Netanyahu'nun babası ve buradaki Yahudiler tarafından tanınmış bir Rabbi olan Nathan Mileikowsky sayesinde iyi karşılanıp desteklenmesi ve Jabotinsky ile Netanyahu'nun Filistin'de bir Yahudi Lejyonu kurma kampanyasına Birinci Dünya Savaşı'nda kurulmuş olan Yahudi Lejyonu'nda görev yapan Albay John Henry Patterson gibi isimlerinde destek vermesi kampanyaya ivme kazandırdı. Yine bu dönemde İrgun Örgütü'nün ABD delegasyonu Hillel Kook⁸⁹ önderliğinde çalışmalarına başladı.⁹⁰ AYSÖ ile İrgun'un Amerikan delegasyonu arasında hem şahsi hem de fikirsel tartışmalar nedeniyle başlamış olan ortak çalışmalar ise kısa sürdü. Ortak liderleri Jabotinsky'nin 1940 yılının Ağustos ayında New York'ta ölmesinin ardından her iki grup çalışmalarına ayrı ayrı devam etti. Kook'un delegasyonunun amacı ise İrgun'a silah satın almak ve Avrupa'da zorluk çeken Yahudileri Filistin'e göç ettirebilmek için para toplamaktı. Dolayısıyla daha çok İrgun Örgütü'nün menfaatlerini temsil eden çalışmalardı. Bu çalışmalardan birisi olarak 1942 yılının Ocak ayında Aralık ayında İrgun Örgütü delegasyonu lideri Kook'un (Peter Bergson), New York Times gazetesinde "Mücadele hakkı için Yahudi Mücadelesi" başlıklı bir ilan yayımlaması örnek gösterilebilir. İlanın başlığı Benzion Netanyahu'nun yazılarından birindeki bir cümleden alıntılanmıştı. İlandaki 133 imzanın 3'ü senatörlere,

---

yerleşti ve İbrani Ansiklopedisi'nin editörlüğünü yaptı. Denver ve Cornell Üniversitelerinde hocalık yaptı. 2012 yılında öldü. Bkz. Rafael Medoff, Chaim I. Waxman, **Historical Dictionary of Zionism**, New York, USA, Routledge, 2012, s.129-30.

⁸⁸ Joanna Maura Saidel, **Revisionist Zionism in America: The campaign to win American public support, 1939-1948**, Phd Thesis, USA, University of New Hampshire, Winter 1994, s.38-39.

⁸⁹ **Hillel Kook (1915-2001)** : İrgun Üyesi. Seçkin bir haham ailesinin üyesiydi. İkinci Dünya Savaşı çıkıncı bir grup arkadaşıyla birlikte ABD'ye gitti. Burada Peter Bergson takma adıyla Avrupa Yahudilerinin kurtarılması ve İsrail devletinin kurulması için lobi çalışmaları yaptı. İsrail devleti kurulduktan sonra milletvekili seçildi. 2001'de öldü. Bkz. <http://www.etzel.org.il/english/people/kook.htm> (Erişim Tarihi: 27 / 09 / 2018 15.55)

⁹⁰ Saidel, s.42-43.

⁹¹ Bu delegasyona **Bergson Grubu** da deniyordu. Hillel Kook dışında Dr. Alex Raphaeli, Yitshak Ben-Ami, Shmuel Merlin ve Aryeh Ben-Eliezer'den oluşmaktaydı. Bkz. Joanna Maura Saidel, **Revisionist Zionism in America: The campaign to win American public support, 1939-1948**, Phd Thesis, USA, University of New Hampshire, Winter 1994, Louis Rapoport, **Shake Heaven & Earth: Peter Bergson and the Struggle to Rescue the Jews of Europe**, West Jerusalem and New York, Israel and USA, Gefen Publishing House Ltd, 1999, Dr Robert Rozett, Dr Shmuel Spector, **Encyclopedia of the Holocaust**, New York, USA, Routledge, 2013, s.142.

14'ü milletvekillerine, 11'i hahamlara, 5 rahiplere ve geri kalanı tanınmış yazar, gazeteci ve şovmenlere aitti.⁹² Diğer bir çalışmaysa aynı yılın Ekim ayında yine New York Times gazetesinde "Filistinli Devletsiz Yahudilerin Etik Haklarının İlanı" başlığını taşıyan bir bildiri idi. Bildirgede Nazilerin Yahudilere yaptıklarına artık sessiz kalınmayacağı ifade ediliyordu. İlanı 3000'den fazla seçkin Amerikalı ve Avrupalı sürgünler ile eski ABD başkanı Herbert Hoover⁹³ ve o dönem senatör olarak görev yapan geleceğin ABD Başkanı Harry S. Truman⁹⁴ imza atmıştı. Bu ilan büyük yankı uyandırmıştır.⁹⁵ Ertesi yıl yine benzer ilanlar New York Times Gazetesi'nde yayımlanmıştır (Bkz. EK-2).

Revizyonistler, Yahudi göçü ve Yahudi Ordusu için ABD hükümeti nezdinde bir çok girişimde bulunsa da Başkan Roosevelt⁹⁶ yönetimi, bu konuda destek vermekten kaçındı. Bunun en önemli nedenlerinden birisi de Britanya ve Arap liderlerini ABD yönetiminden uzaklaştırmamaktı. Roosevelt, her ne kadar Siyonizm yanlısı bir çok demeç verdiyse de 1944 yılı Başkanlık seçimleri öncesinde Filistin konusunda bir karara varmadan önce Arap liderlere onlara danışılacağı konusunda söz vermişti. Bu nedenle Amerikan Yeni Siyonist Örgütü, Roosevelt yönetimini eleştirmiş ve Cumhuriyetçi Parti'ye destek vermişti.

Revizyonistlerin Amerika Birleşik Devletleri'ndeki çabaları Roosevelt yönetiminin çekincesine rağmen sonuç vermiş ve 1944 yılında bir Yahudi Birliği Britanya saflarında kurulmuştur. Bunun yanında 48 eyalet valisinden 40 tanesi Filistin'de bir Yahudi devleti kurulması hakkında bildiri yayımlamış ve 33 eyalet meclisinde Siyonizmi destekleyen kararlar çıkarılmıştır.⁹⁷ Başkan Roosevelt'in ölümünden sonra

⁹² Rafael Medoff, **Militant Zionism in America: The Rise and Impact of the Jabotinsky Movement in the United States, 1926-1948**, USA, University of Alabama Press, 2002, s.73.

⁹³ **Herbert Hoover (1874-1964)** : 1929 – 1933 yılları arasında ABD Başkanı olarak görev yaptı. 1929 ekonomik krizi başkanlığı döneminde ortaya çıktı. 1964 yılında öldü. Bkz. <https://www.hoover.org/about/herbert-hoover> (Erişim Tarihi : 27 / 09 / 2018 18.36)

⁹⁴ **Harry S. Truman (1884 – 1972)** : ABD Başkanı (1945 – 1953). NATO, CIA ve Ulusal Güvenlik Konseyi, başkanlığı döneminde kurulmuştur. Kore Savaşı'nı başlatmıştır. 1972 yılında Kansas'ta öldü. Bkz. <https://www.trumanlittlewhitehouse.com/key-west/president-truman-biography.htm> (Erişim Tarihi: 27 / 09 / 2018 18.08)

⁹⁵ Saidel, s. 56.

⁹⁶ **Franklin D. Roosevelt (1882-1945)** : 1933-1945 yılları arasında ABD Başkanı görev yaptı. Ülkesindeki ekonomik krizle ve İkinci Dünya Savaşı gibi sorunlarla uğraştı. 1945 yılında 4.kez göreve seçildikten birkaç ay sonra öldü. Bkz. <https://www2.gwu.edu/~erpapers/teaching/glossary/roosevelt-franklin.cfm> (Erişim Tarihi: 27 / 09 / 2018 18.12)

⁹⁷ Saidel, s.154.

Siyonist yanlısı Harry S. Truman'ın başkanlığa getirilmesi de Siyonist yanlısı politikaların daha çok destek bulmasına yol açmıştır. Revizyonist Yahudi lobisi, yönetim ve kongrede pek çok ismi kendi yanına çekmiştir. Amerikan kamuoyunu kendi yanlarına çekmeyi başarmışlar ve bunu daha öncede bahsedildiği gibi tiyatro oyunu⁹⁸, gazete ilanları ve konferanslar aracılığıyla destekleyerek yapmışlardır. ABD, İsrail'i ilk tanıyan ülkelerden biri olmuştur. Bugün, ABD'de Yahudi Lobisi en büyük ikinci lobi olup bu lobinin gelişmesinde ve Yahudilerin ABD yönetimince büyük destek görmesinde Revizyonistlerin katkısı büyüktür.

Sonuç olarak Revizyonistler ABD'de 1920'lerde önemli gelişme gösteremese de 1930'larda Filistin'de yaşanan Arap İsyanları ve Nazi Almanyası'nın antisemitist politikası nedeniyle kendi görüşlerine Amerikan kamuoyunda ve hükümette destek bulmuş ve bunun dışında kendilerine olumsuz bakan Amerikan Sosyalist Siyonistlerini de yaşanan gelişmelerin etkisiyle kendi politikalarına yaklaştırmıştır. Revizyonistlerin günümüzdeki Yahudi lobisinin Amerika Birleşik Devletlerindeki en büyük ikinci lobi olmasında ve İsrail devletinin kurulmasında ve de ABD'nin Filistin sorununa bakışının değişmesinde önemli katkıları olmuştur.

2.5.Revizyonizm'in Düşünürleri Jabotinsky, Achimeir ve Klausner'in Görüşleri

Avrupa'daki Yahudilerin büyük kısmı Avrupa'daki siyasi gelişmelerden esinlenmiştir. Öncelikle Avrupa'da 19.yüzyılda meydana gelen milliyetçilik akımı Revizyonist Siyonistlerin ilham aldığı bir akım olmuştur. Bu bağlamda Avrupa milliyetçiliğini ise iki tipe ayırmak mümkündür. İlki politik ikincisi de kültürel

---

⁹⁸ **A flag is born** adını taşıyan Yahudilerin İkinci Dünya Savaşı'nda yaşadığı trajedileri ve Filistin'de bir Yahudi devletinin kurulmasını savunan Ben Hecht'in tiyatro oyunu. Oyun, 1946 yılında yazılmış ve aynı yıl sahneye konmuştur. Oyuncularından biri Broadway'in ünlü aktörlerinden Marlon Brando idi. Oyunun harcamalarının bir kısmını eski Başkan Franklin D. Roosevelt'in eşi Eleanor Roosevelt karşılamıştır. Bkz. <http://new.wymaninstitute.org/2017/01/the-bergson-group-a-flag-is-born/> (Erişim Tarihi: 27 / 09 / 2018 16.17) Bkz. Geraldine Kidd, **Eleanor Roosevelt: Palestine, Israel and Human Rights**, New York, USA, Routledge, 2017.

milliyetçilik. İlk tip milliyetçilik var olan bir devlette farkındalık ve hissiyatken ikinci tip milliyetçilik ise etnik ve kültürel kimliğin devlete öncelendiği ve kendini bir devlet yoluyla var etmeye çalıştığı milliyetçiliktir. Bu tip milliyetçilik milli dil, milli edebiyat, tarihi farkındalık gibi paylaşılan kültürel miras üstündeki yaratıcılıkla ilgilenir. Bir sonraki aşama ise milli bir bölgede milli bir egemenlik arzusudur. Öyle ki Yahudi ulusal hareketinde de buna uygun olarak çeşitli kültürel kurumlar vardı. Ancak bunlar pasif manada bulunuyordu ki bu da diaspora da bu yönde akılları hazırlamanın ya da değerleri değiştirmenin modern anlamda bir Yahudi ulusunun yaratılması için ön şart olduğunu göstermekteydi. Vladimir Jabotinsky, Abba Achimeir ve Joseph Klausner ise bu görüşlerin Revizyonist Siyonist hareket içinde yer bulmasını sağlamıştır.

İlk olarak bu üç düşünürün öncüsü olan Jabotinsky, kültürel kurumların Yahudi ulusunun inşasındaki önemini farkında ve diasporada İbrani eğitiminin heyecanlı bir destekçisiydi. Revizyonizm, ona göre Yahudi milliyetçiliğinin doğal ürünüydü. Bu nedenle dünyanın farklı bölgelerine dağılmış ve farklı kültürlerin etkisi altında kalmış Yahudilerin bir dil, bir vatan ve milli bir kültürün etkisinde yetişmesi en önemli hedefti. Hareketin liderlerinin Yahudi vatanında ve Yahudi kültürüyle yetişip bir ulus olması için kültürün bileşenleri olan din, milliyetçilik ve milli kültür ile ulus inşası için gerekli olan ekonomi hakkında görüşleri olmuştur. Alt başlıklarda bu görüşler diğer düşünürler olan Achimeir ve Klausner'in görüşleri eklenerek genel olarak ifade edilmeye çalışılmıştır.

2.5.1. Din

Sembol ve stilleriyle birlikte Revizyonist hareket özellikle ilk yıllarında seküler bir hareketti. Liderleri hem kendilerini seküler Yahudiler olarak görüyor hem de devlet vizyonları dini yasalarla yönetimi öngörmüyordu.⁹⁹ Rusya'da yaşadığı dönemde Jabotinsky, diasporadaki Yahudiliğin, milli temelin dışsal kaplaması olduğunu düşünüyordu. Din, ulusal hatıraları tarihsel geçmiş ve ulusal birlikle korumuştur. Ancak

---

⁹⁹ Charles S. Liebman, Yeshua' yahu Libman, Eli'ezer Don-Yihya, **Civil Religion in Israel: Traditional Judaism and Political Culture in the Jewish State**, USA, Commerce Clearing House ve University of California Press, 1983, s.66-67.

ona göre Yahudi ulusu toprağına döndüğünde dine olan ihtiyaç kaybolacaktı. Jabotinsky, dini ne temel olarak görüyor ne de Yahudi ulusal ruhunun tek açıklaması olarak görüyordu. Ona göre Din, sadece onu oluşturan değerlerden biriydi. Bu nedenle Din, İsrail'e dönüldüğünde kültürle yer değiştirecekti.

Jabotinsky'nin dine karşı olumsuz yaklaşımı doğu Avrupa'daki anti-Siyonist Ortodoksi ve eski Yişuv'un Ortodoks gruplarının mücadelesinin bir sonucuydu. Jabotinsky, partisinin aktivistlerini milliyetçi dindar mizrahi partisi ile ittifaka girmekten alıkoymuştu. Jabotinsky dini ulusal kültürün sadece bir açıklaması olarak görüyordu. Ona göre din, yasa ve kuralların merkezine oturtulamazdı. Ancak bir süre sonra Revizyonistler dini geleneğin Revizyonist Siyonist ideolojisinde ve kurulacak olan Yahudi devletindeki yerine dair problemle karşılaştılar. Ancak daha sonra Revizyonistler, hareket içinde bulunan dindar Yahudilerin fazlalığı nedeniyle onların tesiriyle dine karşı sosyalist Siyonistlere nazaran daha olumlu bir tavır takındılar.¹⁰⁰ 1930'lu yılların ortasında Jabotinsky, oğluna yazdığı bir mektubunda "Dini bir Pathos¹⁰¹'a ihtiyacı olduğunu ve inananlar kuşağı yaratırlarsa mutlu olacağını" ifade etmiştir.¹⁰² Bunun dışında 1939 yılının Mart ayında Betar üyelerine gönderdiği mektupta yeni bir şey icat etmeye gerek olmadığını hepsinin Kitab-ı Mukaddes¹⁰³ ve Talmud¹⁰⁴ geleneğinde var olduğunu ve Betar'ın bunu sistematize etmek için göreve çağrıldığını belirtmiştir. Ona göre din ve milliyetçilik birbirini tamamlayıcı unsurlardı. Din, Yahudi ayrıcalığı ve gururunu Yahudi geleneğinde üretmişti.¹⁰⁵ Bu nedenle yok sayılamazdı. Jabotinsky, dini kendi toprağında olmayan bir ulusu korumak için bir araç olarak görüyordu.¹⁰⁶ Bütün bu nedenlerle dinin revizyonist hareket içindeki önemi büyüktü. Ve daha evvel ortaya çıkan problem böylelikle çözüme kavuşturulmuştu. Jabotinsky dışında Abba Achimeir ve

¹⁰⁰ Liebman, Libman, Don-Yihya, s.66-67.

¹⁰¹ **Pathos** : Yunanca kökenli bir kelime olup hayatta veya sanatta sempati ya da üzüntüye neden olan bir özellik anlamına gelir. Bkz. (<https://dictionary.cambridge.org/tr/s%C3%B6zl%C3%BCk/ingilizce/pathos>) (Erişim Tarihi: 17 / 09 / 2018 14.03)

¹⁰² **Alain Dieckhoff**, The Invention of a Nation: Zionist Thought and the Making of Modern Israel, **London, C. Hurst & Co. Publishers, 2003, s.192.**

¹⁰³ **Kitab-ı Mukaddes** : Tevrat, Zebur ve İncil'e verilen ortak ad. Bkz. (http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&view=bts&kategori1=veritbn&kelimesec=200499) (Erişim Tarihi : 17 / 09 / 2018 14.19)

¹⁰⁴ **Talmud**: Geleneksel Yahudilikte en önemli kutsal eser. Bir kaç yüz yıl boyunca eski rabbilerin yaptığı yasal, ahlaki ve etik tartışmaların geniş ve çok ciltli bir derlemesidir. Bkz. (Sara Karesh and Mitchell M. Hurvitz, **Encyclopedia of Judaism**, Facts On File, Inc, An imprint of Infobase Publishing, 2006, s.510-511.)

¹⁰⁵ Yonathan Shapiro, **Road to Power: Herut Party in Israel**, USA, Sunny Press, 2012, s.19.

¹⁰⁶ Liebman, Libman, Don-Yihya, s.68.

Joseph Gedaliah Klausner gibi isimler de dini önemli bir unsur olarak görüyorlardı. Achimeir, Jabotinsky ile benzer görüşleri paylaşmakla birlikte ikinci tapınak dönemi Yahudilerin işgalcilere karşı direniş hareketlerini örnek alıyor ve bunu uyguluyordu. Öte yandan bir akademisyen olan Klausner, revizyonist harekette düşünür olarak önemli bir yere sahipken Mesianizm ile ilgili çalışmalar yapıyor ve bunun Yahudi milli kültürü içindeki yerini ortaya koyuyordu. Her üç isim dini referans olarak Revizyonist hareketin ideolojisine katkıda bulunuyordu. Klausner, 1902 yılında Heidelberg Üniversitesi'ndeki doktora tezini "Tanaim dönemindeki Yahudi halkının Mesianik Fikirleri" üstüne hazırlamıştı. Bu doktora tezinin 1920'lerde Filistin'de genişletilmiş İbranice çevirisini yayımlamıştır.¹⁰⁷

Klausner da diğer Revizyonistler gibi seküler bir dini anlayışa sahipti. Dini, Yahudiliğin tarihini oluşturan bir unsur olarak görmekteydi. Achimeir de Klausner gibi seküler bir dini anlayışa sahip olup revizyonist hareketin oluşumunda dini, yüzyıllardır anavatanından uzak kalmış bir milletin tarihinin aynası olarak görmekteydi. Örneğin İkinci tapınak döneminde Romalı işgalcilere karşı terör hareketlerinde bulunan ve yanlarında bulundurdıkları Sicari denilen hançerlerden dolayı Sicari denilen rabbiler grubunun faaliyetlerini örnek alan bir terör örgütü bile kurmuştu.

Özetle, her üç isim de dini özellikle Revizyonistler içinde bulunan dindar Yahudilerin sayıca artması ve dinin Yahudilerin milli kültürlerini oluşturan bir unsur olması nedeniyle Revizyonist ideoloji içinde dine atıfta bulunmuşlardır. Bunu da eserlerinde ifade etmişlerdir. Bu yüzden Din unsuru, Revizyonist Hareket içinde özellikle 1930'lu yıllardan itibaren yer bulmuştur.

2.5.2. Milliyetçilik ve Milli Kültür

Dünya Siyonist Örgütü'nün takındığı diplomatik ve pazarlıkçı tavır, örgütün bölünmesine ve Revizyonistlerin ayrı bir parti kurmasına yol açmıştı. Ana akım Sosyalist Siyonizme tepki olarak doğan Revizyonist Siyonizm, elbette milliyetçiliğe ve bunun

---

¹⁰⁷ David Biale, **Gershom Scholem: Kabbalah and Counter-history**, USA, Harvard University Press, 1982, s.101.

temelini oluşturan milli kültüre vurgu yapıyordu.1920’li ve 1930’lu yılların dünyasında Avrupa ve Asya’da gündeme gelen totaliter rejimler, yüzyıllardır Filistin’den uzakta yaşayan ve dağınık bir halde bulunan devletsiz Yahudileri ideolojik açıdan etkilemişti.Bu rejimlerin milliyetçi söylemleri ve vatan vurguları, siyonist harekette yeni bir akım meydana getirmişti.Entellektüel açıdan bu hareketin liderleri olan Jabotinsky, Achimeir ve Klausner’da hareket içinde milliyetçiliğe ve milli kültüre vurgu yapmışlardır.

Öncelikle Jabotinsky, sadece tarihi devletlerin yani tarihi köklere sahip devletlerin insan kültürüne katkı yapabileceğine inanmaktaydı. Öte yandan ulus, bağımsızlığını sadece romantik ve hamasi bir direnişle gerçekleştirmeyecekti; organik yaratıcı bir süreç ve tam anlamıyla sosyal ve ulusal toplumun kültürel üretimi, seküler eğitim, kültürel ve bilimsel aktiviteler ve özel teşebbüsün teşvikiyle olacaktı.¹⁰⁸ Jabotinsky, organik bir Yahudi kültürünün yaratımı üstüne bahsetmesine rağmen bu yeni kültürün her şekilde sadece Yahudi kaynaklarıyla beslenmesi gerektiğine inanıyordu. Jabotinsky’nin pozitivismi ve batıcılığı, rasyonalizme, eğitime ve bilime olan tavırlarında kendini gösteriyordu ona göre Yahudiliğin tarihi başarılarından biri Avrupa’da batı kültürünün kurumlarını kurmuş olmasıydı. Yahudilik, batı kültürüne altın çağını yaşatan şeylerden biriydi. Batı, ona göre doğudan hem entelektüel merak hem özgürlük hem de bilim olarak daha yüksek kültürel bir kategoriye temsil ediyordu. 19.yüzyıldaki birçok çağdaş düşünürler gibi Jabotinsky de liberal ve bilimsel ütopyaya inanıyordu. Onun ideal ütöpik medeniyeti, batılı liberal politik ve kültürel model üstüne kuruluyordu. Onun ideal devletinde liberal parlamenter sistem tarif edilirken takipçilerinden çoğunda devlet, yüzyıllardan beri gelen umut ve beklentileri temsil eden güçlü bir semboldü.¹⁰⁹

Jabotinsky’nin önerdiği program ise Ürdün nehrinin iki yakasında bir Yahudi devletinin kurulması, bu devlete kitlesel göç, eşit ve sınıfsız bir toplum gibi taleplerden oluşuyordu. Jabotinsky, bir Yahudi devletinden uzun vadeli olarak bahsediyordu. Ancak popüler anlayış bunun hemen ilanını istediğini zannediyordu. Sınıf mücadelesine devlet inşa edilirken karşı çıkması faşizm olarak yorumlanıyordu. Jabotinsky’nin görüşü de işte bu bağlamda şekillenmiştir.

---

¹⁰⁸ Shavit, s.121.

¹⁰⁹ Shavit, s.122-123.

Jabotinsky'nin dışında Achimeir ve Klausner'da milli kültürü kurulacak olan Yahudi devletinin inşası gerekli görüyorlardı. Bu iki isim de dini değerlerin ve birinci ile ikinci tapınak dönemlerinin Yahudi devletinin inşasında önemli olduğunu savunuyorlardı. Klausner, tarih profesörüydü ve aynı zamanda Yahudi edebiyatı üzerine çalışmalar yapmaktaydı. Klausner'a göre edebiyat ancak Yahudi kültürünü otantik ve orijinal bir şekilde ifade ederse başarılı olurdu.¹¹⁰ O, Yahudi halkını kültürüne bağlayanın ulusal dilleri İbranice olduğunu düşünüyordu. Ona göre İsrail toprağı dışında diasporada geliştirilmiş Yiddiş gibi bir dile dönüş ulusal ruha ihanet etmekte.¹¹¹ Bu nedenle Klausner, Revizyonist Siyonizmin bu konudaki benzer görüşlerini desteklemekteydi. Achimeir de, Birinci ve İkinci Tapınak dönemlerine atıfta bulunuyor ve hareket içinde milliyetçiliğin bayraktarlığını yapıyordu.

Her üç isim de hem ideoloji de hem eylemde milliyetçiliğe vurgu yapıyor ve özellikle bunu milliyetçi sembollerle taçlandırıyor. Onlar için milli kültür, bir milleti millet yapan olmazsa olmaz unsurlardan birisiydi. Achimeir, 1929 yılı Arap isyanları sonrası kurduğu grup olan Brith Habiryonim'in ismini İkinci tapınak döneminde Romalılara isyan eden Biryoni adlı gruptan alıntılamıştı.¹¹² Achimeir, kendi hareketini İkinci Tapınak döneminde yaşanan isyanla özdeşleştiriyor dolayısıyla milliyetçi Yahudileri harekete geçirirken milli kültüre ve tarihe atıfta bulunuyordu. Klausner ise bir tarih profesörü olarak uzmanlığı olan İkinci tapınak dönemiyle ilgili çalışmalarıyla Yahudi milli kültür tarihinin bir dönemini halka sunuyordu. Bu da onun milli kültürün oluşumu için entelektüel katkısını açıklayan bir durumdu. Her üç ismin Yahudi milli kültürünü yeniden canlandırmak için Yahudi tarihine ve özellikle eski Yahudi krallıklarına atıfta bulunmaları ve Yahudilerin istilacılara karşı direnişlerini örnek alarak bunu Britanya'ya karşı yapılan harekete adapte etmeleri Revizyonizmin sağ kanatta bulunan bir ideoloji olarak hem Sosyalist Siyonizme bir alternatif olarak Yahudi halkına

---

¹¹⁰ S. Daniel Breslauer, **Creating a Judaism Without Religion: A Postmodern Jewish Possibility**, Maryland, University Press of America, 2001, s.107.

¹¹¹ Breslauer, s. 108.

¹¹² Peter Bergamin, **Abba Achimeir and the Scroll of the Sicarii**, <http://www.beitaba.com/files/wordocs/Abba%20Achimeir%20and%20the%20Scroll%20of%20the%20Sicarii%20Peter%20Bergamin.pdf> (Erişim Tarihi : 13 / 09 / 2018 19.19)

sunulması hem de Yahudi halkının dağınık ve milli kültürden yoksun durumuna karşılık bir diriliş gibi gösterilmesi bu düşünürlerin ortak hedefi olarak ifade edilebilir.

2.5.3. Ekonomi

Filistin’de Revizyonizmin yükselişi Yahudi orta sınıfının, İşçi hareketinin Marksizmine karşı bir ideoloji bulma arzusuyla başlamıştı. Klausner, revizyonist kapitalist ethos’u desteklemek için milliyetçi mesianizmi ortaya atmıştı. O, propetik mesianizmi evrensel boyutta olmasına rağmen diğer bütün milliyetçiliklere örnek teşkil etmesi için Yahudi milliyetçiliğine eşit olarak farz etmişti.¹¹³

Jabotinsky’e göre ise Revizyonizmin sosyal ve ekonomik görüşleri yalnız Yahudi çoğunluğu inşa edildiğinde geçerli olacaktır. Ancak Revizyonistlerin sosyo ekonomik görüşleri ikiye ayrılıyordu: Biri devletçi görüş diğeri ise liberal görüştü. Liberalizm doğası gereği geniş çaplı devletin sosyal ve ekonomik yaşama müdahalesine karşı çıkıyordu. Ancak Jabotinsky’nin liberalizmine göre doğal kaynaklar, demiryolları ve daha bir çok kurum, devletin tekelinde olmalıydı çünkü ulusal çıkarlar merkezi müdahaleyi gerektiriyordu. Devlet merkezli müdahale ve liberalizm arasındaki çelişki, hükümet kurumlarını özel sektör ve orta sınıfın patronları olarak sunma yararına çözülmüyordu. Yine de Revizyonizme göre orta sınıf, Siyonist hareketin merkezi bölümünü oluşturuyordu. Bu bağlamda özel sektör İsrail devletindeki ekonomik ve demografik büyümenin öncelikli ajandasını oluşturuyordu. Bu da yetkilileri orta sınıfa çeşitli yönlerden yardım etmeye itiyordu.¹¹⁴

Jabotinsky’e göre burjuvazi ve işçi sınıfı arasında orta sınıfın dinamik özelliğinden dolayı fark vardı. Bir sınıf hiçbir mülkü olmadan ücretli işçiydi özel mülkü olan ise çalışmayı bırakıp burjuvazinin bir üyesi oluyordu. Diğer bir deyişle her işçi özel mal sahibi olacak ve diğer bir deyişle mülk sahibi olacaktı. Yani ona göre burjuvazi kazanacaktı. Jabotinsky burjuvaziyi varoluşsal bir terim olarak açıklıyordu. Burjuva yaşam stili olarak ekonomik statüyü anlam ifade ederken sivil anlamdaysa vatandaş

---

¹¹³ Biale, s.101-102.

¹¹⁴ Shavit, s.274.

olarak bir anlam ifade ediyordu.Buna ek olarak Jabotinsky kendi burjuva ideolojisine göre Yahudi tarihini yeniden yorumlamıştı. İlk başta kutsal kitap Yahudileri tüccardı, çiftçi değillerdi. Çiftçi değil köy kutsal kitap toplumunun belkemiğini oluşturuyordu. İkinci olarak diaspora Yahudiliği ticareti üzerinde onların Hristiyan çevreleri tarafından baskı kurulmuyordu.Bu, Yahudi halkının kendi karakterini temsil ediyordu.

Orta sınıfa göre ticaret, özelde karar alıcı bir rol oynuyordu. Ticaret ekonomik gelişmenin önemli bir aracı olduğu kadar insan kültürünün ayrılmasına katkı sağlamıştır. Jabotinsky'e göre Yahudi toplumu diasporada çevrilmiş bir piramide benzemiyordu.Bu anlamda çalışan bir sınıftan yoksundu.Ona göre Siyonizmin işlevi Yahudi orta sınıfını devam ettirmeye çalışmak olmalıydı. İnsanların temel ihtiyacı kendi mal varlığını devam ettirmek ve bireyler olarak inisiyatif kullanmaktı.Bireysellik ve mülk edinimi insan doğasında vardı. Bu duruma göre işçiler değil burjuvazi geleceği inşa edecekti.Gelecekteki toplum, burjuva-liberal toplum olarak politik özgürlükle sosyal gelişmeyi ilerletecekti.Bu nedenle, Revizyonist ekonomik model, Betar'ın yapısına benzer şekilde milli piyasanın uygulanmasında aktif devlet müdahalesi disipliniyle özel kapitalist mülkiyet özgürlüğünü birleştirmişti.Sosyalist eğilimli ana akım Siyonizme zıt olarak Jabotinsky, özel mülkiyet ve serbest piyasa ekonomisinin savunuculuğunu yapıyordu.¹¹⁵İtalyan korporatizm nosyonu ile uyumlu olarak Jabotinsky, devletin materyal ya da ekonomik faktörler değil işçi sorunlarında son hakem olması gerektiğini ileri sürdü.Bu iddia rakiplerinin onun hareketini diktatöryal olarak nitelermelerine neden oldu.¹¹⁶Ancak buna rağmen Jabotinsky'nin görüşleri tipik milliyetçi Yahudi alt-orta sınıf kesimin görüşlerini yansıtmaktadır.O, ulusal sınırlar çerçevesinde serbest piyasa ekonomisinin devletin gerektiği zaman müdahalesiyle devamından yana bir tutum izlemiştir.

Revizyonist Siyonist düşünürlerden Achimeir, İtalyan Faşizmini örnek alan bir isimdi.Antikomünist ve aynı zamanda liberalizm karşıtıydı.Dolayısıyla Jabotinsky'nin fikir olarak daha sağında konumlandırılabilir.Achimeir, komünist sistemin getirdiği kurumlara karşıydı ve liberal demokrat rejimleri de zayıf görmekteydi.Achimeir,

---

¹¹⁵ Kaplan, s.60.

¹¹⁶ Kaplan, s.64.

Revizyonist ekonomiyi de bu bağlamda yorumlamıştır. Ona göre model aldığı İtalya'nın ekonomik sistemi olan korporatizm kurulacak devlette uygulanmalıydı.

Her iki isim de ekonomik görüşlerini Sosyalist Siyonizmin ekonomi anlayışına zıt olarak geliştirmiştir. Jabotinsky'nin hareketin lideri olarak ekonomi hakkındaki görüşleri Revizyonistlerin kabul ettiği görüş olmuştur. Bu da yukarıda bahsedildiği gibi orta sınıfın önemli bir aktör olduğu ve devletin gerektiği zaman müdahalede bulunduğu stratejik kurumların devlete ait olduğu bir ekonomi modelidir. Dolayısıyla Revizyonist hareket, bir siyasi parti olarak kendi kitlesinin ön planda olduğu bir ekonomik modeli tüm Filistin için benimsemiştir denilebilir bu da Kibbutzların ve İşçi sınıfının ön planda olduğu Sosyalist Siyonist modelin tam zıddını ifade etmiştir.

2.6. Revizyonist Harekete Bağlı Örgütler

Revizyonist Siyonizm, ortaya çıktığı tarihlerde ana akım Siyonizm ve onun politikalarına tepki sonucu alternatif bir akım olarak doğmuştu. Siyonizmin güncel politikalarının bir eleştirisiydi ve elbette ki buna göre alternatif bir örgütlenmeye gidecekti. Öncelikle gençliğin desteği alınacak bunun yanı sıra siyasi, ekonomik ve paramiliter örgütlenmeye de gidecekti. Bu bağlamda kurulan örgütlerden en önemlileri ise Betar ve Yeni Siyonist Örgütü ile Hatzohar idi. Hatzohar'dan ayrılanların oluşturduğu ve büyük bir etki yaratmayan Yahudi Devleti Partisi ise bir diğer kurum olarak Revizyonist hareketin tarihi yolculuğunda yerini almıştır.

2.6.1. Betar

Siyonist Revizyonist Parti'nin hemen yanında bulunan bir diğer örgütse gençlik örgütü Betar'dır. Jabotinsky, Betar ismini Revizyonist gençlik hareketini adlandırmak için seçti ve bunu kasti olarak yaptı. Bunun iki manası vardı. Betar ismiyle Jabotinsky, kendine göre silinmez bir şekilde antik Yahudi cesaret ve kahramanlığını ve Birinci Dünya Savaşı sırasında Yahudi lejyonunu birlikte kurdukları kişi olan Joseph

Trumpeldor'u¹¹⁷ bağdaştırmıştı.¹¹⁸ Brith Trumpeldor'a referans vermenin yanında Betar ayrıca Romalılar karşısında Bar Kochba isyanı boyunca Yahudi direnişinin son kalesiydi.

Tüm gençlik örgütleri bağlı oldukları örgütlere bakarak kendi sosyal hareketlerini yaşatmak için oluşmuşlardı.İşte bu şekilde 1931 yılında Berit Joseph Trumpeldor, Yahudi lejyonu için ideolojik bir eğitimi öngören bir gençlik organizasyonu olarak kuruldu.Betar, Hatzohar yanında en organize ve en aktif faktördü ve seçim propagandasıyla da uğraşıyordu.Örgütün başı Betar'ın genel konferansı tarafından seçiliyordu.Jabotinsky'nin dışında Betar yöneticileri ve onların sekreteryası vardı.Bu kişiler ve sekreteryası, Paris'te bulunmaktaydı.

Betar'ın paramiliter bir yapısı söz konusuydu.Bu yapı, bölgesel yöneticiler, yerel yöneticiler ve taburlardan oluşmaktaydı.Betar üyeleri yaşlarına göre üç rütbeye ayrılmaktaydı.En yüksek rütbedeki kişilerin yani yetişkin olanların Hatzohar'a katılma hakkı vardı.1 Ocak 1929 tarihinde Varşova'da toplanan dünya çapındaki konferansında bu rütbelere bir dördüncü rütbe daha eklenmişti. Bu da çalışanlar rütbesiydi ki bununla Aliyah yani göç öncesi eğitilen Betar üyeleri kastedilmişti.Betar'a üye olan 18 yaş üstü kişiler bir üyelik ücreti ödemek zorunda olup Hatzohar'a üye olarakta kaydolabiliyorlardı.Betar'ın üyelerinin dörtte biri Hatzohar'a üyeydi.¹¹⁹

Betar'ın, İsrail devletinde sosyal kutuplaşma ve politik karşılaşmanın büyüyen ikliminde merkezi bir faktörü vardı. Göç sertifikaları konusunda Yahudi ajansına bağlılardı. Ancak Betar'a göç sertifikaları konusunda ayrımcılık yapıldığı konusunda şikâyetler, 1933 sonrasında Betar'ın kendi göç yolunu bulmasına sebep oldu.Aynı dönem boyunca ise Betar içinde Tabur ve Kenim olarak adlandırılan para-militer unsurlar, İşçi mangaları -ki bunlar İsrail'in kırsal bölgelerinde çalışmaktaydı- ve Yetişkinlerden oluşan Betar grubu -ki bunlar resmi olarak Betar'a ve 1934 yılına kadar Hatzohar-Betar işçi

---

¹¹⁷ **Joseph Trumpeldor** (1880-1920): Rus yahudisi olan Trumpeldor Rus-Japon Harbi'nde sol kolunu kaybetti ve tutsak kaldı.Sonrasında kahramanlığı dolayısıyla altın madalya ile ödüllendirildi.1915 yılında Yahudi Lejyonu'nun kuruluşunda önemli bir rol oynadı.Savaş sonunda Rusya'ya geri döndü.Daha evvel bir süre yaşadığı Filistin'e geri döndü ve Tel Hai'nin Arap saldırılarına karşı savunulmasında görevliyken öldürüldü.Bkz. http://www.yivoencyclopedia.org/article.aspx/Trumpeldor_Yosef (Erişim Tarihi 24/09/2018 14.48)

¹¹⁸ William Mehlman, **Jabotinsky The Man and the Vision**, Jerusalem, A publication of Americans for a safe Israel, January 2010, s.33.

¹¹⁹ Shavit, s.51-53.

organizasyonuna bağılıydı- olmak üzere üç sınıflandırma oluşmuştur. ¹²⁰Bu da bize Betar'ın kendi iç örgütlenmesi hakkında fikir vermektedir.

Bunun yanı sıra Jabotinsky, Betar'ı partisi Hatzohar için büyük bir kaynak olarak görmüştü. Betar, gençleri Revizyonist Siyonizmin kurmayı hedeflediği müstakbel bir lejyon olarak görüyordu. Siyonist gençlik, Betar'dan sonra direkt olarak parti saflarına geçiyordu. Betar, Revizyonist gençliğin eğitilip Revizyonist hareket için gösteri ve eylemlere hazırlandığı bir örgüttü. Kendi içinde hiyerarşik bir düzeni vardı. Ve bu şekilde faaliyet gösteriyordu. Teorik olarak Betar'ın amacıysa daha önce de bahsedildiği gibi Jabotinsky'nin hedefi doğrultusunda gelecekteki Yahudi lejyonunun askerleri olmaları. Ancak veteran üyeler Betar'ın kendi çizdikleri çerçevede bir gençlik örgütünün dışında bir örgüt olmasından çekiniyordu. 1930'ların Avrupası'nda ve Filistin'de olan yaşanan olaylar Betar'ın radikalleşmesini kaçınılmaz kıldı. 1930'ların Avrupası'na bakıldığı vakit İtalya'da Il Duce unvanını almış Mussolini ve Almanya'da Hitler önderliğinde Naziler, radikal sağın yükselişini ve dikta rejimlerinin baskısını halklar üzerinde hissettiriyordu. Bu koşullar, ister istemez Betar'ı da etkilemiştir. Bunun dışında Betar'ın altyapısını oluşturan radikal ve devrimci fikirler, Polonya'dan Berit ha-biryonim ve IZL'den olduğu kadar 1928 yılında Revizyonist Siyonistlere katılan ve manda yönetimine karşı mücadeleyi destekleyen Abba Achimeir¹²¹, ünlü milliyetçi şair Uri Zvi Greenberg ve yine Yahudilerin Filistin'e illegal yollardan göçü için çaba harcayan, Yahudilerin İkinci Dünya Savaşı'ndan bir Yahudi devleti ile çıkacağı kehanetinde bulunan ancak bunu görmeye ömrü yetmeyen Berl Katznelson¹²² gibi isimlerden ithal edilmiştir. Bu isimler, popüler basın için hazır bir platform kurmuşlardı.¹²³

---

¹²⁰ Shavit, s.55-56.

¹²¹ **Abba Achimeir** (1898-1962) Gazeteci ve yazar. Revizyonist hareketin liderlerinden ve Brith Ha-Biryonim grubunun kurucusu. <https://www.jewishvirtuallibrary.org/a-x1e25-imeir-abba> (Erişim tarihi : 24/09/2018 15:00)

¹²² **Berl Katznelson** (1887-1944) Filistin Manda Yönetimi döneminde Yahudi İşçi Siyonizmi Hareketi'nin liderlerinden biri. Bkz. <https://www.encyclopedia.com/religion/encyclopedias-almanacs-transcripts-and-maps/katznelson-berl> (Erişim Tarihi: 24/09/2018 15:10) Bkz. Anita Shapira, **Berl: The Biography of a Socialist Zionist: Berl Katznelson 1887-1944**, London, Britain, Cambridge University Press, 1984, 400 s.

¹²³ Shavit, s.56.

Betar, bütün bu etmenlerin katkısıyla birlikte Jabotinsky'nin önderliğinde faaliyetlerine devam etmiş ve Irgun Örgütü ile yapısal olarak bir bağlantısı olmamasına rağmen ilerleyen dönemde Betar, lidersiz kalan Irgun Örgütü'ne bünyesinden Menahem Begin'i başkan çıkartmıştır. Betar, Revizyonist hareketin dinamizmini korumasında büyük rol oynamıştır. Bu açıdan bakıldığında uzun vadede Revizyonist hareketin devamı ve İsrail'in kuruluş sonrası döneminde bu hareketin siyasi parti düzeyinde yer bulması açısından Betar, kilit bir örgüttür.

2.6.2. Yeni Siyonist Örgüt (1935-1946)

1930'lu yıllarda etkinliğini artıran ancak Sosyalist Siyonistlerin hakimiyetinde bulunan Dünya Siyonist Örgütü'nde yeterince sesini duyuramayan Revizyonistler ile Sosyalistler arasındaki çekişme arttı. 1933 yılında yapılan Siyonist kongre seçimleri sonrasında Revizyonistlerin özellikle Polonya'da güç kazanması ancak buna karşın Siyonist kongrede temsil kaybetmeleri –Mapai ve müttefiklerinin Jabotinsky'yi dışarıda tutma çabalarının ardından- yeni bir örgüt kurmayı beraberinde getirdi. Aynı dönemde Yahudi Ajansı'nın Siyasi Departman Şefi Chaim Arlosoroff'un bir suikast sonucu öldürülmesi sonrası bu suikastın faili olarak Sosyalist Siyonistlerin Revizyonist Siyonistleri göstermesi ve bunun da basın tarafından desteklenmesi, zaten iki rakip akım arasında var olan anlaşmazlığı daha da artırdı. Bunun üzerine Revizyonistler kendi gazetelerini çıkarmaya karar verdi. Gazetenin editörü ise Benzion Netanyahu oldu. Revizyonistleri destekleyen Rabbi Hillel Kook, iki akım arasında bir anlaşmaya varmak için arabuluculuk yaptı ve Jabotinsky ile Ben Gurion'u bir araya getirdi. Yapılan anlaşmayı Siyonist Revizyonist Parti kabul etti ancak İşçi Partisi kabul etmedi. Jabotinsky, İşçi Partisi ile bir anlaşmanın imkansızlığını görerek Dünya Siyonist Örgütü'nden ayrılmaya karar verdi.¹²⁴ Bu nedenle Yeni Siyonist Örgüt, 7 Eylül 1935'de Viyana'da kuruldu. Viyana'daki ilk kongrede 713.000 kişiyi¹²⁵ temsil eden Revizyonist Siyonist

¹²⁴ Joanna Maura Saidel, **Revisionist Zionism in America: The campaign to win American public support, 1939-1948**, Phd Thesis, USA, University of New Hampshire, Winter 1994, s.31-32.

¹²⁵ Mitchell Geoffrey BARD, Moshe SCHWARTZ, **1001 Facts Everyone Should Know about Israel**, Maryland, USA, Rowman & Littlefield, 2005, s.11.

liderler Vladimir Jabotinsky'yi liderleri olarak seçtiler.¹²⁶Jabotinsky aynı kongrede, 10 yıl içinde 1.5 milyon Yahudi'nin Filistin'e göç ettilmesiyle diasporanın sona erdirilmesini içeren bir plan sundu.

Planın uygulanması, Yahudi Devleti, Diaspora'dan çıkış ve tüm dünyayı etkileyecek bir milli kültürün yaratımı olmak üzere üç aşamadan oluşuyordu.¹²⁷Bu plan aynı zamanda yeni örgütün hedeflerini de açıklamış oluyordu.Kurulmasından sonra örgütü ilk tanıyan Britanya hükümeti oldu. Jabotinsky örgüte yeni üye kazanmak için büyük çaba sarfetti. Hedef kitlesinin büyük çoğunluğu gelenekçi dindar Yahudilerdi ve bundan dolayı bu kitleyi kazanmak için seküler ulusalcı duruşunu değiştirmek durumunda kaldı ve böylelikle gelecekteki bağımsız Yahudi toplumunda dinin kültürel ve ulusal katkısını tanımış oldu.Ancak Dünya Siyonist Örgütü ile olan ideolojik ve taktik farklılıklar azalıp Bağımsız bir Yahudi devleti ve Filistin'e büyük miktarda Yahudi göçü ana akım Siyonizm ve de Haganah'ın amacı haline gelince¹²⁸, Yeni Siyonist Örgütü ayrı bir varlık olarak faaliyet sürdürmeyi bıraktı ve Basel'de düzenlenen 22. Dünya Siyonist Örgütü seçimlerine katıldılar.¹²⁹Böylelikle örgütün varlığı sona ermiş oldu.

Yeni Siyonist Örgüt, her ne kadar Dünya Siyonist Örgütü'ndeki Sosyalist Siyonistlere karşı tepki olarak kurulduysa da Revizyonist hareket kendisine, bu yeni kurulan örgütte bir üst platform oluşturma ve görüşlerini daha rahat duyurma imkanı buldu.Örgütün imkanları çok geniş değildi.Jabotinsky'nin liderliği örgütün varlığını sürdürüyordu.Nitekim bir fraksiyon gibi ortaya çıkan ve bir alternatif olarak Yahudi siyasetine katılan bu örgüt, iki rakip akımın aralarındaki rekabet azalıp manda yönetiminin sonu gelince ortaya çıkan yeni şartlar altında tekrar Dünya Siyonist Örgütü'ne katılmıştır.

---

¹²⁶ Bard-Schwartz, s.38.

¹²⁷ Heller, s.27.

¹²⁸ Bard-Schwartz, s.11.

¹²⁹ Reich, s.32.

2.6.3. Hatzohar

Daha evvel de bahsedildiği gibi Jabotinsky, ana akım Sosyalist Siyonizmin öncüleriyle yaşadığı görüş ayrılıkları sonrası 1923 yılında Dünya Siyonist Örgütü'nden ayrılmıştı. Ancak taraftarları ve bu taraftarların bulunduğu Doğu Avrupa Yahudi Diasporası, kendi görüşlerinin bir liderle temsilinden yanaydı. Jabotinsky'i bunun için en uygun isim olarak görüyorlardı. İşte bu nedenle yoğun talebe olumlu cevap veren Jabotinsky, siyasete geri döndü. Ve 1925 yılında Jabotinsky tarafından Paris'te Revizyonist Siyonistler Birliği (Hatzohar) kuruldu. Çoğunluğunu Rus siyonistlerin oluşturduğu bu yeni parti Teodor Herzl'in Siyonizm ilkelerine geri dönüşü savunuyordu. Parti, Doğu Avrupa'dan (Polonya ve Baltık Ülkeleri) büyük destek buluyordu. 1935'ten sonra Hatzohar'ı merkez partisi yapmak için girişimde bulunuldu. Partinin en büyük forumu dünya konseyiydi. Konsey, her yıl ya da iki yılda bir toplanıyordu. Dünya konseyi yerel konseyden seçilmiş bölgesel kollara ayrılmış olan delegelerden oluşuyordu. Dünya konseyi Hatzohar'ın 15 üyeli yüksek yürütme kurulunu seçiyordu.¹³⁰

Bölgesel konseyler ise yürütmenin 25 üyesini seçiyordu. Hatzohar'ın örgüt yapısında örgüte, bir başkan tarafından başkanlık ediliyor ve bir başkan yardımcısı ile bir genel sekreter tarafından başkana yardım ediliyordu. 1925-1928 yılları arası Paris'te bulunan yürütme konseyi, o tarihten sonra Revizyonist Siyonizmin önemli isimlerinden ve 1933 yılında görüş ayrılığına düşerek yeni kurulan Yahudi devleti Partisi'ne katılacak olan Richard Lichtheim¹³¹ başkanlığında Berlin'e taşındı ve 1929 yılında ise başkan yardımcısı -daha sonra Dünya Siyonist Örgütü Başkanı Chaim Weizmann'ın örgüt yönetiminin aldığı kararın aksine Filistin'i paylaşma planına uyacağına dair söz veren ve

---

¹³⁰ Shavit, s.49.

¹³¹ **Richard Lichtheim** <https://www.encyclopedia.com/religion/encyclopedias-almanacs-transcripts-and-maps/lichtheim-richard> (Erişim Tarihi : 28/06/2018 18:50)

sonra da örgüt üyeliğinden uzaklaştırılacak olan -Meir Grossman¹³² tarafından merkezi Londra'ya alındı.

Hatzohar'ın konferansları başta Paris, Viyana, Prag, Krakow gibi kentlerde düzenleniyordu. Bu konferanslarda ideolojik prensipler ve gelecek aktiviteler konusunda kararlar alınıyordu. Parti, kurulduktan sonra hızlı büyüdü ve 1927 ile 1933 yılları arasında Dünya Siyonist Kongresi seçimlerinde yüksek oylar alarak buraya temsilci gönderdi. Bu durumda partinin ana muhalefet partisi konumuna gelmesine neden oldu. Partinin Siyonist Kongre'de hakim olan Sosyalist Siyonizmin politikalarına karşı çıkması ve daha sert bir tutum alınmasını savunması "resmi siyonizm" olarak görülen Sosyalist Siyonizmin tepkisine neden oldu. Ancak parti içindeki ılımlı kesim ile radikaller arasındaki mücadele ılımlıların partiden ayrılmasını beraberinde getirdi ve ılımlılar Yahudi Devleti Partisi'ni kurdular.¹³³ Bunun dışında Revizyonizm, Polonya hükümetinin aktif desteğini alıp Milletler Cemiyeti'nde¹³⁴ sesini duyursada diğer Avrupa başkentlerinde yaptıkları gibi - özellikle Londra hükümetine verilmek üzere hazırlanan- imza kampanyası fiyaskoyla sonuçlandı. Bunun ardında Yahudi ajansının güçlü olması yatıyordu. Daha sonra Jabotinsky'nin ölümüyle liderden yoksun kalan parti zayıfladı ve küçük partiküllere dağıldı.¹³⁵

Hatzohar, Jabotinsky önderliğinde Sosyalist Siyonistlerin hakimiyetinde olan Dünya Siyonist Örgütü ve bağlı kurumlarında Yahudi alt-orta ve orta sınıfının taleplerini ve bu bağlamda ortaya çıkan Sosyalist Siyonistlerin önderliğindeki diplomatik ve Manda yönetimi ile uzlaşmacı yaklaşıma alternatif olarak ortaya çıkan Revizyonist Siyonizmi temsil etti. Ancak Jabotinsky'nin ölümünden sonra parti etkinliğini yitirdi. Bu da partinin lider merkezli tutumunun ve Filistin'de yeterli kadar etkin olamamasının olumsuzluğunu

¹³² **Meir Grossman** <https://www.encyclopedia.com/religion/encyclopedias-almanacs-transcripts-and-maps/grossman-meir> (Erişim Tarihi: 28/06/2018 19:01)

¹³³ **Zionist Revisionist Movement:** <https://www.encyclopedia.com/humanities/encyclopedias-almanacs-transcripts-and-maps/zionist-revisionist-movement> (Erişim Tarihi: 27/06/2018 11:23)

¹³⁴ **Milletler Cemiyeti:** 1920 yılında Birinci Dünya Savaşı sonucunda galip gelen müttefik devletlerin girişimiyle ABD Başkanı Woodrow Wilson öncülüğünde İsviçre'nin Cenevre kenti merkez olmak üzere kuruldu. 63 ülkenin üye olduğu Cemiyet, 19 Nisan 1946 tarihinde faaliyetlerine son verdi ve tüm mülk, hak ve yetkileri yeni kurulmuş olan Birleşmiş Milletler'e devredildi. Bkz. **League of Nations** <https://www.britannica.com/topic/League-of-Nations/Political-history#ref337587> (Erişim Tarihi: 11/07/2018 21.30)

¹³⁵ Shavit, s.72.

ortaya koymuştur.Revizyonist hareket, ancak paramiliter örgütler aracılığıyla Jabotinsky sonrasında temsil edilmiştir.

2.6.4. Yahudi Devleti Partisi

1933 yılında Jabotinsky karşısında yenilen yürütme kurulu üyeleri Revizyonist hareketi terk edip Yahudi devleti adında bağımsız bir parti kurdular.Parti, başta Meir Grossman liderliğindeki bir grup Revizyonist Siyonist tarafından kurulduğu için “Grossmanitler” olarak adlandırılıyordu.Parti kurulduktan sonra katıldığı 18.Siyonist Kongre seçimlerinde büyük varlık gösteremedi ancak buna rağmen Dünya Siyonist Örgütü, partiyi bir Siyonist Örgüt olarak tanıdı ve örgütün onayıyla Yahudi fonlarını yöneten kurumların yönetim kuruluna üyeler gönderdi.Partinin İkinci Dünya Savaşı öncesi kayıtlı 8.000 üyesi vardı ve bunların çoğu Polonya, Litvanya ve Avusturya’da bulunmaktaydı.1937 yılında ilk konferansını Paris’te düzenleyen Yahudi Devleti Partisi’nin, İkinci Dünya Savaşı patlak verince faaliyetleri durdu ve 1946 yılında Revizyonist Siyonistler Birliği partisine katıldı.¹³⁶

Özetle, Yahudi Devleti Partisi, Revizyonistler içinde Dünya Siyonist Örgütü’nün hakimiyetini kabul edenlerin Revizyonist hareket içinden ayrılıp kurduğu küçük bir partiydi.Bir süre faaliyet gösterdikten sonra Revizyonist harekete geri dönüşü partinin yeterli etkinlik gösteremeyip kendi içinde de ayrılıklar yaşamasıydı.Yahudi Devleti Partisi her ne kadar büyük bir parti olmasa da Revizyonist hareket içindeki görüş ayrılıklarının partileşmiş bir örneğini yansıtması açısından önemlidir.

---

¹³⁶ **Jewish State Party** <https://www.jewishvirtuallibrary.org/jewish-state-party> (Erişim Tarihi: 03/07/2018 22:33)

3.ÜÇÜNCÜ BÖLÜM REVİZYONİST SİYONİZM VE TERÖRİST GRUPLAR

Revizyonist Siyonizm'in hiç kuşkusuz en önemli ayağı paramiliter örgütlenmeydi.Manda yönetimine ve ana akım Siyonizmin politikalarına tepki göstermek için sadece siyasi yollara başvurulmuyor ayrıca tedhiş hareketlerine de girişiliyordu.Bu tedhiş hareketlerini gerçekleştiren Revizyonist paramiliter yapıların başında ise İrgun Örgütü geliyordu.İrgun Örgütü, ana akım Siyonizmin silahlı kolu olan Haganah'taki görüş ayrılıkları sonrasında meydana gelen bölünme sonucu ortaya çıktı.Ancak Irgun Örgütü de daha sonra kendi içinden başka örgütler ortaya çıkartacaktı.

3.1. Revizyonist Siyonizm ve Terörist Gruplar'ın Oluşumu

Daha öncede bahsedildiği gibi Revizyonist Siyonizm, Teodor Herzl'in öncülüğündeki Siyonist akımda meydana gelen politika görüş ayrılıklarından dolayı Vladimir Jabotinsky önderliğinde ortaya çıkan ve Siyonist hareketin politikalarında revizyonu öngören maksimalist akımın adıdır.Jabotinsky, Herzl öncülüğünde ortaya çıkan Siyonist hareket sonucunda vaadedilmiş topraklara dönüşün gerçekleşmesi için bir umudun çıktığını ve ard arda toplanan Siyonist kongrelerin bu konuda önemli mesafe alınması için bir yankı uyandırdığını kabul etmekte ancak Herzl'in ölümünden sonra Siyonizmin ivme kaybettiğini düşünmekteydi.Bu nedenle Siyonizmin politikalarının revize edilmesini savunmaktaydı.

Jabotinsky, Siyonizmin temel ideali olan vaadedilmiş topraklarda bir İsrail devletinin kurulmasının silahlı mücadele ile gerçekleşebileceğini düşünmekteydi.Filistin'de bulunan manda yönetiminin kuruluşunda Britanya hükümetinin Siyonist ideallere uygun şekilde hareket etmesinin gerekliliğini savunan Jabotinsky, manda yönetiminin Filistin'i paylaşım planına karşı çıkmış ve manda

yönetiminin ancak silahlı terörist gruplarla işbirliği içinde caydırılabileceğini ve Filistin’de yani Ürdün’ün her iki yakasında bir İsrail devletinin ileride böylece kurulabileceğini savunmuştur.

Jabotinsky, Dünya Siyonist örgütünde etkin olan Ben-Gurion öncülüğündeki Siyonistlerin Siyonizm’den taviz verdiğini ve kendi öncülüğündeki Revizyonistleri engellediğini öne sürmüştür. Bu nedenle tavizci olarak gördüğü Ben-Gurion öncülüğündeki Siyonistlere alternatif olarak Revizyonistlerin çatı örgütü olan Yeni Siyonist Örgüt’ü kurmuştur. Hemen ardından bu çatı örgütü olan Yeni Siyonist Örgüt, Filistin’de önce Britanya’nın Manda Yönetimi’ne ardından Araplara karşı terör faaliyetlerine başlayacak olan Irgun Örgütü’nün kurulmasını desteklemiştir. Böylelikle kendi ideallerini gerçekleştirme ve Filistin manda yönetiminde bir baskı unsuru olabilecek silahlı terörist grupların meydana çıkmasına olanak vermiştir.

Bu terör örgütlerinin amacı masada diplomasi ile alınamayan Filistin’i silahlı eylemlerle alabilmek ve kurulması planlanan İsrail devletine karşı oluşabilecek her türlü karşı faaliyetleri önlemektir. Revizyonistler, bu terör örgütlerinin faaliyetlerine önem veriyor ve Filistin Manda Yönetimi’nin kısa zamanda sona ereceğini düşünüyorlardı. Gerçekten de Britanya, bir süre sonra manda yönetimini bitirmeye karar verdi. Bunda Revizyonistlerin ana akım Sosyalist Siyonistleri de kendi yanlarına çekmesi ve ortak terör eylemleri düzenlemesi etkili olmuştur. Her ne kadar Revizyonistlerin terör örgütleri içinde küçük çeteler kurulup bu örgütler parçalansa da, terör faaliyetleri aynı hedefe odaklanarak devam etmiştir.

3.2. Irgun Örgütü’nün Kuruluşu

Jabotinsky’nin temel sorunlarından birisi düzenli Yahudi birliklerinin kurulması ve bunun da Filistin toprağında Britanya garnizonunun bir parçası olması ve zamanla onun yerini almasıydı. Birinci Dünya Savaşı sırasında kurulmuş ve 1920 yılında lağvedilmiş Yahudi lejyonunun kurulması Betar kadar Revizyonist parti olan Hatzohar’ın da gündemindeydi ve Revizyonist platformda önemli bir durumu arz ediyordu. Jabotinsky, Histadrut’un kuruluşuna öncülük ettiği Haganah’ı hem illegal görüyor hem

de politik durumu etkileme de bu örgütü yetersiz buluyordu. 1921 yılı sonrasında yapılan tartışmalarda “*Yahudi lejyonu kurmak bir kıskırtmadır ve Siyonizm silah zoruyla gerçekleştirilemez!*” diyenlere Jabotinsky, Yahudi birliği olmadan İsrail’in güvenliğinin sağlanamayacağını zira Britanya’nın zaten ulusal emelleri Filistin olan Araplara Siyonizm’i empoze edemeyeceğini söylüyordu.¹³⁷

1931 yılında Haganah’ı terk edenler Haganah B adı altında önce Haganah Le’umit ve sonuç olarak Irgun Z’vai Leumi adını alacak örgütü kurdular. Örgütü kurmalarının sebebi, 1929 yılı isyanlarında Haganah’ın tepki göstermekteki yetersizliği idi. Betar üyeleri diğer aktivist gençlerle birlikte Haganah B’ye katıldılar. Britanya’nın paylaşım planı kabul edildiğinde Haganah B’nin başkanı, Haganah’ın eski Kudüs kumandanı ve daha sonra tekrar Haganah örgütüne geri dönecek olan Avraham Tehomi¹³⁸ –ki bir Yahudi devletinin kurulmasını acil olarak öngörüyordu ve göçün devamı için öz sınırlama politikasının devamı konusunda ikna olmuştu¹³⁹–Jabotinsky ile yaptığı anlaşmayı bozdu ve 23 Nisan 1937 tarihinde Haganah B içinde yeniden bölünme oldu. Tehomi önderliğindeki Haganah B’nin üyelerinin yarısı Haganah saflarına geri döndü.¹⁴⁰ Böylece Haganah tüm Filistin’de Yahudilerin savunma birliği oldu. Ancak bir süre toparlanan Haganah B, Irgun Z’vai Leumi adını alarak faaliyetlerine devam etti. Irgun Örgütü, her ne kadar sayıca Haganah kadar büyük olmasa da hedefe yönelik saldırıları ve bunların etkileri bakımından Filistin Manda Yönetimi’ni zor durumda bırakmıştır. Öte yandan, ilerleyen dönemde Haganah, Irgun Örgütü ile ortak faaliyetlerde bulunmuş ve Irgun Örgütü’nün yanında yer almıştır. Bu da Irgun Örgütü’nün başarısı olmuştur. Böylece politik anlamda olmasa bile paramiliter anlamda Sosyalist Siyonizm ile Revizyonist Siyonizm ortaklık yapmıştır. Bu da gelecekteki İsrail Savunma Kuvvetleri’nin temelini atmıştır.

---

¹³⁷ Shavit, s.96.

¹³⁸ **Avraham Tehomi (1903-1990):** Irgun Örgütü’nün kurucusudur. Bkz. <https://www.jewishvirtuallibrary.org/avraham-tehomi> (Erişim Tarihi 28/06/2018 19:22)

¹³⁹ Joseph Heller, *The Stern Gang: Ideology, Politics and Terror*, 2.edition, 1940-1949, Oxford, Routledge, 2004, p.31.

¹⁴⁰ Wagner, s.77.

3.2.1. Irgun'un İdeolojisi

Irgun Örgütü'nün ideolojisi onu kuranların bağlı olduğu Siyonist Revizyonist Parti'nin ideolojisi ile ortaklı. Bu nedenle, öncelikle Siyonist Revizyonistlerin ideolojisini bilmekte fayda vardır. İlk olarak, Siyonist sağ kanadın entelektüel sahası bir hayli eklektik özelliğe sahipti. Jabotinsky ve Achimeir yoluyla Batı Avrupa Pozitivizmi, Rus Slav ekolü, Polonya'nın messiyantik ulusçuluğu, Alman neo-romantizmi, Nietzsche¹⁴¹ ve Spengler¹⁴² gibi düşünürlerin bu akımda etkileri vardı.

Siyonist Revizyonist hareketin partisi olan Hatzohar'ın kurucuları kendi platformlarını yeni bir ulusal ideolojiden çok operasyonel bir Siyonist program üstünde kurmuşlardı. Onlar için "ideoloji", solun entelektüel dünyasına ait bir deyimdi. Öte yandan Jabotinsky, Betar'ı kuran milliyetçi gençlerle görüştüğü zaman onlara sadece operasyonel politik program sunmakla kalmadı: milli aktivist bilinç, milli şuur ve milli kültürü onlara aşılama çalıştı. Jabotinsky, Betar üyelerinin ideoloji ihtiyacından çok milli tarihi şuuruna yani Weltanschauung'a sahipti.¹⁴³

Öte yandan Polonya, Revizyonistler için romantik nasyonalizmin tipik bir ülkesiydi. Bu ülke ulus inşası içinde olduğu halde Revizyonistleri etkilemiş ve aynı şekilde Revizyonistler ulus inşasına yönelmişlerdi. Kendilerinin de bunu yapmak için milli bir kültüre sahip olduklarını iddia ediyorlardı. Polonya, Revizyonistler açısından bir modeldi. Revizyonist literatürün ve davranış kodlarının çoğu Polonya tarihi, Polonya değerleri, Polonya ethosu¹⁴⁴ ve ulusal varlıkları üstüne modellenmişti. 1930'lar boyunca Polonya, Revizyonistler tarafından sadece politik ve askeri bir müttefik olarak değerli

---

¹⁴¹ **Friedrich Nietzsche (1844-1900)** : Alman filozof ve kültür eleştirmeni. Konvansiyonel felsefi fikirler ve modernlikle ilintili sosyal ve politik takva kadar Avrupa'nın geleneksel din ve ahlak anlayışına karşı uzlaşmaz eleştirileriyle ünlüdür. Bkz. <https://plato.stanford.edu/entries/nietzsche/> (Erişim Tarihi: 12/07/2018 22.31)

¹⁴² **Oswald Spengler (1880-1936)** : Alman filozof. Decline of the West adlı eseriyle tanınmıştır. Bkz. <https://www.oswaldspenglersociety.com/oswald-spengler> (Erişim Tarihi: 14/07/2018 15.49)

¹⁴³ Shavit, s.20.

¹⁴⁴ **Ethos**: Modern Latince ve Yunanca'dan alıntı bir kelime olup bir kültürün, dönemin ya da topluluğun kendini davranışları ve özlemlerinde gösteren karakteristik ruhu. Bkz. <https://en.oxforddictionaries.com/definition/ethos> (Erişim Tarihi: 26/06/2018 14.24)

görülmüyor ayrıca politik terörizm, silahlı yeraltı mücadelesi ve politik devrimin örneği ve ideolojilerine temel olarak görülüyordu.¹⁴⁵

IZL ise , Siyonist Revizyonist Parti'nin (SRP) ideolojik prensiplerini benimsemesine rağmen bu örgüt içinde değişik görüşlerde mevcuttu.İsyancıların çoğunluğu, SRP'nin Britanya yanlısı tutumu nedeniyle manda yönetimine karşı şiddetli terör eylemleri uygulamaya karşıydı.Gerçekte de liderleri Jabotinsky, 1940 yılındaki ölümüne kadar Britanya'yla işbirliğine sadık kalmayı tercih etti.İsyancıların niteliği, IZL'nin inancı ve Jabotinsky'nin Britanyacı doktrinine dayanıyordu.Bundaki amaç, Britanya'nın anti-siyonist politikasında değişim meydana getirmektir.İsyandan sonra bile IZL, Britanya'yı Yahudi devletinin ilanına kadar onları Filistin'de kalmaya ikna etmeye istekliydi.¹⁴⁶

Revizyonizm – Irgun ilişkileri, Stern grubunun IZL'den ayrılmasını meydana getiren nedenlerden biriydi.Çok başarılı bir akademik yaşamı varken Haganah Komutanlarından Avraham Tehomi tarafından silah satın alıp Filistin'de mücadele etmesi için davet edilen Avraham Stern¹⁴⁷ Irgun örgütünün bakış açısına edebi ve şiirsel bir açıklama getirmiş ve daha sonra Irgun örgütünün marşı haline gelecek olan Meçhul Askerler marşını yazmıştı.¹⁴⁸Irgun örgütünden ayrılması sonrasında kurduğu Stern grubu ise Irgun'dan daha radikal fikirlere sahipti ve terör eylemlerinin Britanya emperyalizmini yok etmenin tek yolu olduğunu düşünüyordu.SRP ile görüş farklılıklarına rağmen IZL, kendisini güçlü sosyalist kampın sağında konumlandırıyor.

Irgun'un operasyon biçimleri Filistin dışındaki diğer gerilla hareketlerinden etkilenmiştir.Begin, İtalyan birliğinin öncüleri olan Garibaldi ve Mazzini'nin bir hayranıydı.Irgun'un ayrıca Fransız anti-nazi hareketi olan The Maquis ile bağlantısı da

---

¹⁴⁵ Shavit, s.25-26.

¹⁴⁶ Shaul Zadka,**Blood in Zion How the Jewish Guerrillas drove the British out of Palestine**, London, Bookcraft (Bath) Limited, 1995, s.21.

¹⁴⁷ **Avraham (Yair) Stern** (1907-1942) Irgun Örgütü'nün kurucularından ve sonrasında Stern Grubu'nun kurucusu Britanya askerleri tarafından öldürüldü. Bkz. <http://www.zionistarchives.org.il/en/AttheCZA/Pages/Stern.aspx> (Erişim tarihi: 28/06/2018 20:27) http://en.lehi.org.il/?page_id=6753 (24 / 09 / 2018 16.58)

¹⁴⁸ Heller, s.24.

vardı. Örgütün eğitim programında İrlanda isyanı¹⁴⁹, İtalyan Risorgimentosu¹⁵⁰, Boer Savaşı¹⁵¹ ve Yunan isyanı¹⁵² hakkında bazı dersler de vardı.Filistin’de yaptıkları birçok yayında kendilerini dünyadaki anti - emperyalist direniş hareketleri ile karşılaştırıyorlardı ve kendilerini gelecekteki Yahudi ordusunun bir çekirdeği olarak görüyorlardı.¹⁵³

Özetle;bu örgütün ideolojisi, bağlı bulunduğu hareketle ortak olmakla birlikte bu hareketin ideolojisinin sahadaki uygulamasını yansıtıyordu.Dolayısıyla, Revizyonist hedefleri uygulamak için terör faaliyetlerinin başarısı onlara göre büyük önem arz ediyordu.Irgun, Filistin Manda Yönetimi’nin sona ermesindeki rolüyle bunu bir ölçüde başarmıştır.

¹⁴⁹ **İrlanda İsyani:** 24 Nisan 1916’da meydana gelen ve Paskalya Ayaklanması olarak da bilinen isyan bir grup İrlanda milliyetçisinin 1600 takipçisiyle birlikte İrlanda Cumhuriyeti’ni ilan etmesiyle başladı.Bir hafta içinde isyan bastırıldı ve 2000’den fazla kişinin ölümü ya da yaralanması ile sonuçlandı.İsyanın liderleri asıldı.Bkz. (<https://www.history.com/topics/british-history/easter-rising> Erişim Tarihi: 07/07/2018 19.34) Bkz. Richard Grayson – Fearghal Mc Garyy, **Remembering 1916, The Easter Rising,the Somme and The Politics of Memory in Ireland**, London,Cambridge University Press, 2016, 290 s.

¹⁵⁰ **İtalyan Risorgimentosu:**İtalyanca’da yeniden yükseliş anlamına gelen 1861 yılında İtalya Krallığı’nın kurulmasıyla zirveye ulaşan 19.yüzyıl İtalyan Birliği hareketine verilen addır.Bkz. (<https://www.britannica.com/event/Risorgimento> Erişim Tarihi:07/07/2018 19.27) Bkz.Lucy Riall, **The Italian Risorgimento: State, Society and National Unification**, London, Britain, Routledge, 2002, 192 s. Bkz. Derek Beales, Eugenio F. Biagini, **The Risorgimento and the Unification of Italy**, London and New York, Routledge , 2014, 314 s.

¹⁵¹ **Boer Savaşı:** Güney Afrika Savaşı ya da Anglo-Boer Savaşı olarak da bilinen 1899-1902 yıllarında Güney Afrika’daki özerk kolonilerle Britanya arasında meydana gelmiştir.1902 yılında Vereeniging Barış Anlaşması ile sona ermiştir.Bkz.

(<http://www.nationalarchives.gov.uk/pathways/census/events/britain5.htm> Erişim Tarihi:07/07/2018 19.42) Bkz. <https://www.encyclopedia.com/history/asia-and-africa/southern-african-history/boer-war> Erişim Tarihi: 24 / 09 / 2018 16.06) Bkz.Peter Warwick, **Black People and The South African War 1899-1902**, Britain, Cambridge University Press, 1983, 226 s. Bkz. Denis Judd, Keith Terrance Surridge, **The Boer War: A History**, London and New York, I.B.Tauris, 2013, 352 s.

¹⁵² **Yunan İsyani:**Yunan Bağımsızlık Savaşı olarak da bilinen Yunanlıların Osmanlı İmparatorluğu’na karşı isyan etmesi ve Yunanistan Krallığı’nın kurulmasıyla sonuçlanan 1821-1832 yılları arasında gerçekleşen isyan.Bkz. (<https://www.britannica.com/event/War-of-Greek-Independence> Erişim Tarihi: 07/07/2018 21.23) Bkz.David Brewer, **The Greek War of Independence: The Struggle for Freedom from Ottoman Oppression**, London, Britain, Overlook Duckworth, 2011, 393 s. Bkz.Douglas Dakin, **The Greek Struggle for Independence, 1821-1833**, USA, University of California Press, 1973, 344 s.

¹⁵³ Zadka, s.24.

3.2.2. Irgun Örgütü'nün Yönetim Kadrosu'nun Gelişimi ve Yapısı

Irgun örgütü, bir yönetim kadrosu oluşturarak bu kadronun önderliğinde bir yapılanmaya gitmiştir. Yönetim kadrosu örgütün stratejisi ve faaliyetleri konusunda kararlar almış ve ilgili birimleri bunları uygulamakla sorumlu tutmuştur. Örgüt; yönetim kadrosunun gelişimi ve yapısı olarak iki alt başlıkta incelenmiştir.

3.2.2.1. Yönetim Kadrosu'nun Gelişimi

Irgun örgütü, kuruluş aşamasında Kudüs ve civarında yoğunlaşmıştı ve de Sohba adı verilen bir grup İbrani üniversitesi öğrencisinden oluşmaktaydı. Bunlar organizasyonun ilk eğitimlerinden geçmiş ve Irgun'un gelişmesinde anahtar rolünde bulunmuşlardı. Grubun önde gelen isimlerini David Raziell, Avraham Stern, Hillel Kook¹⁵⁴ ve Hayim Shalom Halevi meydana getiriyordu.¹⁵⁵

1937 yılında yeni bir örgüt olarak Irgun, esasında Araplara karşı misillemeci bir terörist saldırıya başladığı zaman ortaya çıktı. Bu grup 1939 yılında Beyaz Kitap yayımlanıp Yahudi göçüne sert sınırlamalar empoze edilince Britanya hedeflerini içeren terör eylemlerini genişletti. Ancak Britanya Nazilere karşı İkinci Dünya Savaşı'na girince Irgun savaş süresince Britanya'ya karşı ateşkes ilan etti.¹⁵⁶ Tüm dünyada Yahudi liderler, Britanya'nın Nazileri yenme teşebbüsü etrafında birleştiler. Bununla birlikte İngilizlerin son Filistin politikasını değiştirmekte de kararlardı. Bu dönemde Nazilerce Filistin'in muhtemel bir işgalinden korkan Haganah liderleri Britanya ordusuna gönüllü

¹⁵⁴ Daha sonra Irgun Örgütü'nün faaliyetlerini tanıtmak ve destek bulmak için ABD'ye bir delegasyonla gönderilmiştir.

¹⁵⁵ Yahuda Lapidot, **The Irgun, A short History**, Israel, Jabotinsky Institute, 1999, s.15.

¹⁵⁶ Bruce Hoffman, **The rationality of terrorism and other forms of political violence: lessons from the Jewish campaign in Palestine**, 1939-1947, s.261.

kaydoldular.Britanya onları eğitip silahlandırdı ve Vichy Fransa'sı¹⁵⁷ yönetimindeki Suriye'de istihbarat toplamakla görevlendirdi.Ayrıca Nazi işgaline karşı düşman hatları arkasında bomba yapımı ve sabotaj konusunda da onları eğittiler.Ancak Britanya ile Filistin Yahudi yönetimi arasındaki işbirliği uzun sürmedi.¹⁵⁸ 1940 yılında Jabotinsky, Nazilere karşı Müttefiklerin yanında savaşacak bir ordu kurmak niyetinde olduğu için destek bulmak niyetiyle Amerika Birleşik Devletleri'ne gitti ancak burada 4 Ağustos'ta ağır bir kalp krizi geçirdi ve öldü.¹⁵⁹Ardından David Razieli'nin Irak'ta 1941 öldürülmesiyle örgütün başına Menachem Begin geçti.¹⁶⁰

Yeni yönetimin Irgun direnişi stratejisini belirleyen olaylar ise şöyle özetlenebilirdi: İlki Nazi hâkimiyeti altında Avrupa Yahudiliğinin düştüğü durumdu. İkincisi Beyaz kitabın 1944 yılında sona ermesiydi ki gelecekteki Yahudi göçünü engelleyecekti. Üçüncüsü Irgun'un liderlerinin kendiliğinden Britanya'ya karşı ateşkes ilan etmesiydi -ki olası bir saldırı Britanya'ya zarar verip Almanya'ya yardım edebilirdi.Bu yüzden ateşkes ilan edilmişti.- Ancak İkinci Dünya Savaşı'nın sona ermesine doğru direnişi yenileme Irgun yüksek kumandasını yeniden pozisyon kurmaya teşvik etti.Irgun'un yeni yönetiminin planı Britanya'yı askeri olarak yenmek değil tedhiş eylemleriyle hükümetin prestijini küçültmek ve Filistin'i kontrol altına almaktı. Irgun böylelikle yeni liderinin direktifiyle 1 Şubat 1944'te İsyan'ın ilanı sonrası terör eylemlerine başladı. (Bkz.EK-3)

Irgun Örgütü'nün başarısındaki etmen yönetim kadrosunun işbirliği halinde hareket etmesi ve liderliğinin örgütün başarısında kilit rol oynamasıydı.Liderleri

---

¹⁵⁷ **Vichy Fransa'sı (1940-1944):** 22 Haziran 1940 tarihli Fransız-Alman Ateşkes Anlaşması uyarınca Mareşal Philippe Pétain önderliğinde kurulan Alman işgali altında hüküm süren hükümetin adıdır.Bkz. <https://www.britannica.com/event/Vichy-France> (Erişim Tarihi:14/07/2018 16.36) Bkz. http://www.larousse.fr/encyclopedie/divers/gouvernement_de_Vichy/148768 (Erişim Tarihi: 24 / 09 / 2018 17.11) Bkz. Marc Olivier Baruch, **Le Régime de Vichy: 1940-1944**, Paris, Tallandier, 2017, 224 s. Bkz. Henry Rousso, **Le régime de Vichy: « Que sais-je ? »** n° 1720, 3.edition, Presses Universitaires de France, 2016.

¹⁵⁸ Alysa L.Ambrose, **An Historical Survey Of The British Mandate In Palestine 1920-1948: Policies Contributing To The Jewish/Arab Conflict**, Monterey, California, Naval Postgraduate School, December 2001, s.28.

¹⁵⁹ Sara Karesh and Mitchell M.Hurvitz, **Encyclopedia of Judaism, Facts On File, Inc**, An imprint of Infobase Publishing, 2006, s.244.

¹⁶⁰ Hoffman, s.262-263.

öldürüldüğü vakit bu örgüt etkinliğini kaybetmiş ancak liderliğe kabiliyetli bir kişi getirildiğinde ise durum değişmişti.Öte yandan sayıca çok fazla olmayan kadronun hemen toparlanabilmesi de örgütün terör eylemlerinin başarısında önemli bir faktördür.Bütün bu gelişmelere bakıldığında İrgun bir kadro olduğu kadar bir lider örgütüdür de denilebilir.

3.2.2.2.Yapısı

İrgun'un örgüt yapısı 4 ana üniteye ayrılmıştı.İlk olarak Savaş ünitesi; terör eylemlerinden sorumluyken ikincisi olan devrimci propaganda ünitesi; Filistin'deki psikolojik savaştan sorumlu, üçüncüsü olan devrimci ordu ise savaşı ünite için bir rezerve güç olarak hareket ederken sonuncusu olan özel suikast ünitesi; Araplara karşı saldırılar için tasarlanmıştı.Ancak bu ünite 17 ağustos 1944 tarihinde kapatıldı.Bütün bunlardan sorumlu olan yüksek kumanda heyeti ise 14 üyeden oluşuyordu.Bu heyet; propaganda, istihbarat, kayıt, eğitim, yatırım, geliştirme, tıbbi hizmetler, iletişim, silah tedarik etme, dış aktiviteler, üretim, operasyonlar ve diğer askeri konulardan sorumluları.Hepsi başkumandana karşı sorumluydu ve kendilerine bağlı alt üniteleri kontrol altında tutuyorlardı.Levazım ise ekipman, silah temini ve ulaşımdan sorumluydu.İstihbarat ünitesinin başı ise iç güvenlik, Arap toplumu, kırsal alanlar, Britanya ordusu ve polisinden bilgi toplamaktan sorumluydu.Propaganda ünitesi, Özgürlük adında bir gazete, dergi ve broşür çıkarıyor ve "Savaşan Siyon'un Sesi" adlı illegal bir radyo istasyonu yönetiyorlardı.Planlama ünitesi ise gerilla aktivitelerinin planlanmasından sorumlu olup daha kompleks bir yapıya sahipti ve küçük ünitelere ayrılmıştı (1944 yılı başında Filistin'de 9 bölüm vardı).¹⁶¹

İrgun'un en büyük ve en etkin ünitesi ise İstihbarat ünitesi idi.Bu ünite kendi içinde 5 bölüme ayrılmıştı.Güvenlik departmanı; Filistin'de Britanya varlığı hakkında bilgi topluyordu.Polis, Ordu, Suç Soruşturma Bölümü, Askeri istihbarat, hükümet

---

¹⁶¹ Zadka, s.66-67.

bakanlıkları ve sansürcülük bölümünden sorumluydu. Bilgi kaynakları, normal olarak Yahudi yetkilileri ve polisleriydi. Irgunculara doğum kağıtları, nüfus cüzdanı ve diğer belgeleri sağlıyor ve onları Ortadoğu'daki olaylar hakkında bilgilendiriyordu. Bir diğer departman ise Arap toplumu ile ilgileniyor ve Arap casusları, silah satışları, Britanya ile işbirliği ve Yahudi yerleşimlerinin planları hakkında bilgi veriyordu. Üçüncü departman ise yerel ve yabancı basınla ilişkileri sürdürmekten sorumlu olup askeri sansüre uğramış haber materyalleri hakkında detaylar elde ediyordu.¹⁶² Dördüncü departmansa Yahudi toplumunun diğer bölümleri üstüne casusluk yapıyordu: Haganah, Yahudi Ajansı, Sosyalist partiler, Kibbutizm ve gençlik hareketleri vs. Bir diğer departmansa IZL'nin bilgi servisleriyle birlikte Irgun'un yayınlarını Avrupa Yahudileri ve Naziler tarafından işgale uğramış birçok ülkelerdeki yeraltı hareketlerine bilgi vermek için çevirmekle görevliydi.¹⁶³

Irgun'un ayrıca terör eylemlerinde yaralananlara yardım etmek amacıyla görevli medikal bir servisi vardı. Ancak en önemlisiyse finansal silahtı ki bu sayede Irgun terör eylemlerini sürdürmek için yeterli parayı buluyordu. Fonlar çeşitli yollarla elde ediliyordu: Banka yağması, şantaj, zengin Yahudileri tehdit, evde ve yurtdışında para biriktirme ve İngiliz kurumlarını soygun. Irgun bunu para kamulaştırması olarak adlandırıyor. Bu faaliyetler ise zirvesine 12 Ocak 1946 tarihinde bir İngiliz treninden 35 bin ekü çalındığında zirveye ulaştı.¹⁶⁴ 1947 yılı sonlarında Irgun kendi yapısında radikal değişiklik yapmaya başladı. Irgun, Britanya'nın çekilmesinden sonra kendi içinde değişikliklere gitti. Küçük gruplar halinde eylem yapmak yerine büyük gruplar kurup geniş çaplı terör eylemlerine hazırlık yapıldı.¹⁶⁵ Irgun'a böyle bir yapılanma sinyali veren şey Birleşmiş Milletler komitesinin Filistin'in paylaşılması planını kararlaştırmasıydı. 29 Ağustos 1947 tarihinde Irgun yönetimi, örgütü Filistin bazında reformları kapsamında 6 bölüme ayırdı. Ertesi yıl Britanya'nın çekilmesinden sonra IZL, Yafa şehrinden Arap silahlı güçlerini çekilmeye zorladı ve Kudüs'ün eski şehrini 1948 yılı boyunca devralmak için uğraşan en büyük Yahudi terör örgütü oldu.

---

¹⁶² Zadka, s.66-67.

¹⁶³ Zadka, s.66-67.

¹⁶⁴ Zadka, s.66-67.

¹⁶⁵ Zadka, s.68.

Sonuçta Irgun Örgütü, Filistin’de terör faaliyetlerini devam ettirmek için gereken tüm düzeneğini kurmuş ve bunu da finanse etmeyi başarmıştır.Irgun Örgütü, bundan hareketle eylemlerinde başarılı olmuştur diyebiliriz.

3.2.3.Irgun’un Stratejisi ve Propaganda Metotları

Terör faaliyetlerinin başında Irgun Z’vai Leumi (IZL), Filistin’de ani bir atılım yapamadı.Bunun nedeni imkanlarının olmamasıydı.Bu nedenle örgütün merkezi kumanda heyeti, Stern grubu tarafından bireysel suikastlere karşılık olarak sadece stratejik hedefleri -ekonomik ya da askeri olsun- saldırılarının merkezine aldı.Durmadan saldırı yapma, Filistin’deki günlük yaşamı felç edecek ve yönetilemez hale getirecekti.Bu politikanın sonucu olarak iletişim hatları, sivil ve askeri taşımacılık ve fabrikalar saldırı tehlikesiyle karşı karşıya kaldı.Irgun 1946 yılı boyunca ordu ve polis hedeflerini, havaalanlarını, istihbarat merkezi ve silah fabrikaları gibi yerleri vurdu.Kapasitesi gelişince Irgun, terör eylemleri için imkanlarını genişletti.¹⁶⁶

İrgun’un özel hedefler üzerinde yoğunlaşmaları ve onları vurmadaki başarıları isyancıların yol haritasını belirledi.Britanya otoritesi kolonyal deneyiminden dolayı prestije sahipti ancak Irgun Örgütü’nün operasyonları, onlara yönetilemez bir ülkenin elde tutulmaya değer olmadığını - insan yaşamı, insan gücü, finansal kaynaklar ve politik zarar anlamında- gösterecekti.IZL, Holokost¹⁶⁷ nedeniyle Filistin’de Yahudiler arasında meydana gelen kızgınlığı kullanmakta başarılı oldu ancak teröristlerin gücü Britanya ordusu ile karşılaştırılamayacak kadar küçüktü.Yaptıkları operasyonlar küçük, etkili ve reklam amaçlı operasyonlardan ibaretti.¹⁶⁸ Öte yandan Begin The Revolt adlı anı

¹⁶⁶ Zadka, s.19.

¹⁶⁷ **Holokost:** İbrance’de Shoah olarak da adlandırılan ve 30 Ocak 1933’te Almanya’da Adolf Hitler’in iktidara gelişinden 8 Mayıs 1945’te Almanya’nın müttefiklere teslim oluşuna kadar geçen süreye verilen addır.Bkz. Sara KARESH and Mitchell M. HURVITZ., **Encyclopedia of Judaism, Facts On File, Inc**, New York, An imprint of Infobase Publishing, 2006, s.216-217.

¹⁶⁸ Zadka, s.19.

kitabında terör eylemi yapmadan evvel hareketlerini ve amaçlarını Araplara anlattıklarını belirtir: ¹⁶⁹

“Araplara onlara zarar verme ya da onlarla savaşma niyetimiz olmadığını anlattık.Onları kurulacak olan Yahudi devletinin barışçıl vatandaşları olarak görmek hevesinde olduğumuzu anlattık.Onlara Arap yerleşimlerdeki operasyonlarımızda Arap barışı ve güvenliğine karşı en küçük bir ihlal yapmadığımızın inkar edilmez bir gerçek olduğunu bildirdik. Onları, Britanya'nın resmi olarak bize karşı kışkırtmaya ve bizi birbirimize karşı savaştırmaya uğraşmalarının temel hedefleri olduğu hakkında uyardık.”

Böylelikle IZL, Filistin'de Britanya egemenliğini sona erdirmeye niyetinde olduğunu stratejisi ve faaliyetleriyle kanıtlamış oluyordu.Ancak bu, Filistin'deki Yahudi halkının desteği olmadan tam anlamıyla başarılı olamazdı.Bu nedenle IZL, faaliyetlerinin amacını farklı propaganda araçlarıyla açıklama yolunu tutmuştur.IZL, her ne kadar kendi taraftarlarını ikna etmişse de karşıtlarını ikna etmekten uzak kalmış ve sonuçta yaptığı terör eylemleriyle büyük tepki toplamıştır.

3.2.4.Menahem Begin'in liderliği sonrası Irgun Z'vai Leumi'nin Faaliyete Geçmesi

Britanya'nın Ortadoğu'daki politikası emperyal çıkarlarına dayanıyordu.Bu da Siyonistlerin çıkarlarıyla örtüşmüyordu.Bu nedenle, manda yönetimi ve Yahudiler arasında görüş farklılıkları nedeniyle Revizyonist Siyonistler, anti-siyonist olarak gördükleri Britanya politikaları karşısında anti-britanik git gide anti-britanik bir tutum aldılar.Öte yandan İrgun liderlerinden Raziel ve Stern, gelişen bu şartlar sonrasında iki farklı karar aldı:Biri Britanya istihbaratı ile işbirliği öteki de anti-Britanya terörü uygulama idi.Irgun'un kumandanı David Raziel, örgüt içindeki Britanyacıların baskısı

¹⁶⁹ Menachem Begin, **The Revolt**, Los Angeles, Nash Publishing, 1948, s.49.

sonrası hiç kimseye danışmaksızın hapisten Irgun'un Britanya'ya ya karşı ateşkes kararını 11 Eylül 1939 tarihinde açıklamak zorunda bırakıldı: ¹⁷⁰

“Almanya karşısında savaşın akışını bozmamak için Büyük Britanya ve müttefiklerine yardım ederek üstün çaba sarfetmek için Irgun Zvai Leumi, Filistin’de Britanya hükümetine karşı zarar ve Yahudilerin Alman Nazizmi olarak bildiği en büyük düşmana yardım olabilecek tüm ofansif aktivitelerini askıya almıştır.”

Raziel’in 1941 yılında Irak’ta Britanya ordusunda görevliyken öldürülmesi hem onun faaliyetlerini yarım bıraktı hem de örgüt lidersiz kaldı. Bunun üzerine örgütün faaliyetlerine ara verildi. Aradan 2 yıl geçtikten Betar’ın Polonya kolunda bulunan Menahem Begin, atıl durumda olan Irgun Örgütü’nün liderliğine getirildi ve örgüt kısa bir süre sonra tekrar faaliyete geçti. Begin, kendini Jabotinsky’nin sadık bir öğrencisi olarak görüyordu bu onu IZL’nin Polonya hücrelerine katılmaktan önlemişti –ki bu hücrelerin aktiviteleri Jabotinsky’i oldukça üzmüştü. Betar’ın liderliğine getirilmesinden kısa bir süre sonra lidersiz kalan Irgun Örgütü’nün bu örgütün başına geçmesi bir anda bütün dengeleri değiştirmiştir. Begin, anılarında ise liderliğine getirildiği Irgun ve terör faaliyetleri hakkında kayda değer olan şu ifadeleri yazmış ve yaptıklarının terörizm olmadığını ispata çalışmıştır: ¹⁷¹

“Ancak biz terörist değildik. Latince kökenli bir kelime olan terör korku anlamına gelir. Yanılmıyorsam Terör kelimesi politik terminolojide Fransız devrimi sırasında popüler oldu. Devrimciler korku yaymak için kafaları giyotinle kesmeye başladılar. O zamandan beri terör kelimesi devrimcilerin ya da karşı devrimcilerin özgürlük savaşçıları ve baskıcıların hareketlerini tarif edegelmiştir. Herşey o terimi kullanan kişiye göre değişir. Çoğunlukla bu terim, her iki taraftan karşı olarak birbirinin komplimanlarını değiş tokuş etmek için kullanıldığı vaki olmuştur. Siyasi bir terim olan terörün tarihi ve dilbilimsel kökenleri kanıtlamaktadır ki terör bir özgürlükçü devrim savaşına uyarlanamaz. Devrim, Fransa’da olduğu gibi terörü doğurabilir. Terör Rusya’da olduğu gibi kendisinin habercisi olabilir. Ancak devrimin kendisi terör olmadığı gibi terör de devrim değildir. Devrim ya da devrimci savaş korku yaymayı amaçlamaz. Amacı bir rejimi devirmek ve yerine yeni bir rejim kurmaktır.”

Begin, 1943 yılında Irgun Örgütü faaliyete geçip ertesi yıl Şubat ayında İsyân adı altında örgütün deklarasyonu yayınlanınca daha evvel planlanan terör eylemlerini

---

¹⁷⁰ Bagon, s.51.

¹⁷¹ Begin, s.59.

uygulamaya koymuştur. Ona göre yapılan deklarasyonla birlikte IZL'nin tarihinde yeni bir dönem başlayacak ve manda yönetimine karşı peşi sıra silahlı eylemler düzenlenecekti.Daha evvel de bahsedildiği üzere Begin'in kabiliyetli bir kişi olması, atıl durumda olan Irgun Z'vai Leumi'yi harekete geçirmiştir.Revizyonist hareketin lokomotifi olan Betar rgt'nün kendinden ayrı bir örgüt olan Irgun Z'vai Leumi'yi tekrar canlandırması aslında Jabotinsky'nin hayattayken Betar'a atfettiği önemi ortaya koymuştur.Zira Betar, hem Irgun hem de Siyonist Revizyonist Parti'nin ileride kurulacak İsrail Savunma Kuvvetleri ve Herut Partisi'ne katkıda bulunması açısından bu örgütlere can suyu olmuştur.Begin ncesi Tehomi ve Raziel dönemlerinde IZL içindeki tartışmalar ve ayrılıklar yeni dönemde ise son bulmuştur.öte yandan Begin liderliğindeki İrgun rgt'nün Filistin Manda Yönetimi'ne ve Arap Halkı'na verdiği zararlar olumsuz etki yaratmış ve ileride yapılacak Birinci Arap-İsrail Savaşı'nın nedenlerinden birini oluşturmuştur.Bu açılardan IZL'deki Begin dönemi, IZL için olumlu ancak Araplar ve Britanya yönetimi açısından oldukça olumsuz bir durum olarak ifade edilebilir.

3.2.5.Irgun ve Arapların Filistin'deki Konumu

IZL, başlangıçta Araplara kurulacak bir İsrail devletinde eşit haklar ve ekonomik refah tanınacağını söylüyordu.15 Eylül 1944 tarihinde yayınladıkları "Arap komşularımıza" adlı manifestoda Araplara karşı değil İngilizlere karşı savaştıklarını ve İngilizlerin onları birbirlerine düşürmek istediğini söylüyordu. Kurulacak devlette Arapça ve İbranicenin resmi dil olacağını ve İslam açısından kutsal yerlerin Arap temsilcilerin himayesinde olacağını ilan ediyordu. Arap nüfusunun Yahudi nüfusu içinde entegrasyonu, onları Yahudi devleti içinde İsraili Araplar olarak ngrmelerinden kaynaklanıyordu.¹⁷² Ancak Araplar buna karşıydı.Onlar Yahudi devletinin kurulmasına taraftar değildi.Filistin'in büyük çoğunluğu Araplardan oluşmaktaydı.Ve bu nüfusun

---

¹⁷² Shavit, s.265.

Filistin’de kurulacak olan bir Yahudi devleti içinde azınlık olarak bulunması kabul edilemezdi.Bu nedenle, IZL, Britanya ile mücadelesinin yanında Araplarla da mücadele edecek ve Araplar’a yaptıkları katliamlar tepki çekecekti.

Irgun Örgütü, ilk başta Arapların Filistin’deki varlığını nüfuslarının çok olması ve Britanya’ya karşı bir blok oluşturmak için terör eylemlerinin bir hedefi olarak görmese de Jabotinsky’nin daha önce söylediği gibi Araplar her toplum gibi egemenlik haklarını savunmuş hem Britanya’ya hem de Yahudilere tepki göstermiştir.1929 yılındaki Arap İsyanları ve sonrasında yaşanan gerginlikler bu olaylar sonrası kurulan Irgun’un Araplar hakkındaki deklarasyonunu havada bırakmıştır.Zaten bir süre sonra Irgun Örgütü, kendisinden ayrılanların kurduğu Lehi Örgütü ile birlikte hem Arap halkını hem de Britanya’yı hedef alan saldırılarına başlamıştır.Dolayısıyla Irgun için Arap halkının Filistin’deki konumu, gelecekteki İsrail devletinde tehdit teşkil etmeyecek bir azınlık olarak görülmüş ve terör eylemleriyle Arap halkı yurtlarından edilmeye çalışılmıştır.Bu konuda bir ölçüde başarılı olmuşlarsa da Araplar direnişlerine devam etmişlerdir.Zaten ilerideki Arap-İsrail Savaşları da bunu açıklamaktadır.

3.3.Revizyonist Siyonizm Hareketine Bağlı Diğer Gruplar: *Berit ha-Hayal ve Berit ha- Biryonim, Berith Yeshurun, Histadrut haOvdim haLeumit ve Lohamei Herut Yisrael (Lehi)*

Revizyonist ideolojiyle bağlantılı birçok organizasyon vardı. Bunlardan birisi Berit ha-hayal idi. Bu örgüt 1933 yılında Polonya ordusunda hizmet etmiş eski askerler tarafından kurulmuştu.¹⁷³1935 yılına kadar örgütün Polonya içinde 300 kolu vardı ve üye sayısı 10 bine kadar varıyordu.Örgüt, Mareşal Pilsudski’nin¹⁷⁴Polonya lejyonundan örnek alınarak kurulmuştu.1937’den sonraysa üyelerinin bir kısmı IZL’ye katılıp Polonya yetkililerinin yardımıyla askeri eğitim almaya başladı. Bu örgütün elebaşlarının birkaçı

¹⁷³ Azriel Shohet, *The Jews of Pinsk, 1881 to 1941*, USA, Stanford University Press, 2013, s.643.

¹⁷⁴ **Jozef Pilsudski** (1867-1935) Polonya’nın ilk Cumhurbaşkanı (1918-1922) ve sonrasında Savunma Bakanı (1926-1935) Nazi Almanyası’na karşı direnişiyile tarihe geçmiştir.Bkz. <https://www.britannica.com/biography/Jozef-Pilsudski> (Erişim Tarihi : 28/06/2018 19:30) Bkz. Waclaw Jędrzejewicz, **Pilsudski: A Life for Poland**,New York,USA, Hippocrene Books, 1990, 385 s.

Betar üyesiydi ve Betar'ın kardeş birimi olarak görülmüyordu.İkinci bir grup ise 1933 yılında dindar öğrenciler tarafından kurulan Berit Yeshurun idi ve bunun üye sayısı 1935 yılına kadar 7000'e kadar yükselmişti.Diğer bir grup olan Berit ha-Biryonim , adını İkinci Tapınak Dönemi'ndeki Yahudi isyancılardan almıştır.Bu grup Achimeir'in devrimci siyonizmin temelinde bir örgüt oluşturma isteğinden meydana gelmiştir.Örgüt, Mussolini'den çok Lenin'in devrimci pratik metodunu benimsemişti.¹⁷⁵ Çoğu kez sembolik gösteriler düzenliyorlardı ve 1930 yılında ilk olarak İngiltere İşçi Partisi hükümetinin Kolonilerden sorumlu devlet bakanı yardımcısı olan Drummond Shiels' in ziyaretini protesto etmişlerdi.Shiels, onların gözünde Passfield Beyaz Kitabı'nın¹⁷⁶ yayımlanmasının sorumlusu idi.Öte yandan aynı grup, bir yıl sonra yapılan nüfus sayımını Filistin'de Arap çoğunluğuna dayalı bir temsilciler meclisi oluşturulmasına zemin hazırladığı için protesto etti.¹⁷⁷Örgüt ve bağlı yayınları, Hazit Ha-Am, Mapai ve Histadrut karşıtı propaganda yapıyordu.Onlar, sosyalizmi düşman olarak görüyor ve bu yüzden onlara göre Stalinist Komünizm¹⁷⁸ ve Mapai Sosyalizmi¹⁷⁹ arasında bir fark olmadığını ifade ediyorlardı.

1919 yılında Filistin'e göç eden, burada kurulan İbranice Akademisi'nin başkanlığını yapan, bunun dışında Revizyonist Siyonizmin ideolojik öncülerinden ünlü

---

¹⁷⁵ Colin Schindler, **The Rise of the Israeli Right**, UK, Cambridge University Press, 2015, s.90.

¹⁷⁶ **The Passfield Paper:** 1929 yılı Arap İsyanları sonrası 1930 yılı Ekim ayında Lord Passfield tarafından yayımlanan rapor.Raporda Araplar lehine bazı ifadelere yer verilirken Britanya'nın hem Yahudi hem de Araplara karşı yükümlülüklerini,yerine getirme niyetinde olduğu belirtiliyordu. Bkz. <https://www.jewishvirtuallibrary.org/the-passfield-white-paper> (Erişim Tarihi: 09/07/2018 22.18)

¹⁷⁷ Shindler,**The Rise of the Israeli Right**, s.90.

¹⁷⁸ **Stalinist Komünizm:** Sovyetler Birliği genel sekreteri Joseph Stalin'in 1929-1953 yılları arasında uyguladığı yönetim metodu ve politikalara verilen addır.Bu metot,terör rejimi ve totaliter yönetimle bağdaştırılır.Bkz. <https://www.britannica.com/topic/Stalinism> (Erişim Tarihi: 15/07/2018 17.40) Bkz. Martin Mccauley, **Stalin and Stalinism**, New York, USA, Revised 3rd Edition, Routledge, 2013, 208 s.

¹⁷⁹ **Mapai Sosyalizmi:** 1930 yılında kurulan ve liderliğini David Ben Gurion'un yaptığı siyasi partidir.Etnik temelli bir sosyalizm fikrini benimsemiştir.Sınıf işbirliğini ve ulusun üstünlüğünün devrimci deklarasyonlarla birleştirilmesini savunmuştur. **Bkz. Zeev Sternhell**, **The Founding Myths of Israel: Nationalism, Socialism, and the Making of the Jewish State,USA, Princeton University Press, 1997. Bkz. Nadav Gershon Shelef**, **Evolving Nationalism: Homeland, Identity, and Religion in Israel, 1925-2005, USA, Cornell University Press, 2010.**

tarihçi Joseph Klausner¹⁸⁰’in tarihi yazılarında ve Uri Zvi Greenberg’in şiirlerinde örgüt, Sicari¹⁸¹ ile karşılaştırılıyordu.Sicari silahlarına sahip Yahudi radikal dindarlarının hem Romalılara hem de ikinci tapınak döneminde¹⁸² Yahudi ılımlılara karşı çarpışmasını bu örgütle karşılaştırıyordu.¹⁸³Diğer bir örgüt ise Filistin’de kurulan Ulusal İşçi Federasyonu (Histadrut haOvdim haLeumit) idi.1934 yılında ana akım Sosyalist Siyonizmin hakimiyetinde bulunan Histadrut’a karşı 1934 yılında kurulmuştu.¹⁸⁴Filistin’e gelen Revizyonist işçilerin derin bir ideolojik farkındalıkları vardı ancak bir sınıf bilincinden yoksunlardı.Ancak Histadrut ile işbirliğine gitmekten sakınıyorlardı.Histadrut’u reddeden işçilerin varlığı, revizyonist liderliği kendi işçi federasyonlarını kurmaya zorladı.Yeni birlik, sadece bir ticaret birliği olmayacak ve Histadrut’ un profesyonel ve ekonomik görevlerini de yerine getirecekti.¹⁸⁵İşte tüm bunların sonucunda Revizyonist ulusal işçi federasyonu küçük bir işçi birliği olarak kuruldu. Amacı iş sağlamak, işçi güvenliğini korumak ve üyelerine sosyal hizmet servisi sunmaktı.

Genel olarak değerlendirildiğinde farklı amaçlarla kurulan ancak hepsi de kendi ideolojilerinin doğrultusunda Sosyalist Siyonizmin örgütlerine karşı üyelerini savunmak ve revizyonist hareketin hedeflerini gerçekleştirmek olan bu gruplar, her ne kadar etkinlikleri sınırlı olsa da Filistin’in siyasi tarihinde yerlerini almıştır.Bu örgütlerden kimisi terör eylemleri gerçekleştirmek için kurulurken kimisi de Sosyalist Siyonistlerin

---

¹⁸⁰ **Joseph Gedaliah Klausner (1874-1958)** Edebiyat eleştirmeni, tarihçi ve Revizyonist Siyonizmin düşünürlerinden biri. <https://www.encyclopedia.com/religion/encyclopedias-almanacs-transcripts-and-maps/klausner-joseph-gedaliah> (Erişim Tarihi: 28/06/2018 19:52)

¹⁸¹ **Sicari:** Kudüs’ün yıkımı öncesindeki yıllarda Romalıları ve taraftarlarını kovmaya çalışan ve bu amacı gerçekleştirmek için öldürmeye başvuran Yahudi isyancılara verilen isim.Sicari kelimesi pelerinlerinin içinde düşmanlarını öldürmek için taşıdıkları Latince kökenli sicae yani hançer kelimesinden gelmiştir.Bkz. ed.Isidore Singer, **The Jewish Encyclopaedia**, NewYork, Funk and Wagnalls Company, 1901.

¹⁸² **İkinci Tapınak Dönemi:** Kudüs’te bulunan Birinci Tapınağın milattan önce 586 yılında Babilliler tarafından yıkılmasından 50 yıl sonra sürgünden dönen Yahudiler İkinci Tapınağı 3 yıl içinde inşa etti.Böylece İkinci Tapınak Dönemi başladı.Kral Herod tapınağı eklemeler yaparak genişletti.Romalılar,milattan sonra 60 yılında Yahudi isyanını bastırırken bu tapınağı yıktılar.Böylece İkinci Tapınak Dönemi sona erdi.Bkz. Sara KARESH, Mitchell M HURVITZ,**Encyclopedia of Judaism**,New York,**Facts On File, Inc**, An imprint of Infobase Publishing, 2006, s.515. Bkz. ed.Isidore Singer, **The Jewish Encyclopaedia**, NewYork, Funk and Wagnalls Company, 1901, s.97-98.

¹⁸³ Shavit, s.88.

¹⁸⁴ **Craig Phelan**, Trade Union Revitalisation: Trends and Prospects in 34 Countries, **Switzerland, Peter Lang, 2007, s.448.**

¹⁸⁵ Shavit, 94.

hakimiyetinde bulunan Histadrut'a karşılık kendi Histadrut'larını kurmuşlardır.Sonuçta Revizyonist Siyonistlerin mikro-kurumsallaşması açısından bu örgütler önem arz etmektedirler.

3.3.1.Lehi

1919-1948 yılları arasında Filistin'de bir Yahudi devleti kurulmasına yönelik çabalarda bazı Filistinli Yahudiler ılımlı politik faaliyetten memnun değildi.Ayrılkçı fikirlere sahip Porshim denilen grup ılımlı görüşlere sahip Yahudi çoğunluğa karşı idi.Bu gruba göre aktif ve şiddetli mücadele ile bağımsız Yahudi devleti kurulabilirdi.Porshim denilen bu grup içinde en aşırısı ise Lehi denilen gruptu.Ve bu gruplar Haganah ile işbirliğine de karşıydı.¹⁸⁶ ¹⁸⁷1940 yılının sonlarında kurulmuş olan Lehi ise, 1930'ların sonunda Haganah'tan ayrılanların kurduğu IZL içinde ortaya çıkmış radikal milliyetçi ve mesiyani görüşlere dayanan pratik ve acil çözümler öneren bir gruptu.Lehi, Avraham Stern önderliğinde kurulmuştu.Stern öldükten sonra Lehi adını alan örgüt¹⁸⁸, Büyük Britanya'nın Ortadoğu'daki çıkarlarının İkinci Dünya Savaşı'nın çıkması sonucu değişime uğradığı kanısındaydı.

Lehi mensupları, İkinci Dünya Savaşı boyunca Britanya ile ateşkes anlaşmasına muhalefet etti.Hatta “*Düşmanımın düşmanı dostumdur.*” diyerek Almanya ve İtalya hükümetleri ile yakınlaştılar.¹⁸⁹Lehi, bunun dışında Avrupa Yahudilerinin kurtarılması amacıyla Nazi güçleriyle irtibata geçti.Ancak bu durum, kitlesel göçe imkan vermektten öte Filistin'in Britanya güçlerince boşaltılmasını ve mihver güçler tarafından işgali sonucunu doğuracaktı ki bu, hem çoğu Siyonist hem de İngilizler tarafından ulusal bir ihanet anlamına geliyordu.Gerçekte Lehi, kendisi tarafından temsil edildiğini düşündüğü güncel milliyetçi amaçlarla Nazi-Alman vizyonuna sahip yeni Avrupa düzeni arasında bir birliktelik teklif etmişti.Bununla Lehi, aslında totaliter ve milliyetçi bir Yahudi

---

¹⁸⁶ Shlomo Shpiro, “The Intellectual Foundations of Jewish National Terrorism:Avraham Stern and the Lehi”, Vol:25,Issue:4: The Intellectuals and Terror: A Fatal Attraction , 2013, Terrorism and Violence Journal, s.606.

¹⁸⁷ Yael Yishai, **Land of Paradoxes:Interest Politics in Israel**, New York, Suny Press, 2012, s.342.

¹⁸⁸ Bard-Schwartz, s.24.

¹⁸⁹ Wagner, s.77.

devletine yol açacak askeri ve politik bir işbirliği önermişti.¹⁹⁰Stern'in 1942 yılında ölümüyle birlikte Lehi'nin Filistin dışında müttefik bulma arayışı sona erdi ve Filistin içinde terörist etkinliklere ağırlık verdi.Lehi'nin dünya gündemine düşen ilk büyük operasyonu, 1944 yılının Kasım ayında Kahire'de bulunan İngiltere'nin Ortadoğu'dan sorumlu bakanı Lord Moyne'a suikast düzenleyerek öldürmesi oldu.

Lord Moyne'un ölümünden sonra onun yakın dostu ve dönemin Britanya hükümetinde bakan olan Sir Winston Churchill¹⁹¹, suikast dolayısıyla sert tedbirler alınması talimatını verdi.Buna göre teröristler cezalandırılacak ve Filistin'den temizlenecek ancak Yahudi nüfusunun geri kalanı göç kısıtlamasıyla cezalandırılmayacaktı.Churchill, bunu ılımlı Siyonistlerin manda yönetimine muhalif olan Yahudilerle birleşmesinden korktuğu için yapmıştı.¹⁹²Bunun sonucunda Haganah, Britanya polisi ve istihbaratının işbirliğiyle IZL'yi elimine etmek için "Av Sezonu" adı altında bir kampanya başlattı.Britanya'nın suikast nedeniyle kötü tepki vermesinden korktuğundan dolayı Lehi ve Irgun'un üyelerini tutukladı.Ve bunlardan bin tanesini Britanya yetkililerine teslim etti.Ancak bu durum Britanya'yı Filistin'den atmak için birlik olan bu iki örgütün faaliyetlerini durdurmadı.¹⁹³İkinci Dünya Savaşı sonrası Sovyetler Birliği'nin uluslararası bir güç olarak ortaya çıkmasından sonra Lehi, bu devleti Siyonizmin olası müttefiki olarak gördü. Bu yeni düşünce anlayışına göre Sovyetler birliği, Britanya'nın doğudan atılmasını öngörüyordu.Ruslar, Filistin'de ve Ürdün'ün her iki yakasında bağımsız bir devletin kurulmasına yardımcı olabilirlerdi. Bu dönemde yayımlanan birçok Lehi makalesinde de bu nedenle İngiliz emperyalizmini yeren ve Sosyalist Sovyet toplumunu öven sözler yer almaktaydı.

Lehi ve diğer örgütlerin gerçekte İngilizleri Filistin'den boşaltmaya yetecek güçleri yoktu ancak olayları etkileme gücü olarak Arap ve Yahudileri kendi aralarında vuruşmaya karşı dıştan direkt müdahaleden yoksun edecek durumdaydılar. Lehi'nin Lord Moyne suikastı dışında kayda değer bir diğer olayı ise Birleşmiş Milletler arabulucusu

---

¹⁹⁰ Shavit, s.232.

¹⁹¹ **Sir Winston Churchill (1874-1965):** 1940-1945 ve 1951-1955 yılları arasında iki defa başbakanlık yapmış Britanyalı politikacı.Bkz. <https://winstonchurchill.org/> (Erişim Tarihi: 16/07/2018 16.10)

¹⁹² Hannah Dailey, **The History and Memory of the Assassination of Lord Moyne**, USA, University of New Orleans, May 2014, s.9-10.

¹⁹³ Ian J.Bickerton, **The Arab-Israeli Conflict:A History**, London, Reaktion Books, 2009, s.69.

Kont Folke Bernadotte’u Kudüs’te 17 Eylül 1948’de öldürmesiydi.Lehi, bunun dışında Yahudi Direniş Hareketi adı altında içinde Haganah ve IZL ’nin de bulunduğu kısa süreli bir koalisyonda da rol aldı.Bu koalisyon, Kral David Oteli patlamasından sonra sona erdiyse de o zamana kadar Lehi, Haganah ve IZL kumanda heyeti arasında arabulucu bir rol oynadı.¹⁹⁴

Lehi, Irgun Örgütü’nün sağında yer aldığı ve daha az üyesi olduğu halde önemli isimlere suikast düzenlemesi ve bunlarda başarılı olması nedeniyle Filistin’deki terör örgütleri arasında ön plana çıktı.Lehi’nin saldırıları Dünya Siyonist Örgütü ve liderlerini zor durumda bıraktıysa da Britanya’yı Filistin’den çıkarmak konusunda Lehi ile işbirliğine gittiler.Lehi, Britanya karşıtlığını Siyonistlerin genel politikasına yansıtmaya da özellikle İkinci Dünya Savaşı sonrasında başarılı oldu.Lehi’nin bu açıdan rolü önemlidir diyebiliriz.

3.3.1.2.Stern Gang’in (LEHI) ideolojisi

Lehi, 1940 yılında Avraham Stern tarafından kurulmuştu. Stern, 1919-21 yılları arasında İrlanda isyanının başarısından etkilenmişti.1930’lu yıllar boyunca ise ulusal ve mesiyanik Yahudi terörün ideolojisini geliştirmişti. Stern, 1929 yılındaki isyan sırasında Haganah’a katılmıştı.¹⁹⁵ Sonrasında Hebron kentinde yaşanan katliam Stern de dahil birçok insanı gelecekte Yahudi bağımsızlığını sağlayacak bir “Yahudi silahlı gücünü” kurmaya ikna etti.Silahlı savunma gücü hem öz savunma için hem de Britanya karşısında mücadele için işe yarayacaktı. Stern bu sırada Garibaldi ve Mazzini¹⁹⁶ gibi bağımsızlık kahramanlarının yazılarından etkilenmişti.¹⁹⁷

Stern’in militan ideolojisi, anarşist terörizmin ve Yahudi geleneğinin unsurlarının bir karışımıydı.Stern, ayrıca radikal sağ kanat Avrupa muhafazakarlığından

¹⁹⁴ Shavit, s.235.

¹⁹⁵ Shpiro, s.607.

¹⁹⁶ **Guisepe Garibaldi ve Guisepe Mazzini:** İtalyan birliği için uğraşan İtalyan tarihine damga vurmuş ünlü bağımsızlık kahramanlarıdır.Bkz. <https://www.britannica.com/biography/Giuseppe-Garibaldi> (Erişim Tarihi: 16/07/2018 20.06) Bkz. <https://www.ohio.edu/chastain/ip/mazzini.htm> (Erişim Tarihi: 16/07/2018 20.08)

¹⁹⁷ Shpiro, s.608.

etkilenmişti. İrlanda'nın Britanya hakimiyeti karşısındaki mücadelesi Stern için rol model oldu. IRA'nın Britanya karşısındaki çabası, Stern ve taraftarlarını kolonyal bir güç olarak Britanya ile savaşı için fırsat olarak gördü.¹⁹⁸Stern'in felsefesi, Yahudi ulusçuluğu ve Yahudi ulusunun özgürlüğü için silahlı mücadele yapılması gereğinden ve bağımsız bir İsrail devletinin kurulması için çabasından ibaretti.Stern,Yahudi ulusunu dünya tarihinde özel bir role sahip tek bir yaratı olarak görüyordu.¹⁹⁹Stern için silahlı mücadele, bağımsızlık için tek doğal yoldu.Stern çabayı bireysel başarının ve ulusal dini görevin en üst noktası olarak görüyordu. Ona göre kendi ulusu, kendi toprağında hükümlanlığını kurmadan evvel çok uzun zaman savaşıyordu.Stern, mücadeleyi Yahudiler için evrensel bir görev olarak görüyordu.Ona göre herkes günlük hayatında diğer mesleği ne olursa olsun savaşçı olmalıydı.²⁰⁰

Stern'e göre Nazi-faşist devletlerle batı demokrasileri ya da komünistlerle sosyal demokratlar arasında fark yoktu.Ona göre bunların hepsinin onlara karşı tavrı aynıydı. Stern ve grubu, bu fikrin getirdiği görüş ayrılıkları sonucunda Jabotinsky öldüğü yıl zaten ayrılmıştı. 1940 yılı başında Yahudiler Judea, Samaria, Batı Galile ve Kuzey Negev'de arazi satın almaktan men edilmişti.Bu şartlar altında Avraham Stern, Irgun'un çoğunluğunu kendisini desteklemeye ikna edemeyince kendi grubunu kurmaya yöneldi.Yeni grup, "Irgun Z'vai Leumi b'Israel" yani İsrail'deki Irgun Z'vai Leumi ismini aldı.²⁰¹

İdeolojik ve entelektüel tartışma Lehi için hem yeni üyeler hem de halkın gözünde yasallık kazanmak için mücadelenin temel kısmı olarak algılanıyordu.Lehi, daha geniş bir Yahudi halkına ulaşmak için aylık He-hazit denilen bir bülten yayınladı.Bülten, eğitimciler ve sivil liderler gibi yerel fikir önderleri arasında dağıtıldı.Lehi, kaynakları arttığında birkaç gazete daha yayınladı.Öte yandan Stern kendini yetenekli bir şair olarak görüyordu.Bu nedenle, şiirini mücadelesi için bir silah olarak kullanmayı düşündü. Ona göre şiirdeki yeteneği, ölümcül silahın yerine geçecekti. Bunun dışında Stern, Ortodoks

---

¹⁹⁸ Shlomo Shpiro, s.608-609.

¹⁹⁹ A.g.e.s.608-609.

²⁰⁰ A.g.e.s.610.

²⁰¹ Colin Shindler, **Israel, Likud and Zionist Dream**, New York, I.B.Tauris and Co Ltd, 1995, s.22.

bir Yahudi olmamasına karşın Yahudi dini gelenekleri onun hayatında ve düşüncesinde önemli bir rol oynadı.²⁰²

Stern'in öldürülmesinden sonra daha evvel 1937 yılında Irgun'a katılan ancak fikir ayrılığı yüzünden ayrılıp Stern grubuna dahil olan ve örgütte Tel Aviv bölgesi kumandan yardımcılığı yapan geleceğin İsrail Başbakanı İzak Şamir²⁰³ ile bir Rus Yahudisi ve aynı zamanda sonradan örgütün dergisi Ha Maas'ın başeditörü olacak olan Natan Yellin Mor²⁰⁴ yerini aldı.Bu kişiler, Lehi'nin hücre yapısını organize ettiler. Yaptıkları en önemli terör eylemi ise Lord Moyne suikastı idi.Lord Moyne, Britanya'nın Ortadoğu'dan sorumlu bakanı idi.Suikasta uğramasının nedeni olarak Yahudi göçüne dair kısıtlamaların arkasındaki isim olarak gösteriliyordu.Yahudileri şok eden bu suikast sonrası Britanya ile işbirliğine gidildi.

Stern grubunun ideolojisi hiçbir zaman ulusal Yahudi mücadelesinde ana akımın bir parçası olmadı bununla birlikte bu küçük grup yaşamayı başardı ve Filistin'deki Britanya otoritelerine karşı şiddetli saldırılar uyguladı.Lehi üyelerinin Britanyalı yetkililer ile mücadelesi 1942 yılının başlarında zirvesine ulaştı.Britanya güçleri ise buna karşılık içlerinde Avraham Stern'in de olduğu Lehi liderlerini tutukladılar ve suikast düzenlediler. 1945 yılında Lehi,Yahudi direniş hareketiyle birleşerek faaliyetlerini azalttı.Bu dönem boyunca hükümet yerleşimlerine ve Britanya askeri hedeflerine terör saldırılarını ve sabotaj operasyonlarını sona erdirdiler.29 Mayıs 1948 tarihinde İsrail devletinin kuruluşundan iki hafta sonra Lehi üyeleri yeni kurulan İsrail devletinin ordusuna katıldılar.Ancak 1948 yılının Eylül ayında Britanya arabulucusu Kont Folke Bernadotte'nin suikastından sonra şüpheler Lehi üzerinde yoğunlaştı.²⁰⁵ Bernadotte'nin Birleşmiş Milletlere sunduğu Filistin'in 1947 tarihli paylaşım planında değişiklik öngören planı uyarınca Araplara Kudüs ve Negev'de daha çok bölge

---

²⁰² Shpiro, s.610-611.

²⁰³ **Yitzhak Shamir (1915-2002)** : Lehi'nin liderlerinden biri ve İsrail eski Başbakanı (1983-84 ve 1986-92) Bkz. <http://lehi.org.il/?p=3349> (Erişim tarihi:28/06/2018 20:38)

²⁰⁴ **Natan Yellin-Mor (1913-1980)** : Lehi'nin üyelerinden biri.1949-1951 yılları arasında milletvekilliği ve 1954-65 yılları arasında da İsrail'in en büyük çiftliğinin işletmeciliğini yapmıştır.Lehi örgütü ile ilgili olarak bir anı kitabı yayımlamıştır.

Bkz. <http://lehi.org.il/?p=3347> (Erişim tarihi:28/06/2018 18:14) Bkz.

https://www.knesset.gov.il/mk/eng/mk_eng.asp?mk_individual_id_t=192 (Erişim Tarihi: 24 / 09 / 2018 18.51)

²⁰⁵ Jidon Hatzionut, **La Historia del Sionismo**, Argentina, 1-40, 2015, s.35.

veriliyordu.Kudüs'teki Lehi üyeleri yeni kurulan ISK'den ayrı hareket ediyor ve Bernadotte'ü İsrail'in bölgesel entegrasyonuna bir tehdit olarak görüyordu.²⁰⁶Bu nedenle Bernadotte suikast sonucu öldürülmüştür.

Sonuç olarak Lehi, her ne kadar bir terör örgütü olsa da İzak Şamir'in İsrail başbakanı olarak atanmasından sonra Yahudi halkının nezdinde yasallık kazanmıştır. Şamir, başbakan olarak 7 yıl boyunca hizmet etmiş ve başbakanlığı döneminde Lehi müzesi ve arşivlerinin ortaya çıkarılması için bazı girişimlerde bulunmuştur.Lehi örgütü, suikast odaklı eylemleri ve diğer örgütlerden farklı olarak Britanya karşıtlığına dayalı duruşunun yanında Nazi Almanyası ve Faşist İtalya ile işbirliğini desteklemesinden dolayı tepki çekse de Britanya'nın Filistin'deki yönetiminin bitmesindeki katkısı onun İsrail Siyasi Tarihi'nde önemli bir yer edinmesine neden olmuştur.

3.4. Siyonist Revizyonist Parti ve Paramiliter Gruplarla İlişkisi

1930'ların ikinci yarısı boyunca Siyonist Revizyonist parti, Ha-zohar yürütme kurulu tarafından atanan bir merkez komite tarafından yönetiliyordu. Hem parti hem de gençlik örgütü Betar'ın, IZL ile aralarında resmi bir bağ yoktu. Ancak bunlar pratikte IZL'yi kontrol etmekteydiler.Bununla birlikte Jabotinsky'nin ölümü ve Polonya'daki IZL'nin tasfiyesi Irgun'u Filistin' deki revizyonist hareket içinde tek aktivist olarak bıraktı.Fakat Irgun'un lideri David Raziel'in 1941 yılının Mayıs ayında Irak'ta öldürülmesinden sonra örgüt faaliyetlerini durdurmuştur. Bu nedenle, Begin 1942 yılında Filistin'e vardığında kendi hareketini bozulma içerisinde buldu. Irgun içindeki bölünme henüz bitmemişti.²⁰⁷ Jabotinsky'nin Britanya ordusu içinde bir Yahudi ordusu oluşturulması hayali sol kanattaki rakipleri tarafından gerçekleştirilse de Menahem Begin'in başkanlığındaki yeni merkezi kumandanın atanması IZL'nin parti ile ilişkilerini sertleştirdi ve bunun sonucunda IZL, otonom bir örgüt haline geldi. IZL, kendilerini ad

---

²⁰⁶ Shlomo Shpiro, "The Intellectual Foundations of Jewish National Terrorism:Avraham Stern and the Lehi", Vol:25, Issue:4: The Intellectuals and Terror: A Fatal Attraction , 2013, Terrorism and Violence Journal, s.617-18.

²⁰⁷ Brenner, s.90.

hoc²⁰⁸ savaşçı olarak görmeyi reddediyordu. Onlara göre manda yönetimi sona erdiğinde yasal bir örgüt haline geleceklerdi ve Jabotinsky ile geleneğinin doğal veliahdı sayılacaklardı.²⁰⁹

Sonuçta Revizyonist hareketin terör örgütleri vasıtasıyla faaliyetlerini desteklemesi Arap halkı ve Britanya yönetimi açısından çok olumsuz sonuçları olmasına rağmen onlara göre hareketin ses getirmesi ve İsrail devleti'nin kurulması ancak silahlı yolla elde edilebilecek bir şeydi.Bu örgütler, ileride İsrail Savunma Kuvvetleri'ni oluşturacak ve Ortadoğu Siyasi Tarihi'ne geçecek bir çok facianın da nedenini teşkil etmiştir.

3.5.İrgun Örgütü'nün Terör Faaliyetleri ve Britanya'nın Aldığı Önlemler

İrgun Örgütü, kurulduktan bir müddet sonra irili ufaklı birçok tedhiş eylemine girişti.Ancak bunlardan belli başlılarının etkileri büyük oldu.Bunlardan bir kısmı manda idaresine karşı iken bir kısmı da Araplara karşı yapılmış saldırılardı.Manda idaresine karşı yapılan saldırılarda bazı önemli isimlerin öldürülmesi İngiltere'nin büyük tepkisini çekerken Araplara yönelik yapılan tedhiş eylemleri de Arap kamuoyunun tepkisini çekti ve protestolara neden oldu.İlk Irgun eylemleri Hayfa,Tel Aviv ve Kudüs'te küçük ölçekli sabotajlardı.Ancak Irgun Örgütü üyeleri bu üç eylemden memnundu.²¹⁰Bunu diğerleri takip etti.Ancak Irgun Örgütü'nün büyük operasyonlarının sebebi Kara Cumartesi olarak tarihe geçen ve Britanya'nın bu örgüt üyelerine karşı yaptığı operasyon idi.Bu operasyon sonrası Irgun Örgütü, manda yönetimini yıpratıp sona erdirmek karşı saldırıya başlamıştır.

İrgun Örgütü'nün faaliyetleri terör eylemleri olarak Britanya'yı yıpratıp manda yönetimini sonlandırmak amacıyla yapılmış olsa da sonrasında hali hazırda Yahudilerin devlet kurmasına karşı olan Araplar da hedef haline gelmiştir.Bu yüzden onlarca kişi

²⁰⁸ Ad hoc: Geçici.

²⁰⁹ Shavit, s.99.

²¹⁰ J. Bowyer Bell - Moshe Arens, s.113-114.

yaşamını yitirmiş ve yine onlarca kişi yerlerinden olmuştur. Arapların göç meselesi ilk defa bu saldırılarla gündeme gelmiştir. Bu terör eylemleri, hedefleri ve sonuçları itibariyle tartışılmaya devam etmektedir.

3.5.1. Kara Cumartesi

İrgun örgütü'nün Britanya manda yönetimi tarafından uğradığı saldırılarından biri de Kara Cumartesi adını taşıyan operasyondur. Batı Galile'ye gönderilen Britanya güçleri, 1941 yılında Almanya'nın Filistin'i işgal etme endişesi yüzünden Haganah'ın bir parçası olarak kurulan Palmach²¹¹ ünitesinin temeli olan Kibbutz Matsuba'yı araştırmaktaydı. Bu kapsamda Akka hapisanesine 27 kibbutz üyesi gönderildi. Askerlerle çatışmada 12 kibbutz üyesi 2'si şiddetli olmak üzere yaralandı ve 70 kişi tutuklandı. Toplamda 4 Yahudi öldürüldü ve 18 tanesi yaralandı. 100'den fazla Yahudi de tutuklandı. Bunlar aslında iki hafta sonra gerçekleşecek olan Kara Cumartesi denilen daha büyük bir operasyonun başlangıcıydı. Öte yandan Haziran ayı ortalarında Britanya'nın 100.000 Yahudinin Filistin'e yerleştirilmesi önerisini reddetmesine karşılık Haganah, İrgun ve Lehi'nin oluşturduğu Direniş Hareketi, 17 Haziran 1946 tarihinde Filistin'i komşu ülkelere bağlayan tüm köprüleri infilak ettirdi. Bunun üzerine Britanya Hükümeti, "Agatha" adı verilen ve Filistin'deki tüm aşırı unsurları ortadan kaldırması için Britanya'nın Filistin Manda Yönetimi Yüksek Komiseri'ne yetki veren bir operasyon yapma kararı aldı.²¹² Operasyon, Filistin'de dikkatlice planlanmıştı ve büyük bir gizlilik içinde 29 Haziran 1946 cumartesi gününün erken saatlerinde meydana geldi.²¹³ Ülke çapında hemen sıkıyönetim ilan edildi ve 17 bin asker; kurumlara ve yerleşimlere, silah ve doküman toplamak ve Haganah aktivistlerini tutuklamak için geldi. Manda yönetimi

---

²¹¹ **The Palmach:** 19 Mayıs 1941 tarihinde Haganah'ın, Almanya'nın Kuzey Afrika'daki ordusunun Mısır'ı batıdan tehdit etmesi sonucu Filistin'deki Yahudileri Almanya'dan korumak için elit bir saldırı gücü olarak kurduğu yeraltı paramiliter örgütüdür. Bkz. Karesh – Hurvitz, s.377-378. Bkz. **The Palmach** <https://www.jewishvirtuallibrary.org/the-palmach> (Erişim tarihi: 28/06/2018 20:53) Bkz. Ronald L. Eisenberg, **Dictionary of Jewish Terms: A Guide to the Language of Judaism**, USA, Taylor Trade Publications, 2011, s.306. Bkz. Ami Pedahzur, Arie Perliger, **Jewish Terrorism in Israel**, New York, USA, Columbia University Press, 2011, 243 s.

²¹² Saidel, s. 164.

²¹³ **Black Sabbath** <http://www.etzel.org.il/english/ac09.htm> (Erişim tarihi: 28/06/2018 18:16)

terör ve şiddetin kökünü kazımak için kararlıydı ve Londra'daki hükümet tarafından askeri eylem teşvik edildi. Britanya tarafından Agatha operasyonu olarak tanımlanan hadise Yişuv'u şaşkınlıkla yakaladı ve operasyon büyük ölçüde başarılı oldu.²¹⁴Bu operasyonla birçok Yahudi tutuklandı ve Rafiah'ta bulunan özel bir kampta tutuklu bırakıldı.Kudüs'teki Britanya orduları Yahudi Ajansına ait binalara girdi.3 kamyona yüklenen arşiv, manda yönetiminin merkezi olan King David oteline götürüldü.Bunlar,Yahudi direniş hareketindeki Yahudi ajansının rolünü gösteriyordu.Zira, Haganah, Irgun ve Lehi'nin Britanya karşısında anlaşmalarını gösteren metin ve Kol Yisrael denilen metin bu arşivde bulunmuştu.Buna ek olarak askerler, Yahudi Ajansı yürütme kurulu üyelerinin evlerini basıp onları tutukladılar.²¹⁵Tutuklular arasında Moşe Shertok, Bernard Joseph ve David Remez gibi önemli isimler vardı.²¹⁶Tel Aviv'de Histadrut yürütme kurulu ve Davar gazetesi ile Hapoalim Bankasında kabataslak arama yapıldı.Yine birçok Kibbutz'da tutuklama ve araştırma yapıldı.Kibbutz üyeleri pasif direniş göstermesine rağmen gözyaşı gazıyla dağıtıldılar.Kara Cumartesi boyunca 2.700 kişi ülke çapında tutuklandı ve Rafiah kampına alındı.İki gün sonra Haganah kumandası -Moşe Sneh önderliğinde- bu operasyona misillemeyi tartışıyordu.²¹⁷Ana fikir onlara göre silahlı mücadelenin Britanya'ya karşı devam etmesiydi.Buna rağmen geniş çaplı tutuklamalar, birleşik Yahudi direnişi hareketini felç etmekte başarılı olamadı.Bundan sonra Haganah kumanda heyeti, Britanya otoritelerine karşı üç operasyon uygulamaya karar verdi.İlki silah elde etmek için Bat Galim ordu kampına Palmach'ın hava akımı düzenlenmesiydi.İkincisi King David otelinin patlatılmasıydı ki orada manda yönetimi ve Britanya askeri heyeti bulunmaktaydı.Üçüncüsü ise David Brothers binasının havaya uçurulmasıydı.²¹⁸ Böylelikle Kara Cumartesi faciasının intikamı alınmış olacaktı.

Kara Cumartesi olarak anılan operasyon, aslında Britanya'nın yönetimi için sonun başlangıcıydı.Bu operasyon sonrası tüm Revizyonist Siyonistler Britanya karşısında birlik olmuş ve Filistin'de günlük yaşamı felç edecek eylemler

---

²¹⁴ Lapidot, s.81.

²¹⁵ Lapidot, s.82.

²¹⁶ **Black Sabbath** <http://www.etzel.org.il/english/ac09.htm> (Erişim tarihi : 28/06/2018 18:16)

²¹⁷ Lapidot, s.83.

²¹⁸ Lapidot, s.84.

gerçekleştirmişlerdir.Bu nedenle Kara Cumartesi operasyonu Filistin Siyasi Tarihi'nin dönüm noktalarından biridir.

3.5.2.King David Oteli Saldırısı

Kudüs'teki King David Oteli, Moseri ailesi tarafından inşa edilmişti.Otelin yapımı için bir anonim şirket kurmuşlardı ve şirket, ana olarak Mısırlı iş adamları ve varlıklı Yahudilerden oluşuyordu.7 kat olarak inşa edilen lüks binanın 200 odası bulunmaktaydı ve 1931 yılında kamuya açılmıştı.1938 yılında Britanya manda yönetimi, korunması kolay olduğundan, King David Oteli'ni merkez lokasyonu olarak seçerek otelin güney kanadına yerleşti ve burası manda yönetiminin askeri kumanda heyetine ev sahipliği yaptı.Burada ayrıca sekretarya da bulunmaktaydı.İkinci dünya savaşı boyunca King David Oteli'nin güney kanadı Britanya rejiminin merkezi kurumları olan Askeri Genel Karargah ve sekretarya ile sivil yönetime ev sahipliğini sürdürdü.Begin, The Revolt adlı anı kitabında bu oteli patlatma olayının planlamasından ise şöyle bahsetmektedir:^{219 220}

“1946 yılı baharında planımızı ilk defa olarak direniş hareketi kumandanlığına teslim ettik. Haganah kumandanlığı önce planımızı onaylamadı. Onlar Britanya idaresinin yetkililerine bir saldırıyı çok cesurca buldular. Prensipite bu saldırıya karşı değildiler. Saldırı için zamanın gelmediğini ve bunun Britanya'yı aşırı derecede kıskırtacağını ileri sürdüler. Bu planlar, birkaç ay askıda kaldıktan sonra General Barker'ın Haganah, Palmach ve Yahudi Ajansı'na saldırısından 2 gün sonra 1 Temmuz 1946 tarihinde onaylandı.”

Kara cumartesi olayından sonra Menahem Begin, Haganah genel kurulu üyelerinin başkanı Moshe Sneh'ten King David'i patlatması için bir mektup aldı.Hazırlık aşaması ve planın birkaç kez ertelenmesinden sonra 22 Temmuz 1946 tarihinde Kudüs'teki Talmud - Torah Seminerinde toplanan kumanda heyeti bir misyonla gönderildiklerini ancak hedefin ne olduğunu bilmiyordu. Üst kumanda heyeti geldiğinde kumanda heyeti, King David otelini vurmaya gideceklerini keşfettiler.Silahlar

---

²¹⁹ Begin, s.212-213.

²²⁰ Begin, s.213.

dağıtıldıktan sonra ilk birim yola çıktı ve görevleri otele otobüsle varmak ve kenarda patlayıcıların indirilmesine yardım etmekte.²²¹Bodrum kata yerleştirilen patlayıcılardan iki kişi yaralandı.Bunlardan biri olan Abramovitch yaralarından öldü.Operasyonun kumandanı olan Gidon, iki kadın teröristi uyardı ve misyonlarını uygulamalarını emretti.İki kadın terörist, bir telefon kulübesine giderek aşağıdaki mesajı otelin telefon operatörüne ve Filistin postasının editörlük ofisine bıraktılar:²²²

“İbrani yeraltı misyonu adına konuşuyorum.Otele patlayıcı yerleştirdik.Bir an evvel oteli boşaltın.İhtar edildiniz!”

22 Temmuz 1946 tarihinde Begin, sivil ölümlere sebep olmasın diye biri otele, biri Fransız konsoloslughuna diğeri de Palestine Post gazetesi olmak üzere üç yere haber verdi.²²³ Irgun üyeleri, oteli telefonla arayarak boşaltma uyarısında bulunmasına rağmen²²⁴ 25 dakika sonra büyük bir patlama Kudüs’ü salladı.Otelin tüm güney kanadını oluşturan yedi katlı bina tamamen yıkıldı.Askerî kumanda ve hükümet, sekreteryaya odalarında kaldı.Bazıları olayların farkında değildi, bazılarına da binayı terketme izni verilmedi.Böylece çok sayıda kişi enkaz altında kaldı.10 gün süren enkazın çıkarılması sonrası 91 kişinin öldürüldüğü ortaya çıktı.Bunlardan 17’si ise Yahudi idi.²²⁵

Yahudi terör örgütünün başarısı İngiltere ve dünyanın geri kalanında şok etkisi yarattı.²²⁶Patlama sonrası ortaya çıkan durumda telefonla uyarının dikkate alınmadığı, karar alma sürecinde ciddi yanlışların olduğu ve iç iletişim kanallarının işlevsiz olduğu anlaşıldı.David Ben Gurion’un aralarında bulunduğu Yahudi Ajansı üyeleri Irgun’u yaptığı saldırıdan ötürü kınadılar.5 Ağustos 1946 tarihinde Kara Cumartesi olayının bir sonucu olarak ılımlıların muhalefeti sonrası Britanya’nın Filistin’deki silahlı mücadelesini bitirme kararı alındı.Bunun üzerine Haganah çabalarına illegal göçmenleri getirerek başka bir yön verdi.Yine bunun nedeni de Haganah safları içindeki terörist

---

²²¹ Lapidot, s.87-94.

²²² Lapidot, s.88.

²²³ Bard and Schwartz, s.26.

²²⁴ Sara Karech - Mitchell M.Hurvitz, s.233.

²²⁵ A.g.e.s.233.

²²⁶ Lapidot, s.89.

mücadeleyi yatıştırırmaktı.²²⁷ Ancak birleşik direniş sona erdiğinde Irgun ve Lehi, silahlı mücadeleye tek başlarına devam ettiler. Irgun moral olarak her zamankinden daha güçlüydü. Saflarına katılan kişi sayısını ve Britanya silah depolarından çalınan silah sayısını artırmış oldular.²²⁸

King David Oteli, Britanya yönetimini bitirmek için seçilen stratejik noktalardan biriydi. Britanya'nın moralini bozma ve onu Filistin'i terk etmeye zorlamak için özellikle belirlenmişti. Saldırının başarılı olması, hem terör faaliyetlerinin devam etmesi için bir neden oluşturmuş hem de Britanya'nın prestijini sarsmıştır. Britanya, bu terör örgütleri karşısında yeni önlemler almışsa da bunda sınırlı ölçüde başarılı olmuştur.

3.5.3. Akka Hapishanesi Olayı

Akka, Osmanlılar tarafından 16. yüzyıl başlangıcında fethedilmişti. 18. yüzyıla kadar küçük bir kasaba olan Akka, bu tarihten sonra canlılık kazandı ve asrın ikinci yarısında bölgenin merkezi haline geldi. 1775 yılında şehrin muhafızlığı Cezzar Ahmed Paşa'ya verildi daha sonra Sayda ve Şam valisi olarak görev alan Paşa, burayı merkez yaptı ve burada bir kale inşa ettirdi.²²⁹ Britanya devrinde ise bu kale hapishane görevini gördü. Akka kalesi, hayli güvenli bir kaleydi. Doğu ve kuzeyde duvarlarla çevrilmiş batıda ise deniz kıyısı boyunca duvarlarla çevrilmişti. Britanya yetkilileri Arapların ve içlerinde Vladimir Jabotinsky ve Moshe Dayan'ın da bulunduğu politik mahkumları burada tutmaktaydı. Ayrıca Arap ve Yahudi mahkumları burada asmaktaydı.²³⁰ Bütün bu olumsuzluklara rağmen yer altı örgütleri, kaçma planı yapmayı bırakmadı. Irgun teröristlerinden Eitan Livni²³¹ kendisine getirilen bilgiden hapishanenin güney duvarının

²²⁷ Lapidot, s.92-93.

²²⁸ Lapidot, s.94.

²²⁹ DİA, **Akka Maddesi**, s.266.

²³⁰ Bard - Schwartz, s.26.

²³¹ **Eitan Livni (1919-1991)** : Betar ve Irgun üyesi. 1944 yılında Irgun'un baş operasyon sorumlusu ve genel yönetim kurulu üyesi olarak atandı. İsrail'in bağımsızlığından sonra milletvekili olarak görev yaptı. Bkz. <http://www.etzel.org.il/english/people/livni.htm> (Erişim Tarihi :17/07/2018 20.56)

cadde ya da vadiye sınır olduğu durumunu çıkardı. Operasyonun baş sorumlusu Amichai Paglin²³², Arap kılığında Akka'yı turladı ve bir kaçışın mümkün olduğu sonucuna vardı.²³³Daha sonra mahkumların aileleri tarafından buraya kaçak olarak patlayıcılar sokuldu -ki bunlar reçel kavanozlarının içine sokulmuştu.Böylelikle kaçış için gereken malzemeler içeri alınmıştı.Bu devrede 163 Yahudi, Akka hapishanesinde tutuluyordu.Burada 400 Arap da bulunmaktaydı.Irgun örgütünün kumanda heyeti, bunlardan 41 kişinin kurtulma ihtimali olduğuna karar verdi.Ve kimin kurtulacağına Eitan Livni'nin karar vereceğini kararlaştırdı.4 Mayıs 1947 tarihinde ise kurtarma işine başlandı.²³⁴

Dov Cohen²³⁵, operasyonun kumandanı olarak atanmıştı.Örgüt üyeleri, Britanya askeri gibi davranacaklardı.²³⁶Yanlarında getirdikleri merdivenleri kullanarak kalenin yanındaki binanın tepesine tırmandılar.Tırmandıkları nokta avantajlı olduğundan halat ve kancaları kullanarak patlayıcı dolu yükleri kalenin duvarına taşıdılar.Aynı zamanda sivil kamyonlardan biri Akka kalesinin kuzey kısmındaki girişe yanaştı ve kaleye iliştirilen patlayıcılar saat 16.22'de patlatıldıktan sonra bu kamyon, yandaki ordu kompleksini bombaladı.Duvar çöktükten sonra Irgun üyeleri, yandaşlarını bekleyen kamyonlara doldurdu.²³⁷Ve gerekli bilgilendirme ile silahlandırma yapıldıktan sonra araç konvoyu ve 3 tonluk askeri kamyon yola çıktı.Kaçakların ilk grubu bir kamyonete bindikten sonra Napolyon dağı yerine kamyoneti Haifa'ya sürdü.Ancak denizde yüzen bir grup Britanya askeri, onların üstüne ateş açtı.Şoför geri dönmeyi denediysen de kamyonet mezarlık duvarına çarptı ve ters döndü.Kaçaklar benzin istasyonuna kaçtılar ve askerler de onları takip ettiler.²³⁸Onları takip eden Britanya askerlerinin ateş açması sona erdiğinde 13 kaçıktan oluşan ilk grubun 5 kişisi öldü, 6 kişi yaralandı ve 2 kişi yara almadan

---

²³² **Amichai Paglin (1922-1978)**: Irgun üyesi.1946 yılında örgütün operasyon baş sorumlusu ve genel yönetim kurulu üyesi olarak atandı.Paglin,Yafa'yı işgal eden Irgun gücüne liderlik etti.Bkz. <http://www.etzel.org.il/english/people/gidi.htm> (Erişim Tarihi: 17/07/2018 20.52)

²³³ Lapidot, s.94.

²³⁴ Lapidot, s.94.

²³⁵ **Dov Cohen (1915-1947)** : Irgun üyesi.Irgun'un birçok saldırısında görev aldı.1947 yılında bir saldırıda öldürüldü.Bkz. <http://www.etzel.org.il/english/people/dov.htm> (Erişim Tarihi:18/07/2018 11.36)

²³⁶ Lapidot, s.111.

²³⁷ Pedahzur - Perliger, s.25.

²³⁸ Lapidot, s.113.

kurtuldu.Yaşayanlar hapse geri döndü.İkinci grup olan kamyondaki vurucu gücün üyeleri ve geri kalan kaçaklar güvenli şekilde kaçtılar. Lehi'den Haim Appelbaum²³⁹ geri çekilme boyunca yaralandı, son kamyonu kurtarmayı başardı ama sonra öldü.20' si Irgun 7'si Lehi' den olmak üzere toplam 27 kişi kaçmayı başardı.²⁴⁰9 terörist ise Britanya ordusu ile savaşırken öldürüldü.8 kaçıktan bazıları yaralanmasına rağmen yakalandı ve hapse döndüler.İngilizler yakaladıklarından 7 Irgun üyesini idam ettiler.Bunun üzerine Irgun örgütü üyeleri 2 İngiliz subayını yakalayıp idam ettiler.Bu olay, İngiltere'nin prestijini yalnız İsrail'de değil bütün dünyada önemli ölçüde sarstı.İngilizler, bu türden önlemlere hemen son verdiler.²⁴¹ Arap mahkumlar fırsattan istifade etti ve 182 kişi ayrıca kaçtı.Yabancı gazeteciler tarafından eylem, tarihteki en büyük kaçak olayı olarak yorumlandı.

Akka Hapishanesi olayı, Irgun ve Lehi örgütlerinin Britanya karşısındaki mücadelesi için gerekli kadronun kurtarılması açısından önem taşıyordu.Operasyonun başarıya ulaşması ve de karşı tarafa kayıp verdirilmesi Britanya'nın endişelerini artırmıştır.Bu olay, Filistin manda yönetiminin sona ermesine doğru giden süreçte kayda değer olaylardan bir olarak tarihe geçmiştir.

3.5.4.Deir Yasin Katliamı

İrgun ve Stern grubunun gerçekleştirdiği terör saldırılarından biri de Filistin'de bulunan 750 Arap köylünün yaşadığı Deir Yassin köyü saldırısıydı.²⁴² Amaç Kudüs'e giden yolu açmak, o yıl Araplar tarafından öldürülen Yahudiler nedeniyle morali bozulan Yahudi halkının moralini düzeltmekti.9 Nisan 1948 sabahı Deir Yassin köyüne saldıran Irgun ve Lehi çeteleri kadın, erkek ve çocuk demeden tüm köyü boşaltana kadar saldırı düzenlediler. ²⁴³ Lehi ve İrgun Örgütleri, saldırıyla yetinmeyerek “Araplara bir ders

---

²³⁹ **Haim Appelbaum (1925-1947)** : Lehi üyesi.Lehi'nin demiryolları saldırılarının kumandanlığını yaptı.Bkz. http://www.erezisrael forever.net/Resources/Resource_DictionaryOfPeople_page.asp (Erişim Tarihi: 18/07/2018 19.01)

²⁴⁰ Bard - Schwartz, p.27.

²⁴¹ Moshe Sevilla-Sharon, **İsrail Ulusunun Tarihi**,Yeruşalayim, Graph Press Limited, 1981, s.318.

²⁴² Bkz.**Deir Yassin Massacre** <https://communitycollegeoutreach.arizona.edu/sites/default/files/6.%20Doc%20B%20Deir%20Yassin%20Massacre.pdf> (Erişim Tarihi: 04/07/2018 21:00)

²⁴³ Ed.Alexander Mikariberidze, **Atrocities, Massacres, and War Crimes: An Encyclopedia** [2 Volumes]: An Encyclopedia, USA, ABC-CLIO, 2013, s.143.

vermek amacıyla” Deir Yassin köyünü yıkmayı teklif etti.²⁴⁴ Kan dökülmeden teslim olmalarına fırsat vermek için operasyondan önce hoparlörlü bir arabanın köyü dolaşarak köy sakinlerini uyarması şartıyla Begin saldırıya razı olmuştu.Yerel Haganah komutanı da isteksiz bir şekilde mutabakatını beyan ederek, saldırı için ek şartlar ileri sürmüştü.Sonuçta saldırı kararında uzlaşıldı ve 80 Irgun ile 40 Lehi mensubu baskına katıldı. Arap köylülerin direnişi karşısında Irgun-Stern grubu iki inçlik havan toplu ağır makineli ile donatılmış bir askeri müfreze istedi ve böylece başlamış olan Arap direnişi kırıldı.²⁴⁵ Saldırının sonuçlarını ise bu terör eyleminin tanıklarından olan Meir Pael ifade etmiştir.4 Nisan 1972 tarihinde Yediot Ahoronot gazetesinde yayımlanan Deir Yassin Katliamı ile ilgili ilk rapor ve 29 Nisan 1972 tarihinde ikinci olarak yayımlanan aynı konulu raporda katliamın o zamanki tanığı olan Meir Pael’in gördükleri ortaya konulmuştur.Pael “hayatımın en çirkin günü” dediği katliamla ilgili olarak yaşanan çatışmada köydekilere kadın, erkek, yaşlı ve çocuk demeden Irgun ve Lehi üyelerinin ateş açtıklarını ve 245 kişinin öldürüldüğünü belirtmiştir.Yine aynı rapora göre Irgun ve Lehi üyeleri köyü terk ettikten sonra Gadna’lı ve Kudüs’lü insanlar köyü yakmış ve onların tahminine göre bu sayı kendisince verilmiştir.

Pael, Irgun liderlerinin yıllar sonra bile kendilerini eleştirmeyi reddettiğini ve Deir Yassin katliamını önemli bir olay görererek bunun Arapların Yahudi vahşetinden korkarak göçmelerine neden olan ve Bağımsızlık Savaşı’nda önemli bir dönüm noktası olan bir olay olduğunu iddia ettiklerini ifade etmiştir.²⁴⁶Gerçekten de Deir Yassin Katliamı sonrası birçok kadın ve çocuk savaş bölgesini terk etmiştir.Filistin Manda Yönetimi’nin zayıflığı yüzünden yönetim, sivillere savaş sırasında destek verecek durumda değildi.Bu nedenle göç olmuştur.O zamandan beri Filistin yönetimi ve Birleşmiş Milletler Filistinlilerin eski evlerine geri dönüş hakkı olduğunu savunmuşlardır.²⁴⁷Saldırıdan bir süre sonra Araplar tarafından misilleme saldırısı yapıldı

---

²⁴⁴ Lapidot, s.155.

²⁴⁵ Johnson, s.612.

²⁴⁶ **Anniversary of Deir Yassin**, Journal of Palestine Studies, Vol. 1, No. 4 (Summer, 1972), s. 142-146.

²⁴⁷ Jeremy Pressman, **A Brief History of the Arab-Israeli Conflict** (May 25, 2005) , 1-18 , s.5.

ancak Arap ligi lideri Azzam Paşa'ya²⁴⁸ göre İsrail devletinin 15 Mayıs 1948 tarihinde kurulması bir yana yakın geçmişte gerçekleşmiş Deir Yassin katliamının intikamını almak için de İsrail'e, komşu Arap devletlerinin savaş ilan etmesinde etkendi.²⁴⁹

Deir Yasin Katliamı, Arap-İsrail Savaşları'nın başlama sebeplerinden biri olmasının yanında Arap ve Yahudi halklarının ortak tarihinde bulunan facialardan biridir. Her iki tarafta bunu kendi açısından yorumlarsa da bu katliam insani bir dram ve kurulacak İsrail devleti'ne karşı olan Araplara karşı bir yıldırma operasyonudur. Arapları kendi memleketlerinden kaçırma, onları göçe mecbur etme hedefleri, Revizyonist Siyonistler açısından başarılı olmuştur. Ancak, katliamın kendisi ve sonuçları ise halen tartışılmaktadır.

3.5.5. Altalena Olayı

Altalena²⁵⁰ adındaki gemi, ABD'deki Bergson Grubu'nu oluşturan Irgun üyeleri tarafından satın alınmış ve esas olarak 15 Mayıs 1948 tarihinde İsrail'e ulaşmayı amaçlayan terörist ve ekipmanlarla dolu olan bir gemiydi. Jabotinsky'nin yazılarında kullandığı takma adı bu gemiye isim olarak verilmişti.²⁵¹ Fransız hükümeti tarafından tedarik edilen silahlar Fransa'da yine bu gemiye yüklenmişti. Fransız hükümeti, Irgun Örgütü tarafından kendilerinin desteklenmesine ikna edilmişti. Fransız hükümeti, hem İsrail liderliğinin sol kanat oluşumunu zayıflatmak hem de Britanya Ajansı olarak

---

²⁴⁸ **Azzam Paşa (1893-1976)** : Mısırlı siyasetçi ve diplomat. 1945 yılında Arap Ligi'nin oybirliğiyle ilk genel sekreteri seçildi. Arap milliyetçiliğinin savunuculuğunu yaptı ve bu konu üzerinde makaleler yazdı. Büyükelçilik ve milletvekilliği yaptı. 1976 yılında Fransa'nın Cannes kentinde öldü. Bkz. Editor: *Spencer C. Tucker, The Encyclopedia of the Arab-Israeli Conflict: A Political, Social, and Military History [4 volumes]: A Political, Social, and Military History*, USA, ABC-CLIO, 2008, s.181-182.

²⁴⁹ Sharq al-Adna (Arabic Radio), 20 May 1948, 11.00 A.M., Foreign Broadcast Information Branch, Central Intelligence Agency, Daily Report, Foreign Radio Broadcasts, 21 May 1948, European Section, Near and Middle East-North African Transmitters, II 3. (CIA'in Yabancı Yayınlar Enformasyon Bölümü'nün Sharq Al-Adna'dan aldığı radyo yayınının transkripsiyonu)

²⁵⁰ **Altalena** İtalyanca'da Salıncak anlamına gelen bir kelimedir.

²⁵¹ Louis Rapoport, **Shake Heaven & Earth: Peter Bergson and the Struggle to Rescue the Jews of Europe**, West Jerusalem and New York, Israel and USA, Gefen Publishing House Ltd, 1999, s.206.

gördükleri Kudüs'teki Ürdün Emiri Abdullah²⁵², ın pozisyonunu sarsmak için İrgun Örgütü'nü desteklemekteydi.²⁵³ Begin'in dediğine göre Altalena; 900 askeriyle, 5000 tüfek, 300 Bren silahı, 150 spandau silahı, 5 tank, binlerce hava savaşı bombası ve diğer savaş ekipmanlarıyla birlikte Mayıs ortasında değil ancak Haziran ayının ikinci haftasında seyir etmeye hazırды.²⁵⁴ Daha önce de ifade edildiği gibi silah satın alınması ve organizasyondaki aksaklıklar nedeniyle geminin yola çıkması birkaç defa ertelenmişti. 1 Haziran tarihinde Irgun'un İsrail Savunma gücüne katılması anlaşması imzalanmış olduğundan Irgun tüm bağımsız silah satın alma aktivitelerini durdurmak durumundaydı bu nedenle Altalena gemisi hakkında bilgilendirme yapıldı.²⁵⁵ Ancak Paris'teki Irgun yetkilileri gemiye çok sayıda silah yüklenmesini ve 1000 teröristin gemide olduğunu saklamak istediler -eğer planları duyulursa Altalena'ya sabotaj yapılmasından korkuluyordu.-. Gemi denize açıldığında bunun haberi İsrail'deki Irgun yetkililerine verilmedi. Londra radyosu Altalena'nın hareket ettiğini haber verince olaydan haberleri oldu.²⁵⁶ Menahem Begin'in gemiye durması ve gelecek emirleri beklemesi hakkında mesaj göndermesine rağmen mesajlara cevap verilemediği sonradan anlaşılmıştı.. Bunun ardından Irgun üyeleri ve hükümet yetkilileri arasında bir dizi görüşmeler yapıldı.²⁵⁷ Begin iki istekte bulundu. Birincisi silahların beşte birinin Kudüs birliğine verilmesi ikincisi ise geri kalan silahların orduya yeni katılan Irgun birliklerine verilmesiydi. Ancak bu ikinci teklif ordu içinde yeni bir ordu oluşumuna yol açar diye hükümet tarafından reddedildi.²⁵⁸ 20 Haziran'da Altalena, Kfar Vitkin mevkiine ulaştı. Ancak sorun henüz çözülmemişti. Dan Even, Menahem Begin'e ultimatom verdi. Verilen ultimatomda ya silahları teslim edecek ya da gemiye karşı ateş edilecekti. Begin, ultimatomu cevap vermedi. Çıkan olaylar sonucu daha fazla kayba neden olmasın diye Kfar Vitkin yerleşimcileri, Yaakov Meridor²⁵⁹ -ki Begin'in vekiliydi-

---

²⁵² **Abdullah bin Hüseyin (1882-1951)** : Mekke Şerifi Hüseyin bin Ali'nin oğlu. Ürdün Emiri (1921-1946) ve Ürdün Kralı (1946-1951). 1951 yılında bir suikast sonucu öldü. Bkz. Louis Shores, **Collier's Encyclopedia: With Bibliography and Index**, 1. Cilt, USA, Crowell-Collier Publishing Company, 1964, s.17.

²⁵³ Itamar Rabinovich, **Yitzhak Rabin: Soldier, Leader, Statesman**, USA, Yale University Press, 2017, s. 21.

²⁵⁴ Begin, s.155.

²⁵⁵ Lapidot, s.185.

²⁵⁶ Lapidot, s.185.

²⁵⁷ Begin, s.155.

²⁵⁸ Lapidot, s.187.

²⁵⁹ **Yaakov Meridor (1913-1995)** : Irgun üyesi. David Razieli'nin ölümünden sonra başkumandanlığı üstlendi. 1943'te görevi Begin'e devretti. Milletvekilliği ve bakanlık

ve Dan Even arasında görüşme başlattı. Görüşme sonrası ateşkes yapıldı ve silahlar daha sonra İsrail Savunma Gücü'ne devredildi.²⁶⁰

Begin Altalena gemisindeyken Ben Gurion, Genelkurmay Başkanı Yigael Yadin²⁶¹'e gemiyi zorla alması emrini verdi.²⁶² Açılan ateş sonucu gemi yanmaya başladı. Gemidekiler suya atlayarak kurtuldular. 16 Irgun üyesi, ordu ile yapılan çatışmalarda hayatını kaybetti. 3 İsrail savunma gücü askeri ise öldürüldü. Altalena gemisinin bombalanmasından sonra 200 Irgun mensubu tutuklandı. Ancak bir süre sonra serbest bırakıldılar.²⁶³

Altalena meselesine tarihsel perspektiften bakıldığında yeni kurulan İsrail devletinin merkezileşme ve kurumsallaşma açısından ayrılıkçı örgütlere karşı bu olay sonucu başarı kazandığı görülür. İrgun Örgütü, yıllardır rekabet halinde olduğu Ben-Gurion önderliğindeki Siyonistlerin, devletin merkezden idare edilen birleşik savunma gücü oluşturma çabalarına sekte vurduğunu düşündükleri sağ kanat terör örgütlerinin etkinliklerini yok etmek istedikleri için Altalena Olayı ile darbe yemiştir. Bu olay sonucunda kurulan devletin lehine Altalena meselesi zaferle sonuçlanmıştır. Altalena'nın yok edilmesi ile Irgun Örgütü'nün etkinliği zayıflatılmış ve Haganah'ın İsrail Savunma Kuvvetleri'nin hakim unsuru olması kararlılığı İsrail devleti tarafından ifade edilmiştir. Irgun Örgütü, kazanımlarını kaybetmemek için hükümetin yanında yer almıştır. Bu da Araplar karşısında yeni kurulan devletin silahlı güçlerinde bir çatlağın oluşmaması için hükümet açısından olumlu bir gelişme olmuştur.

---

yaptı. 1995'te öldü. Bkz. <http://www.etzel.org.il/english/people/meridor.htm> (Erişim Tarihi: 18/07/2018 17.21)

²⁶⁰ Lapidot, s.187.

²⁶¹ **Yigael Yadin (1917-1984)** : Haganah üyesi ve lideri. İsrail devleti'nin genelkurmay başkanlığını yaptı. 1952 yılında görevinden ayrıldıktan sonra Kudüs İbrani Üniversitesi'nde arkeoloji okudu. Ve 1955 yılında bu alanda doktorasını tamamladı. Aynı üniversitede Arkeoloji Enstitüsü başkanlığına getirildi. Daha sonra milletvekilliği ve başbakan yardımcılığı yaptı. 1984'te öldü. Bkz. <https://www.jewishvirtuallibrary.org/yigael-yadin> (Erişim Tarihi: 18/07/2018 17.27) Bkz. Neil Asher Silberman, **A Prophet from Amongst You: The Life of Yigael Yadin : Soldier, Scholar, and Mythmaker of Modern Israel**, Boston, USA, Addison-Wesley, 1993 , 423 s. Shane Miller, **Desert Fighter: The Story of General Yigael Yadin and the Dead Sea Scrolls**, Oregon, USA, Hawthorn Books, 1967 , 178 s.

²⁶² **The Altalena Affair** <https://www.jewishvirtuallibrary.org/the-altalena-affair> (Erişim Tarihi: 18/07/2018 16.56)

²⁶³ Lapidot, s.189.

3.5.6.İrgun Örgütü'nün İsrail Savunma Gücü'ne katılması

1947 yılının Şubat ayında patlamaların baskısı altında olan Britanya, yeraltı örgütlerinin saldırılarından muzdarip bir şekilde dışişleri bakanı Ernest Bevin'in önderliğinde Filistin meselesini Birleşmiş Milletler'in (BM) gündemine taşımaya karar verdi.Aynı yılın Mayıs ayında Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, BM Filistin Özel Komitesini kurdu.Bu komite, Eylül ayında Filistin'deki Britanya manda yönetiminin sonlandırılmasını ve Filistin'e bağımsızlık verilmesini tavsiye etti.Özel komitedeki üyelerin çoğunluğu Filistin'in kurulacak olan Bağımsız Yahudi ve Arap devletleri arasında paylaşılmasını ayrıca önerdi.²⁶⁴ (Bkz.EK-4)

29 Kasım 1947 tarihinde Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda yapılan oylamada paylaşım planının (Bkz.EK-5) kabulünün ardından David Ben-Gurion önderliğindeki Yahudi Ajansı, paylaşım planını kabul etti ancak Araplar ve Irgun Örgütü bunu Filistin'in batı kısmının tamamının Yahudi devletine verilmesini istediği için reddetti.²⁶⁵Daha sonra Yahudi Ajansı, Irgun'un ortak savunma gücü oluşturma teklifine yanıt verdi ve işbirliği için görüşmeler başladı.Daha evvel yıllar boyunca devam eden iki örgüt arasındaki fikir ayrılıkları ve Irgun'un Yahudi Ajansı ve Haganah karşısında farklı politikalar sürdürmesi başta Ben Gurion olmak üzere diğer Yahudi Ajansı yöneticilerinde endişeye neden olmuş ve bu nedenle herhangi bir anlaşma gerçekleşmemiştir.

1948 yılı Nisan ayında Dünya Siyonist Örgütü yürütme kurulu, Irgun ile anlaşmayı tartışmak için toplandı.Nihayet bir anlaşma metni üstünde anlaşıldılar.Anlaşmaya göre Irgun birlikleri cephede Haganah kumandası altında olacak ve kararlar birliklere Irgun tarafından atanacak bir kumandan tarafından bildirilecekti.²⁶⁶Arap cephesine saldırı ve Britanya cephesine misilleme planları önceden onaylanmak durumundaydı.Bu planların detayları uzmanlar tarafından tartışılacaktı ve

²⁶⁴ Moshe Arens, *In Defense Of Israel: A memorial of Political Life*, USA, Brookings Institution Press, 2018, s.14-15.

²⁶⁵ Arens, s.15.

²⁶⁶ Begin, s.345-346.

Irgun yapılacak operasyonlar hakkında hazır olacaktı.²⁶⁷Irgun üyeleri onları silahsızlandırmaya çalışan Britanya'ya karşı direniş ilkesine bağlı kalacaktı.Irgun fon oluşturmada ve bu fonu biriktirmede hem İsrail hem de diasporada serbest kalacaktı.Silah edinimi karşılıklı anlaşmayla yapılacaktı.Geri kalan detaylar ise anlaşma işler hale gelmeden evvel Irgun ve Haganah tarafından belirlenecek uzmanlar ve temsilciler heyeti tarafından açıklığa kavuşturulacaktı.²⁶⁸Söz konusu anlaşma Yahudi devletinin kuruluşuna giden yolda iki örgüt arasında işleyen bir anlaşmayı kurmayı amaçlıyordu.İrgun daha evvelinde bir Yahudi devleti kurulduğu takdirde silahlarını kurulacak olan savunma gücüne devredeceğini açıklamıştı.Bunun sonucunda uluslararası güç denetiminde bulunan Kudüs -ki İrgun; Kudüs, İsrail devletinin bir parçası olana kadar Kudüs'te faaliyet sürdüreceğini açıklamıştır.- hariç İrgun, İsrail Savunma Kuvvetleri'ne (ISK) katılma kararı almıştır.

Haganah ve İrgun Örgütü arasındaki anlaşma aslında Filistin'de Yahudiler açısından bir dönemin kapandığını gösteriyordu.Her iki örgütte asıl hedefleri olan İsrail devletinin kurulmasına katkıda bulunmuş ve devlet kurulduktan sonra onun ordusunu teşkil edecek birlikleri -artık işlevlerini de tamamladıkları için- kurmak için mutabakata varmışlardır.Böylelikle yeni şartlar altında faaliyetlerini düzenli bir ordu halinde devam ettirmek amaçları olmuştur.

SONUÇ

Milattan sonra 70 yılındaki isyan sonrası yüzyıllar sürececek bir sürgün hayatına maruz kalan Yahudiler dünyanın çeşitli bölgelerine dağılmış ve bu bölgelerde yaşamaya maruz kalmışlardır.Bu bölgelerde yaşamaya başlayan Yahudiler buldukları bölgelerde çeşitli işlerle uğraşmaya başlamış ve farklı sorunlarla baş etmek durumunda kalmışlardır.Özellikle Ortaçağ Avrupası'nda farklı bir dine mensup olmaları nedeniyle baskıya maruz kalmışlardır. İspanya'da engizisyonun hışmına uğrayan Yahudilere dönemin büyük imparatorluklarından Osmanlı İmparatorluğu sahip çıkmıştır.

---

²⁶⁷ Begin, s.345-346.

²⁶⁸ Lapidot, s. 173.

18.yüzyılda gerçekleşen Fransız Devrimi sonrası dünyaya yayılan milliyetçilik, özgürlük ve eşitlik gibi kavramlar Yahudi toplumunu da etkilemiş ve yeni gelişen bu değerler sayesinde oluşan ortamda kendilerine tanınan haklardan yararlanmışlardır.Ancak bu durum uzun sürmemiş; milliyetçilik akımının da etkisiyle gelişen olumsuz ortamda Yahudiler kendilerine bir yurt arayışı içine girmiştir.

19.yüzyılın ikinci yarısında Avusturyalı gazeteci Teodor Herzl önderliğinde Sion'a dönüşü amaç edinen Siyonizm adlı akım ortaya çıkmıştır.Herzl, kutsal kitapta da bahsedilen vaad edilmiş topraklara yani atalarının topraklarına geri dönmeyi amaçlayan bu hareketle yıllardır yaşadıkları sürgün hayatına son vererek dünyadaki birçok ulusun sahip olduğu devlete sahip olmayı amaçlıyordu.

Herzl'in işte bu hedefle oluşturduğu Siyonist Kongre, ilk başta her yıl sonrasında iki yılda bir olmak üzere toplantılar düzenlemiş ve başta Osmanlı İmparatorluğu nezdinde Filistin'de yurt edinmek için girişimlerde bulunmuştur.Teodor Herzl'in 1904 yılında ölümünden sonra da toplantılar devam etmiş ve Chaim Weizmann önderliğinde Avrupa'nın önde gelen devletlerinden destek almaya çalışılmıştır.

Birinci Dünya Savaşı'nın patlak vermesi, Filistin'e hakim olan Osmanlı İmparatorluğu'nun yenilen tarafta olması, savaş sırasında İngiltere ve Fransa arasında Ortadoğu'nun kaderini belirleyecek olan Sykes-Picot antlaşması ile Dünya Siyonist Kongresi'nin girişimiyle İngiltere tarafından yayımlanan Balfour Deklarasyonu siyonistlerin devlet kurma konusundaki ideali için dönüm noktası olmuştur.Ancak tüm siyonistler bu durumdan memnun değildi.İşte bu noktada yani önemli kazanımların elde edildiğinin birçok Siyonist tarafından kabul görüldüğü vakit Vladimir Ze'ev Jabotinsky adındaki Ukraynalı bir gazeteci, Weizmann önderliğindeki Siyonist kongrenin diplomatik yoldan edindiği kazanımların yeterli olmadığını Birinci Dünya Savaşı sırasındaki gibi bir Yahudi Lejyonunun kurulmasının gerekli olduğunu diplomatik yollar dışında askeri yoldan manda yönetiminin zorlanması gerektiğini ve Herzl döneminden uzaklaşılmasını savunan açıklama ve yazılar yayımladı.Söz konusu yazılarından ötürü hapsedilen Jabotinsky kısa bir süre sonra serbest kalarak faaliyetlerini sürdürdü.Jabotinsky'e göre -ki kendisi maksimalist görüşe sahipti- Filistin'de bir Yahudi devleti için öncelikle Yahudi çoğunluğu gerekliydi.Yahudi çoğunluğunun sağlanması içinse planlı bir göç politikası gerekliydi.Ayrıca Jabotinsky, Ürdün nehrinin her iki

kısmını hem Ürdün hem de Filistin'i içeren bir Yahudi devleti kurulmasını hatta Ürdün'ün bu devlet için az sayıda nüfusuyla daha elverişli olduğunu düşünüyordu.Bu idealin gerçekleşmesi içinse Yahudilerin bir lejyona sahip olmasını ve bu "Lejyon" aracılığıyla manda yönetimini zorlamaya çalışmasını önermiştir.

Jabotinsky'nin görüşleri Siyonist örgüt tarafından kabul görmemiştir ve Jabotinsky kısa bir süre sonra Siyonist örgüt yürütme kurulundan ayrılmıştır.Kendisi görüşlerini sistematik hale getirmiş ve toplumsal bazda bu görüşleri temellendirmeye uğraşmıştır.Buna göre hedef kitlesi olarak orta sınıf ve alt-orta sınıf insanlarını seçmiştir.O sıralarda manda yönetimi üstünde etkin olan İşçi Siyonizmi ve kurdukları Kibbutz sisteminin popülerliği nedeniyle ona alternatif olarak ortaya çıkan bu harekete Revizyonist Siyonizm adı verilmiştir.Revizyonist hareket mevcut politikaların revizyonunu savunuyordu ama Yişuv'da desteği fazla değildi.Bu nedenle ilk başlarda hareket ancak Dünya Siyonist Örgütü'nde kendi görüşlerine yer bulamayan Doğu Avrupa Yahudilerinden destek görmüştür.Bu açıdan bakıldığında Revizyonist hareketin sesini duyurmak için uzun ideolojik çekişmeler yerine daha kolay etki yaratabilecek terörist harekete yönelişini anlayabiliyoruz.Revizyonistler daha evvel kurucuları arasında buldukları Haganah örgütünden ayrılarak kurmuş oldukları Yeni Siyonist Örgüt ve Siyonist Revizyonist Parti'ye destek olması amacıyla Irgun Z'vai Leumi adlı paramiliter bir örgüt kurmuşlardır.Böylelikle kitle bazlı terör eylemlerine başlamışlardır.

Bir süre sonra kurulmuş olan bu örgütte çatlak meydana gelmiş; Nazi Almanyası ile işbirliğini savunan ve kişi odaklı terör eylemlerine öncelik verecek olan LEHİ adlı bir grup meydana gelmiştir.İlerleyen zamanlarda ideolojik tartışma dışında eylemler konusunda da tartışmalar başlamış ve İşçi Siyonizmi ile Revizyonist Siyonizm sert rekabete girmişlerdir.Sonuç olarak bakıldığında Jabotinsky'nin ölümünden sonra bir süre pasif durumda kalan İrgun Z'vai Leumi yine bir Doğu Avrupa Yahudisi olan Menahem Begin önderliğinde faaliyetlerini sürdürmüştür.Tezimizin bu noktasında İsrail'in kuruluşu açısından etkisine baktığımızda Revizyonist Siyonistler, gelecekteki İsrail devleti öncesinde devlete bir hazırlık olarak siyasi kanadın sağ kısmının oluşmasına öncülük etmiş ve kendisi karşısında güçlü durumda olan İşçi Siyonizmi'nin karşısında manda yönetiminden edinilecek kazanımlar konusunda baskı unsuru görevi görmüştür.Revizyonistlerin hem Yeni Siyonist Örgüt kanadı hem de İrgun Örgütü

kanadının ABD'ye yaptığı çıkarma ve oradaki faaliyetleri sonrası ABD, Siyonistlerin tarafına geçmiştir.Revizyonistler, yaptıkları çalışmalarla günümüzde ABD'deki Yahudi lobisinin temellerini atmıştır.

O dönem Batı Avrupa burjuvazisini yanına çekmiş olan ve silahlı güçleri savunma amaçlı olarak görevlendiren Sosyalist Siyonizmin aksine Sosyolog Max Weber'in otorite tipleri arasında da yer alan karizmatik otorite tipi tanımına uyan lider özelliklerine sahip Vladimir Jabotinsky önderliğinde Doğu Avrupa burjuvazisini yanına çekmeyi başararak alternatif bir akım oluşturan ve bunun lokomotif gücü olarak Doğu Avrupa Yahudilerinin yer aldığı Betar gençlik hareketini temel alan Revizyonist Siyonizm, İkinci Dünya Savaşı öncesi yükselen milliyetçilik dalgasını da arkasına alarak güçlenmiştir. Ana akım Sosyalist Siyonizm ise İkinci Dünya Savaşı sonrası bazı eylemlerde Irgun ve Lehi örgütleri ile işbirliği yaparak savunma odaklı silahlı güç anlayışından uzaklaşmıştır.Bu da sayıca çoğunlukta olmayan bir hareket olan Revizyonist Siyonizm akımının ve ona bağlı olan İrgun Örgütü'nün başarısı olmuştur. Ancak öte yandan bu akım, Filistin'de güvenli ortamın kaybolmasında ve Arap - Yahudi çatışmasının şiddet kazanmasındaki rolü nedeniyle olumsuz etki yaratmış ve hem kendi bölgesinde hem de çevre ülkelerde başta göç ve ekonomik kriz olmak üzere insani ve politik facialara sebep olmuştur.İsrail, çevresinde Arap ülkelerinin bulunması ve bu ülkelerle yapılan savaşlar sonrası güç kazanması nedeniyle Revizyonist politikayı fiilen uzun vadede benimsemiştir.İsrail'in kuruluşundan sonraki yıllarda yapılan savaşlarda ele geçirilen yerler ve yayılcı anlayış Revizyonist hareketin İsrail siyasetinde yükselmesiyle paralel olarak gerçekleşmiştir.Bunun sonucunda Arap devletleriyle çatışmalar milliyetçi ve yayılcı duyguların artmasına neden olmuştur.Uzun yıllar süren İşçi Partisi hakimiyeti, I.Arap-İsrail Savaşı sonrası zamanla yükselen ve 1967 yılındaki II.Arap-İsrail Savaşı nedeniyle kurulan ulusal birlik hükümetine katılarak ilk defa hükümete ortak olan Revizyonist hareketin partisi Gahal'in güçlenmesi nedeniyle sarsılmış ardından 1973 yılındaki III. Arap-İsrail Savaşı'ndaki başarısızlık nedeniyle 1977 yılında yapılan seçimler sonrası yerini Revizyonist hareketi temsil eden Herut ve Gahal'in devamı niteliğindeki Likud İttifakı partisine bırakmıştır.Dolayısıyla kısa vadede olmasa da uzun vadede Revizyonist Siyonizm, İsrail devletinin kuruluşundan sonra esas olarak devletin gelişme sürecinde etkin bir akım olarak yerini almıştır.2009 yılından beri

İsrail devletini yöneten ve Irgun Örgütü'nün ardılı olan Likud İttifakı Partisi'nin son yıllardaki kitlesel başarısı da görüşlerimizi haklı çıkarmıştır.

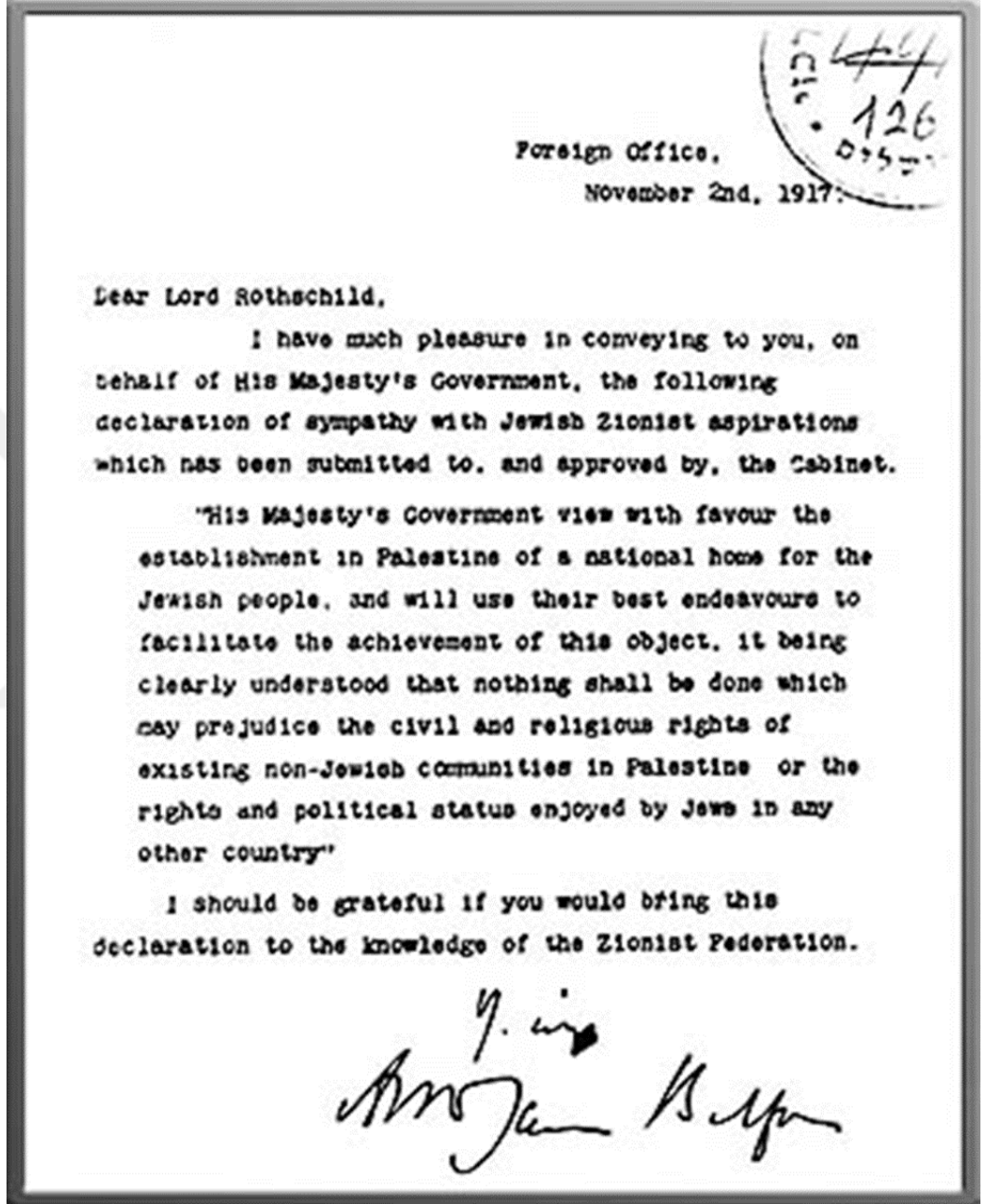
Son olarak rahatlıkla diyebiliriz ki tezimiz amacına uygun olarak daha evvel ifade edilen giriş bölümünde ifade edilen soruların cevaplarını ortaya koymada hedefine ulaşmıştır. Tezimiz alanında önemli bir boşluğu doldurmuş ve Ortadoğu Siyasi Tarihi ve Uluslararası İlişkileri alanında araştırma yapacaklara başlangıç olarak yol gösteren bir kaynak olarak literatürde yerini alacaktır inancındayız.

EK-1: BÜYÜK BRİTANYA DIŞİŞLERİ BAKANİ BALFOUR'UN LORD ROTHSCHILD'E GÖNDERDİĞİ MEKTUBUN ORJİNALİ

Kaynak:<http://www.mfa.gov.il/mfa/foreignpolicy/peace/guide/pages/the%20balfour%20declaration.aspx> (Erişim Tarihi: 15 / 09 / 2018 20.38)

EK-2: 1943 YILINDA AMERİKA'DAKİ REVİZYONİSTLERİN NEW YORK TIMES GAZETESİ'NE VERDİKLERİ İLAN

FOR SALE to Humanity

70,000 Jews

Guaranteed Human Beings at \$50 a Piece

Romania is tired of killing Jews. It has killed one hundred thousand of them in two years. Romania will now give Jews away practically for nothing.

SEVENTY THOUSAND JEWS ARE WAITING DEATH IN ROMANIAN CONCENTRATION CAMPS:

Romania Will Give These 70,000 Jews to the Four Freedoms for \$50,000 Lei (\$50) a Piece. This Sum Covers All Transportation Expenses.

Do you want something
more "Bull Brand" quality?
Do you want something of value?
If you are now busy, you may
arrange to send the story to the Editor
and state of this page.
But when you're not working on it, the
only quality and value is that you
know.

THE EDITOR

Ray H. ...

ROMANIA OFFERS TO DELIVER THESE 70,000 ALIVE TO PALESTINE

Attention Four Freedoms !!!
DO YOU WANT SOMETHING MORE "BULL BRAND" QUALITY? DO YOU WANT SOMETHING OF VALUE? IF YOU ARE NOW BUSY, YOU MAY ARRANGE TO SEND THE STORY TO THE EDITOR AND STATE OF THIS PAGE. BUT WHEN YOU'RE NOT WORKING ON IT, THE ONLY QUALITY AND VALUE IS THAT YOU KNOW.

Attention Humanity !!!
PALESTINE'S ALIENS WILL BE ACCEPTED BY THE ARRIVAL OF THESE JEWS. THE ONLY ALIENS WHO WILL BE ACCEPTED ARE THE JEWS. LEAGUES WHO ARE IN BERLIN AND THEIR JEWS IN PALESTINE.

Attention America !!!
THE GREAT BIDDINGEN BARGAIN IS FOR THE SEVENTH ONLY. IT IS AN UNPRECEDENTED OFFER!
SEVENTY THOUSAND SOULS AT \$50 A PIECE!
The Doors of Romania Are Open! Act Now!

ROMANIA OFFERS TO DELIVER THESE 70,000 ALIVE TO PALESTINE

Attention Four Freedoms !!!
DO YOU WANT SOMETHING MORE "BULL BRAND" QUALITY? DO YOU WANT SOMETHING OF VALUE? IF YOU ARE NOW BUSY, YOU MAY ARRANGE TO SEND THE STORY TO THE EDITOR AND STATE OF THIS PAGE. BUT WHEN YOU'RE NOT WORKING ON IT, THE ONLY QUALITY AND VALUE IS THAT YOU KNOW.

Attention Humanity !!!
PALESTINE'S ALIENS WILL BE ACCEPTED BY THE ARRIVAL OF THESE JEWS. THE ONLY ALIENS WHO WILL BE ACCEPTED ARE THE JEWS. LEAGUES WHO ARE IN BERLIN AND THEIR JEWS IN PALESTINE.

Attention America !!!
THE GREAT BIDDINGEN BARGAIN IS FOR THE SEVENTH ONLY. IT IS AN UNPRECEDENTED OFFER!
SEVENTY THOUSAND SOULS AT \$50 A PIECE!
The Doors of Romania Are Open! Act Now!

Conditions for a Jewish Army of Freedom and Palestinian Jews

Kaynak: <https://www.datocms-assets.com/4857/1523071030-bwfigure1-1.jpg>

(27 / 09 / 2018 13.32)

EK-3: IRGUN ÖRGÜTÜ'NÜN 1 ŞUBAT 1944 TARİHLİ İSYAN İLANI

TO THE HEBREW NATION IN ZION!

We are in the last stage of the world war. Each and every nation is now conducting its national reckoning. What are its triumphs and what were its losses? What road must it take in order to achieve its goal and fulfil its mission? Who are its friends and who its enemies? Who is the true ally and who the traitor? And who is proceeding towards the decisive battle?

[...]

Sons of Israel, Hebrew youth!

We stand at the final stage of the war, we face an historic decision on our future destiny.

The truce proclaimed when war broke out has been violated by the British authorities. The rulers of the country have taken into account neither loyalty nor concessions nor sacrifice; they have continued to implement their aim: the liquidation of sovereign Zionism.

[...]

We must draw the necessary conclusions without wavering. There can no longer be a truce between the Hebrew nation and youth and the British administration of Eretz Israel, which is betraying our brethren to Hitler. Our nation will fight this regime, fight to the end.

[...]

And this is our demand:

Rule over Eretz Israel must immediately be handed over to a provisional Hebrew government.

The Hebrew government of Eretz Israel, the sole legal representative of the Jewish people, must, immediately after its establishment, begin the implementation of the following principles:

a. establish a national Hebrew army.

b. conduct negotiations with all authorized bodies on the organization of the mass evacuation of European Jewry to Eretz Israel.

[...]

Jews!

The establishment of a Hebrew government and the implementation of its plans - this is the sole way of rescuing our people, salvaging our existence and our honor. We will follow this path, for there is no other.

We will fight! Every Jew in our homeland will fight!

[...]

Jews!

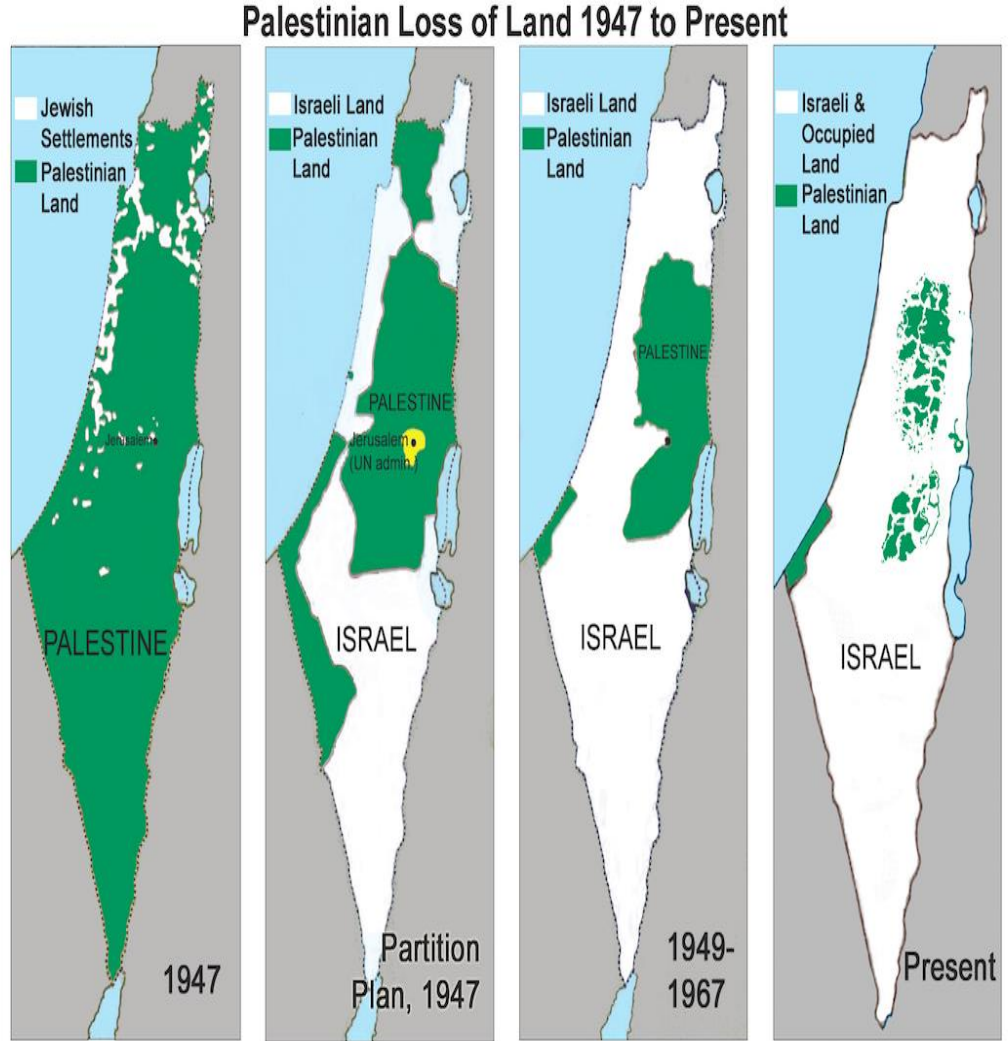
Our fighting youth will not be deterred by victims, blood and suffering. They will not surrender, will not rest until they restore our past glory, until they ensure our people of a homeland, freedom, honor, bread, justice and law. And if you help them, then your own eyes will soon behold the return to Zion and the rebirth of Israel.

May God be with us and aid us!

THE IRGUN ZVAI LE'UMI IN ERETZ ISRAEL

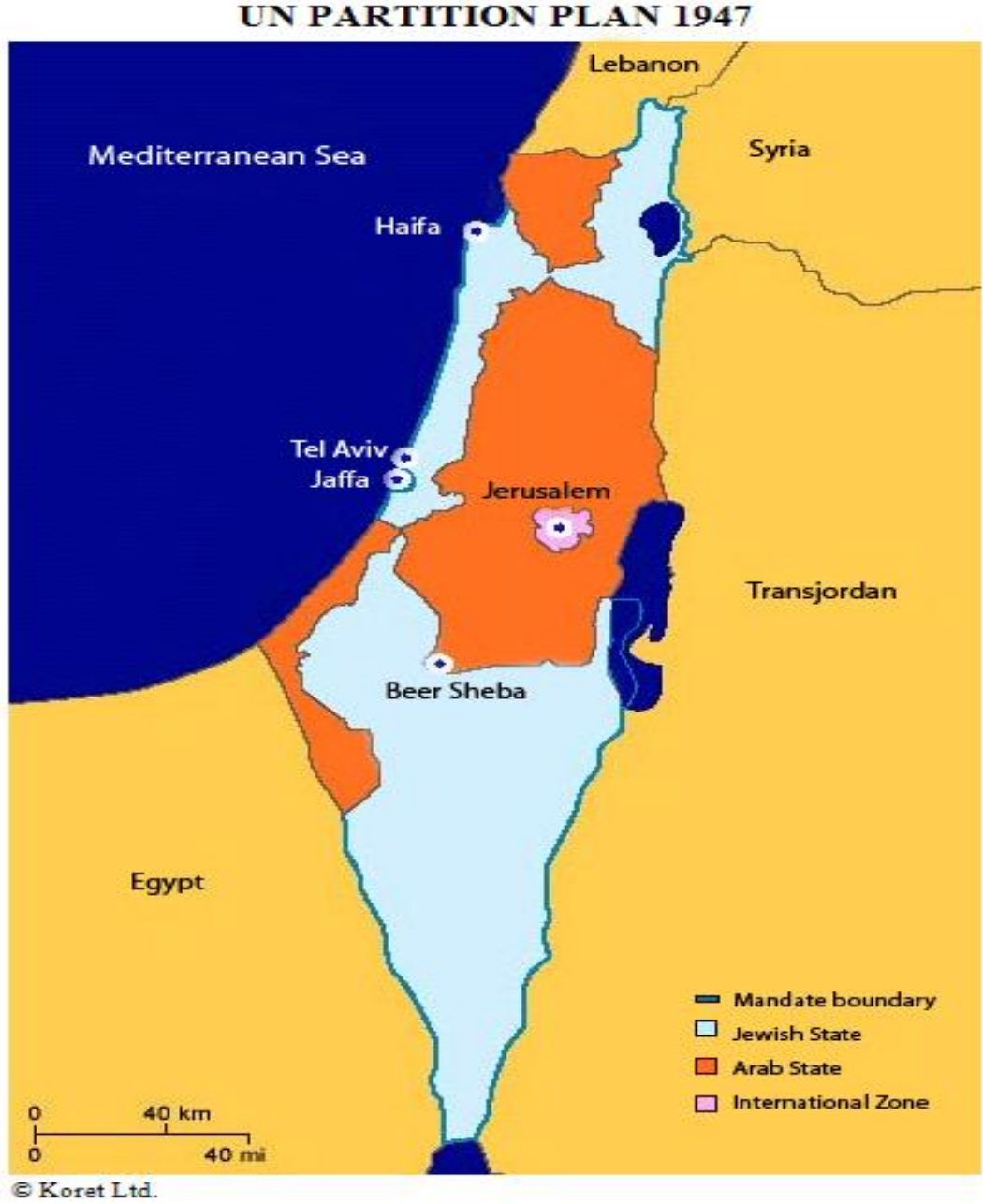
Kaynak: <http://www.etzel.org.il/english/> (27 / 09 / 2018 13.45)

EK-4 : FİLİSTİN'DEKİ YAHUDİ YERLEŞİMLERİNİN DÖNEMLERE GÖRE DAĞILIMI

Kaynak: <http://aidc.org.za/south-african-israeli-apartheid/> (Erişim Tarihi : 15 / 09 / 2018 20.48)

EK-5: 29 KASIM 1947 TARİHLİ BİRLEŞMİŞ MİLLETLER PAYLAŞIM PLANI

Kaynak: <http://www.ijs.org.au/UN-Partition-Resolution/default.aspx> (Erişim Tarihi: 15 / 09 / 2018 20.59)

KAYNAKÇA

Kitaplar

AMBROSE , Alys L., **A Historical Survey Of The British Mandate In Palestine 1920-1948: Policies Contributing To The Jewish/Arab Conflict**, Monterey, California, Naval Postgraduate School, December 2001.

ARENS, Moshe, **In Defense Of Israel: A memorial of Political Life**, USA, Brookings Institution Press, 2018.

ARI, Tayyar, **Geçmişten Günümüze Ortadoğu, Siyaset, Savaş ve Diplomasi**, Bursa, 5.Basım, Marmara Kitap Merkezi Yayınları, 2012.

ARSLANTAŞ, Nuh, **Hz.Muhammed döneminde Yahudiler**, Kuramer Yayınları, 2016.

BAGON,Paul,**The impact of the Jewish underground upon anglo-jewry:1945-1947**, Oxford, University of Oxford, M.Phil Thesis, 2003.

BARD, Mitchell Geoffrey , SCHWARTZ, Moshe ,**1001 Facts Everyone Should Know about Israel**, Maryland, USA, Rowman & Littlefield, 2005.

BARUCH, Marc Olivier, **Le Régime de Vichy: 1940-1944**, Paris, Tallandier, 2017.

BEALES, Derek, BIAGINI, Eugenio F., **The Risorgimento and the Unification of Italy**, London and New York, Routledge , 2014.

BEINART, Peter, **The Crisis of Zionism**, New York, Times Books and Henry Holt Company, 2012.

BELL, J. Bowyer, ARENS, Moshe, **Terror out of Zion (Irgun Zvai Leumi,Lehi and the Palestine Underground,1929-1949)** , New York, St.Martin's Press, 1977.

BEGIN, Menachem, **The Revolt**, Los Angeles, Nash Publishing, 1948.

BIALE, David, SCHOLEM, Gershom, **Kabbalah and Counter-history**, USA, Harvard University Press, 1982.

BICKERTON, Ian J., **The Arab-Israeli Conflict:A History**, London, Reaktion Books, 2009.

- BRENNER, Lenni, **The Iron Wall, Zionist Revisionism from Jabotinsky to Shamir**, 1984, Aaargh Publisher On Internet, 2003.
- BRESLAUER, S.Daniel, **Creating a Judaism Without Religion: A Postmodern Jewish Possibility**, Maryland, University Press of America, 2001.
- BREWER, David, **The Greek War of Independence: The Struggle for Freedom from Ottoman Oppression**, London, Britain, Overlook Duckworth, 2011.
- DAILEY, Hannah, **The History and Memory of the Assassination of Lord Moyne**, USA, University of New Orleans, May 2014.
- DAKIN, Douglas, **The Greek Struggle for Independence, 1821-1833**, USA, University of California Press, 1973.
- DIECKHOFF, Alain , **The Invention of a Nation: Zionist Thought and the Making of Modern Israel**, London, C. Hurst & Co. Publishers, 2003.
- El Judaismo Contribuciones y presencia en el mundo contemporaneo**, Numero 51, Madrid, Cuadernos de la Escuela Diplomatica Espana, 2014.
- EISENBERG, Ronald L., **Dictionary of Jewish Terms: A Guide to the Language of Judaism**, USA, Taylor Trade Publications, 2011.
- ELDAD, Israel, **The Jewish Revolution: Jewish Statehood**, Jerusalem, Gefen Publishing House Ltd, 2007.
- EMECEN, F. (1989), **Akka**, Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, cilt: 2, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- GARFINKLE, Adam, **Politics and Society in Modern Israel: Myths and Realities**, 2nd Edition, New York, 2015, s.38.
- GOLDBERG, David, **To the Promised Land**, 1st Edition, London, Penguin Books, 1996.
- GORDIS, DANIEL, **Menachem Begin: The Battle for Israel's Soul**, New York, Knopf Doubleday Publishing Group, 2014.
- _____, **Israel: A Concise History of a Nation Reborn**, UK, Harper Collins, 2016.
- GRAYSON, Richard, MC GARYY, Fearghal, **Remembering 1916, The Easter Rising, the Somme and The Politics of Memory in Ireland**, London, Cambridge University Press, 2016.
- GÜRKAN, Salime Leyla, **Yahudilik**, 4. Basım, İstanbul, İSAM Yayınları , 2012.
- HALKIN, Hillel, **Jabotinsky: A life**, USA, Yale University Press, 2014.
- HELLER, Joseph, **The Stern Gang: Ideology, Politics and Terror**, 2nd edition, 1940-1949, Oxford, Routledge, 2004.

- HÜSEYİN, Asaf, **Ortadoğu'da devlet ve terör**, (çev: Taha Cevdet), İstanbul, 1990.
- JEDRZEJEWICZ, Waclaw, **Pilsudski: A Life for Poland**, New York, USA, Hippocrene Books, 1990.
- JIDON HATZIONUT, **La Historia del Sionismo**, Argentina, s.1-40, 2015.
- JOHNSON, Paul, **Yahudi Tarihi**, F. Orman (Çev.), İstanbul, Pozitif Yayınları, 2001.
- JUDD, Denis, SURRIDGE, Keith Terrance, **The Boer War: A History**, London and New York, I.B.Tauris, 2013.
- KAMRAVA, Mehran, **A Political History Of the Middle East, The Modern Middle East**, California, University of California Press, 2005.
- KAPLAN, Eran, **The Jewish Radical Right**, The University of Wisconsin Press, 2005.
- KARAMAN, L.M.(1996), **Filistin**, Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, cilt: 13, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- KARESH, Sara and HURVITZ, Mitchell M., **Encyclopedia of Judaism, New York, Facts On File, Inc**, An imprint of Infobase Publishing, 2006.
- KIDD, Geraldine, **Eleanor Roosevelt: Palestine, Israel and Human Rights**, New York, USA, Routledge, 2017.
- KISTER, Yosef, **The Irgun Zvai Leumi (I.Z.L): the story of Israel's underground movement for national liberation**, Jerusalem, Ministry of Defence Publishing House and Museum Unit, 2000.
- KOCABAŞ, Süleyman, **Türkiye ve İngiltere**, 1.Basım, İstanbul, Vatan Yayınları.
- LAPIDOT, Yahuda, **The Irgun, A short History**, Israel, Jabotinsky Institute, 1999.
- LAQUEUR, Walter, **A History of Zionism**, London : Weidenfeld and Nicolson, 1972.
- LIEBMAN, Charles S., LIBMAN, Yesha'yahu, DON-YIHYA Eli'ezer, **Civil Religion in Israel: Traditional Judaism and Political Culture in the Jewish State**, USA, Commerce Clearing House ve University of California Press, 1983.
- MANDEL, Neville J., **The Arabs and Zionism before World War I**, Berkeley, Los Angeles, London, 1976.
- MCCAULEY, Martin, **Stalin and Stalinism**, New York, USA, Revised 3rd Edition, Routledge, 2013.

- MEDOFF, Rafael, WAXMAN, Chaim I., **Historical Dictionary of Zionism**, New York, USA, Routledge, 2012.
- _____, **Militant Zionism in America: The Rise and Impact of the Jabotinsky Movement in the United States, 1926-1948**, USA, University of Alabama Press, 2002.
- MEHLMAN, William, **Jabotinsky The Man and the Vision**, Jerusalem, A publication of Americans for a safe Israel, January 2010.
- MIKARIBERIDZE, Alexander, **Atrocities, Massacres, and War Crimes: An Encyclopedia [2 Volumes]: An Encyclopedia**, USA, ABC-CLIO, 2013.
- MILLER, Shane, **Desert Fighter: The Story of General Yigael Yadin and the Dead Sea Scrolls**, Oregon, USA, Hawthorn Books, 1967.
- MITCHELL, THOMAS G., **Likud Leaders: The Lives and Careers of Menahem Begin, Yitzhak Shamir, Benjamin Netanyahu and Ariel Sharon**, USA, 2015.
- NATHANS, Benjamin, **Beyond the Pale: The Jewish Encounter with Late Imperial Russia**, London, 2002.
- NIV, David, **A short history of the Irgun Zevai Leumi**, Israel, World Zionist Organization, Dept. of Education and Culture, 1980.
- OFER, Dalia, **Escaping the Holocaust: Illegal Immigration to the Land of Israel, 1939-1944**, UK, Oxford University Press, 1991.
- ÖKE, Mim Kemal, **Filistin Sorunu ve Siyonizm**, Timaş Yayınları, İstanbul, 2018.
- _____, **Kutsal Topraklarda Siyonistler ve Masonlar**, İstanbul, 1991.
- ÖZEY, Ramazan, **Ortadoğu Coğrafyası**, İstanbul, Aktif Yayınları, 2018.
- PATAI, Raphael , **Encyclopedia of Zionism and Israel**, 1. Cilt, New York, Herzl Press, 1971.
- PEDAHZUR, Ami, PERLIGER, Arie , **Jewish Terrorism in Israel**, USA, Columbia University Press, 2009.
- PEEKE, John Louis , **Jewish Zionist Terrorism and the establishment of Israel**, Monterey, California, Naval Postgraduate School, 1977.
- PHELAN, Craig, **Trade Union Revitalisation: Trends and Prospects in 34 Countries**, Switzerland, Peter Lang, 2007.
- PRESSMAN ,Jeremy, **A Brief History of the Arab-Israeli Conflict** (May 25, 2005), 1-18.

- RAPOPORT, Louis, **Shake Heaven & Earth: Peter Bergson and the Struggle to Rescue the Jews of Europe**, West Jerusalem and New York, Israel and USA, Gefen Publishing House Ltd, 1999.
- RABINOVICH, Itamar, **Yitzhak Rabin: Soldier, Leader, Statesman**, USA, Yale University Press, 2017.
- ROZETT, Dr Robert, SPECTOR, Dr Shmuel, **Encyclopedia of the Holocaust**, New York, USA, Routledge, 2013.
- RIALL, Lucy, **The Italian Risorgimento: State, Society and National Unification**, London, Britain, Routledge, 2002.
- ROUSSO, Henry, **Le régime de Vichy: « Que sais-je ? »** n° 1720, 3rd edition, Presses Universitaires de France, 2016.
- SAIDEL, Joanna Maura, **Revisionist Zionism in America: The campaign to win American public support, 1939-1948**, Phd Thesis, USA, University of New Hampshire, Winter 1994.
- SAYEGH, Fayez, **Zionist Colonialism In Palestine**, Beyrut, Research Center Palestine Liberation Organization, September 1965.
- SCHECHTMAN J.B , BENARI Y., **History of the Revisionist Movement**, Tel Aviv, 1970, vol 1.
- SCHECHTMAN, Joseph B. , **The Life and Times of Vladimir Jabotinsky: Rebel and statesman**, UK, SP Books, 1986.
- SEVILLA-SHARON, Moshe, **İsrail Ulusunun Tarihi**, Yeruşalayim, Graph Press Limited, 1981.
- SHAPIRO, Yonathan, **Road to Power: Herut Party in Israel**, USA, Sunny Press, 2012.
- SHAVIT, Yaakov, **Jabotinsky and the Revisionist Movement 1925-1948**, New York, Frank Cass and Co.Ltd., 1988.
- SHELEF, Nadav Gershon, **Evolving Nationalism: Homeland, Identity, and Religion in Israel, 1925-2005**, USA, Cornell University Press, 2010.

SHINDLER, Colin, **Israel, Likud and Zionist Dream**, New York, I.B.Tauris and Co Ltd, 1995.

_____, **The Rise of the Israeli Right**, UK, Cambridge University Press, 2015.

_____, **Triumph of Military Zionism: Nationalism and the Origins of the Israeli Right**, USA, I.B Tauris, 2009.

SHOHET, Azriel, **The Jews of Pinsk, 1881 to 1941**, USA, Stanford University Press, 2013.

SHORES, Louis, **Collier's Encyclopedia: With Bibliography and Index, 1. Cilt**, USA, Crowell-Collier Publishing Company, 1964.

SILBERMAN, Neil Asher, **A Prophet from Amongst You: The Life of Yigael Yadin : Soldier, Scholar, and Mythmaker of Modern Israel**, Boston, USA, Addison-Wesley, 1993.

STERNHELL, Zeev, **The Founding Myths of Israel: Nationalism, Socialism, and the Making of the Jewish State**, USA, Princeton University Press, 1997.

TAYLOR, Dr.Alan R., **Prelude to Israel: An Analysis of Zionist Diplomacy, 1897-1947**, USA, Pickle Partners Publishing, 2017.

TESSLER, Mark A., **A History of the Israeli-Palestinian Conflict**, USA, Indiana University Press, 2009.

TEKVİN , **Eski Ahit**, 12:1-7.

TROY, Gil, **The Zionist Ideas, Visions for the Jewish Homeland, Then, Now, Tomorrow**, USA, University of Nebraska Press, 2018.

TUCKER, Spencer C. , **The Encyclopedia of the Arab-Israeli Conflict: A Political, Social, and Military History [4 volumes]: A Political, Social, and Military History**, USA, *ABC-CLIO*, 2008.

WARWICK, Peter, **Black People and The South African War 1899-1902**, Britain, Cambridge University Press, 1983.

YAHIL, Leni, **The Holocaust: The Fate of European Jewry, 1932-1945**, Oxford, Oxford University Press, 1991.

YISHAI, Yael, **Land of Paradoxes: Interest Politics in Israel**, New York, Suny Press, 2012.

ZADKA, Shaul, **Blood in Zion How the Jewish Guerrillas drove the British out of Palestine**, London, Bookcraft (Bath) Limited, 1995.

Sürelî Yayınlar

- AKGÜNDÜZ, Ahmet, "II. Abdülhamid'in Yahudilere Filistin'e yerleşmesini yasaklayan bir iradesi.", s.3, İstanbul, TDTD, Mart, 1987.
- (Yazarı Yok) , "ANNIVERSARY of Deir Yassin", Journal of Palestine Studies, Vol. 1, No. 4 (Summer, 1972).
- ASIAN AND AFRICAN STUDIES, 2004, "State-forming Zionism and The Precedent for Leadership T. Herzl", 13,1, 28^19.
- BONAPARTE, Napoleon from his Headquarters in Jerusalem, April 20, 1799, from "The Rise of Israel: A Documentary Record from the Nineteenth Century to 1948". Hereafter referred to as R.O.I.. Vol. 1, document 1.
- GÖYÜNÇ, Nejat, "Tarihte Türk-Arap Münasebetlerine Kısa Bir Bakış", Türk-Arap İlişkileri İncelemeleri Danışma Toplantısı, İstanbul 1985.
- HERZL, Theodor, "Tage Backer", Vol. II, p. 24; quoted in Cohen, Israel, A Short History of Zionism, op.cit. s. 11 ve 47-48.
- HOFFMAN, Bruce, "The rationality of terrorism and other forms of political violence: lessons from the Jewish campaign in Palestine", 1939-1947, Small Wars & Insurgencies, Volume 22, Issue 2, 20 Jun 2011.
- HUGHES, Matthew, "From Law and Order to Pacification: Britain's Suppression of the Arab Revolt in Palestine, 1936-39", Journal of Palestine Studies, Vol. 39, No. 2 (Winter 2010), s. 6-22.
- JABOTINSKY, Vladimir, "Jewish Fascism" , London, The Zionist, June 25, 1926.
- KASALAK, Kadir, "*Suriye'de Manda Yönetiminin Kurulması ve Türkiye'ye Etkileri*", C:IV S:2, Elazığ, Fırat Üniversitesi Ortadoğu Araştırmaları Dergisi, Fırat Üniversitesi Basımevi, 2006.
- KOCABAŞ, Süleyman, "İsrail Devletine Giden Yolda Siyonizm-Osmanlı Devleti İlişkileri", İstanbul, Türk Dünyası Tarih Dergisi, Ağustos 1991.
- SHARQ al-Adna (Arabic Radio), 20 May 1948, 11.00 A.M., "Foreign Broadcast Information Branch, Central Intelligence Agency, Daily Report", Foreign Radio Broadcasts, 21 May 1948, European Section, Near and Middle East-North African Transmitters, II 3.
- SHPIRO, Shlomo, "The Intellectual Foundations of Jewish National Terrorism: Avraham Stern and the Lehi", Terrorism and Violence Journal , 2013.

UMAR, Ömer Osman, “Osmanlı Döneminde Yahudilerin Filistin’e Yerleşme Faaliyetleri”, Sayı:2, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt:12.

WAGNER, Steven, “The Zionist Movement in Search of Grand Strategy”, Vol. 16, Issue 1, Calgary, Journal of Military and Strategic Studies, 2015.

İnternet Kaynakları

Abba Achimeir <http://www.saveisrael.com/others/ahimeir/ahimeirbio.htm> (Erişim tarihi : 28/06/2018 18:33)

<http://www.beitaba.com/files/wordocs/Abba%20Achimeir%20and%20the%20Scroll%20of%20the%20Sicarii%20Peter%20Bergamin.pdf> (Erişim Tarihi : 13 / 09 / 2018 19.19)

Altalena Olayı <https://www.jewishvirtuallibrary.org/the-altalena-affair> (Erişim Tarihi:18/07/2018 16.56)

Amichai Paglin <http://www.etzel.org.il/english/people/gidi.htm> (Erişim Tarihi: 17/07/2018 20.52)

Avraham (Yair) Stern <http://www.zionistarchives.org.il/en/AttheCZA/Pages/Stern.aspx> (Erişim tarihi: 28/06/2018 20:27)

http://en.lehi.org.il/?page_id=6753 (24 / 09 / 2018 16.58)

Avraham Tehomi <https://www.jewishvirtuallibrary.org/avraham-tehomi> (Erişim Tarihi 28/06/2018 19:22)

Balfour Declaration Text <https://www.jewishvirtuallibrary.org/text-of-the-balfour-declaration> (Erişim Tarihi:26/06/2018 10:20) (Çev.Caner ASAL)

Berl Katznelson <https://www.jewishvirtuallibrary.org/berl-katznelson> (Erişim Tarihi: 28/06/2018 18:37)

Black Sabbath <http://www.etzel.org.il/english/ac09.htm> (Erişim tarihi:28/06/2018 18:16)

Boer Savaşı <http://www.nationalarchives.gov.uk/pathways/census/events/britain5.htm> (Erişim Tarihi:07/07/2018 19.42)

<https://www.encyclopedia.com/history/asia-and-africa/southern-african-history/boer-war> (24 / 09 / 2018 16.06)

Brief History on Anti-Semitism <http://www.adl.org/assets/pdf/education-outreach/Brief-History-on-Anti-Semitism-A.pdf> (Erişim Tarihi: 03/05/ 2014 20.19)

David Ben Gurion <https://www.jewishvirtuallibrary.org/david-ben-gurion> (Erişim Tarihi:28/06/2018 18:18)

Deir Yassin Massacre <https://communitycollegeoutreach.arizona.edu/sites/default/files/6.%20Doc%20B%20Deir%20Yassin%20Massacre.pdf> (Erişim Tarihi: 04/07/2018 21:00)

- Dov Cohen** <http://www.etzel.org.il/english/people/dov.htm> (Erişim Tarihi:18/07/2018 11.36)
- Dreyfus Davası** <https://www.britannica.com/place/France/The-Dreyfus-Affair#ref1218898> (Erişim Tarihi: 18/07/2018 13.04)
- Eitan Livni (1919-1991)** <http://www.etzel.org.il/english/people/livni.htm> (Erişim Tarihi : 17/07/2018 20.56)
- Ethos** <https://en.oxforddictionaries.com/definition/ethos> (Erişim Tarihi: 26/06/2018 14.24)
- Franklin D. Roosevelt** <https://www2.gwu.edu/~erpapers/teachingerglossary/roosevelt-franklin.cfm> (Erişim Tarihi: 27 / 09 / 2018 18.12)
- Friedrich Nietzsche** <https://plato.stanford.edu/entries/nietzsche/> (Erişim Tarihi: 12/07/2018 22.31)
- Guiseppe Garibaldi** <https://www.britannica.com/biography/Giuseppe-Garibaldi> (Erişim Tarihi: 16/07/2018 20.06)
- Guiseppe Mazzini** <https://www.ohio.edu/chastain/ip/mazzini.htm> (Erişim Tarihi: 16/07/2018 20.08)
- Haim Appelbaum** http://www.erezisrael forever.net/Resources/Resource_DictionaryOfPeople_page.asp (Erişim Tarihi: 18/07/2018 19.01)
- Harry S. Truman** <https://www.trumanlittlewhitehouse.com/key-west/president-truman-biography.htm> (Erişim Tarihi: 27 / 09 / 2018 18.08)
- Herbert Hoover** <https://www.hoover.org/about/herbert-hoover> (Erişim Tarihi : 27 / 09 / 2018 18.36)
- Hillel Kook** <http://www.etzel.org.il/english/people/kook.htm> (Erişim Tarihi: 27 / 09 / 2018 15.55)
- İrlanda İsyanı** <https://www.history.com/topics/british-history/easter-rising> (Erişim Tarihi: 07/07/2018 19.34)
- İtalyan Risorgimentosu** <https://www.britannica.com/event/Risorgimento> (Erişim Tarihi:07/07/2018 19.27)
- Jewish Persecution In History** <http://www.jewishvoice.org/assets/pdfs/jewish-persecution-in-history.pdf> (Erişim Tarihi: 03/05/ 2014 20.58)
- Jewish State Party** <https://www.jewishvirtuallibrary.org/jewish-state-party> (Erişim Tarihi: 03/07/2018 22:33)

- Joseph Gedaliah Klausner** <https://www.encyclopedia.com/religion/encyclopedias-almanacs-transcripts-and-maps/klausner-joseph-gedaliah> (Erişim Tarihi: 28/06/2018 19:52)
- Joseph Trumpeldor** http://www.zionism-israel.com/bio/biography_trumpeldor.htm (Erişim Tarihi 09/07/2018 23.37)
- Kitab-ı Mukaddes** http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&view=bts&kategori1=veritbn&kelimesec=200499) (Erişim Tarihi : 17 / 09 / 2018 14.19)
- Max Nordau** <https://www.jewishvirtuallibrary.org/max-nordau> (Erişim Tarihi: 15 / 09 / 2018 18.17)
- Meir Grossman** <https://www.encyclopedia.com/religion/encyclopedias-almanacs-transcripts-and-maps/grossman-meir> (Erişim Tarihi: 28/06/2018 19:01)
- Milletler Cemiyeti** <https://www.britannica.com/topic/League-of-Nations/Political-history#ref337587> (Erişim Tarihi: 11/07/2018 21.30)
- Nathan Yellin-Mor** <http://lehi.org.il/?p=3347> (Erişim tarihi:28/06/2018 18:14)
- https://www.knesset.gov.il/mk/eng/mk_eng.asp?mk_individual_id_t=192 (Erişim Tarihi: 24 / 09 / 2018 18.51)
- Oswald Spengler** <https://www.oswaldspenglersociety.com/oswald-spengler> (Erişim Tarihi:14/07/2018 15.49)
- Pathos** <https://dictionary.cambridge.org/tr/s%C3%B6z%C3%BCk/ingilizce/pathos> (Erişim Tarihi: 17 / 09 / 2018 14.03)
- Richard Lichtheim** <https://www.encyclopedia.com/religion/encyclopedias-almanacs-transcripts-and-maps/lichtheim-richard> (Erişim Tarihi : 28/06/2018 18:50)
- Sir Winston Churchill** <https://winstonchurchill.org/> (Erişim Tarihi: 16/07/2018 16.10)
- Stalinist Komünizm** <https://www.britannica.com/topic/Stalinism> (Erişim Tarihi: 15/07/2018 17.40)
- The Palmach** <https://www.jewishvirtuallibrary.org/the-palmach> (Erişim tarihi: 28/06/2018 20:53)
- The Passfield Paper** <https://www.jewishvirtuallibrary.org/the-passfield-white-paper> (Erişim Tarihi: 09/07/2018 22.18)
- Yaakov Meridor** <http://www.etzel.org.il/english/people/meridor.htm> (Erişim Tarihi:18/07/2018 17.21)
- Yigael Yadin** <https://www.jewishvirtuallibrary.org/yigael-yadin> (Erişim Tarihi:18/07/2018 17.27)

Yitzhak Shamir <http://lehi.org.il/?p=3349> (Erişim tarihi:28/06/2018 20:38)

Yunan İsyanı <https://www.britannica.com/event/War-of-Greek-Independence> (Erişim Tarihi: 07/07/2018 21.23)

Vichy Fransa'sı (1940-1944) <https://www.britannica.com/event/Vichy-France> (Erişim Tarihi:14/07/2018 16.36)

http://www.larousse.fr/encyclopedie/divers/gouvernement_de_Vichy/148768 (Erişim Tarihi: 24 / 09 / 2018 17.11)

Zionist Revisionist Movement <https://www.encyclopedia.com/humanities/encyclopedias-almanacs-transcripts-and-maps/zionist-revisionist-movement> (Erişim Tarihi:27/06/2018 11:23)

